

2021-2030

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

DANIEL SMUCZEK
665 648 952
DANIEL.SMUCZEK@WP.PL

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	4
2. Metodologia Strategii Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030	7
2.1. Pojęcie Strategii Rozwoju	8
2.2. Wymogi prawne opracowania	9
2.3. Procedura formułowania Strategii Rozwoju Miasta Radymna	10
11	
3. Diagnoza Miasta Radymna	11
3.1. Ogólna charakterystyka obszaru gminy	12
3.2. Demografia	14
3.3. Rynek pracy i bezrobocie	20
3.4. Gospodarka i rolnictwo	24
3.5. Oświata, sport i kultura	31
3.6. Walory historyczne i turystyka	39
3.7. Uwarunkowania wodne, przeciwdziałanie skutkom suszy oraz formy ochrony przyrody	46
3.8. Ochrona zdrowia	50
3.9. Pomoc społeczna	50
3.10. Bezpieczeństwo publiczne	55
3.11. Komunikacja i transport	56
3.12. Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo	62
3.13. Infrastruktura techniczna	65
3.14. Planowanie przestrzenne	72
3.15. Gospodarka finansowa	76
4. Analiza trendów zewnętrznych – zjawiska i procesy	81
5. Gmina w oczach mieszkańców	84
92	
6. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT	92
7. Plan operacyjny Strategii Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030 oraz kierunki interwencji rozwoju Miasta	95
8. Wieloletni Plan Inwestycyjny	130
136	
9. Część planistyczna	136
9.1 Struktura Strategii	137

9.2	Wizja Miasta Radymna	139
9.3	Misja Miasta Radymna	139
9.4	Model strukturalny funkcjonalno – przestrzennej Miasta	140
9.5	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście	146
9.6	Spójność kierunków rozwoju miasta z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań..	148 162
10.	System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	162
10.1	Wdrażanie zapisów Strategii	163
10.2	System monitorowania i ewaluacji Strategii Miasta Radymna	163
10.3	Raport z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Radymna	165
10.5	Zasady aktualizacji	167
10.6	Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	168
10.7	Informowanie lokalnej społeczności	169
11.	Ramy finansowe oraz źródła finansowania	170
12.	Spis tabel.....	173
13.	Spis map.....	175
14.	Spis Wykresów.....	176
15.	Spis zdjęć.....	177

1. Wstep

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Miastem. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Miasta w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Miasta, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w Mieście Radymno, a także spójny z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa - Podkarpackie 2030 oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Mieście podczas jej obowiązywania.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372). Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057). Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców.

Ważnym źródłem informacji byli **członkowie Zespołu Strategicznego**, w skład, którego wchodziłi reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych i społeczności lokalnej:

- **Mieczysław Piziurny** – Burmistrz Miasta Radymna,
- **Zofia Kawałek** – Sekretarz Miasta Radymna,
- **Anna Sobieraj – Łapisz** – stanowisko ds. pozyskiwania dotacji zewnętrznych i koordynacji projektów.

Prace nad Strategią rozpoczęto w kwietniu 2021 roku, kiedy to Burmistrz Miasta Radymna podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta, którą pogłębiono podczas warsztatów strategicznych oraz badania ankietowego przeprowadzonego w dniach od 14 czerwca do 06 lipca 2021 roku. Warsztaty z zespołem strategicznym przeprowadzone zostały metodą design thinking polegającym na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i rozwój innowacji. Podczas warsztatów uczestnicy dyskutowali na temat edukacji, ochrony środowiska, społeczności, zdrowia, gospodarki, promocji, turystyki, kultury, infrastruktury, komunikacji, bezpieczeństwa – z punktu widzenia różnych grup społecznych (rodziców, młodzieży, seniorów, przedsiębiorców, rolników, inwestorów, turystów, pracowników Urzędu Miasta). Podczas pracy w grupach zdefiniowano obszary problemowe, wskazano mocne strony Miasta oraz szanse na jej rozwój. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe, z których wynikają cele strategiczne. Te z kolei zostały podzielone na cele operacyjne, a dla nich wyznaczono zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Prace te zostały zrealizowane podczas drugich warsztatów z Zespołem Strategicznym.

Projekt Strategii Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030 został przygotowany zgodnie z art. 10e ust. 1 tejże ustawy gmina może opracować strategię rozwoju gminy, natomiast art. 10f ust. 2 określa, że projekt strategii opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii, dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa z uwzględnieniem wniosków z przeprowadzenia badań ankietowych i warsztatów strategicznych. Następnie projekt dokumentu poddano konsultacjom społecznym i przedłożono Zarządowi Województwa Podkarpackiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378).

**2. Metodologia
Strategii Rozwoju
Miasta Radymna na
lata 2021-2030**

2.1. Pojęcie Strategii Rozwoju

Strategia Rozwoju jest dokumentem, który w jasny sposób wskazuje kierunki, w jakich powinno zmierzać Miasto Radymno, aby zapewnić zrównoważony rozwój, a mieszkańcom poprawę, jakości życia. Jej celem jest znalezienie odpowiedzi na pytanie, co trzeba zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości. Strategia Rozwoju Miasta to plan długofalowego działania Rady Miasta Radymna, Burmistrza Miasta Radymna i wspierających go urzędników Urzędu Miasta Radymna oraz wszystkich, którym na sercu leży lepsze jutro miasta, wobec szans i zagrożeń wynikających ze zmieniającego się otoczenia i działań innych podmiotów. Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju działanie takie jest ukierunkowane przez wartości i opcje uznane przez społeczność lokalną, bazujące na wewnętrznym potencjale sił i uwzględniające jej wewnętrzne słabości.

Strategia Rozwoju ma charakter krótkookresowy tzn. obejmuje zwykle okres kilku lat. Dłuższa perspektywa dla potrzeb jednostek samorządu terytorialnego nie jest zasadna, ponieważ powoduje, że cele stają się mniej realne np. nie spełniają kryterium SMART (Konkretność, Mierzalność, Afirmatywność, Realistyczność, Określone w czasie).

Strategia Rozwoju nie może zawierać precyzyjnej listy inwestycji do realizacji, a jedynie wskazać te kluczowe, ponieważ z definicji jest to domeną Wieloletnich Prognoz Finansowych. Tak szczegółowe informacje mogą być umieszczane tylko w dokumentach, które zawierają stale aktualizowane plany finansowe. Popęlenie takiego błędu spowodowałoby, że Strategia Rozwoju bardzo szybko straciłaby swoją aktualność i wystąpiłaby konieczność zmiany przez Radę Miejską.

Warto zauważyć, że Strategia Rozwoju jest dokumentem „otwartym”, nie powinien być opracowaniem „zamkniętym w szafie”, o którym przypomina się tylko wtedy, gdy istnieje konieczność dodatkowego uzasadnienia dokumentacji aplikacyjnej do programu operacyjnego. Przyjmuje się, że mogą pojawić się czynniki wewnętrzne i zewnętrzne w istotny sposób wpływające na założenia dokumentu. Dlatego proces realizacji Strategii Rozwoju powinien mieć charakter dynamicznej ciągłości, uwzględniającej możliwe zmiany uwarunkowań, w celu ewentualnej korekty planów.

Strategia Rozwoju jest dokumentem, który w swoich założeniach ma być wzorem rozwoju miasta. Określa on m. in.: ostateczną wizję rozwoju, operacyjne i strategiczne cele wraz z zadaniami a także sposobem ich realizacji. Dokument ten musi przede wszystkim wyróżniać się pewnymi cechami:

- Zawierać analizę sytuacji na danym terenie,
- Opracowywany plan działań musi odpowiadać na problemy tego obszaru,
- Powinien być oparty na zasobach lokalnych i wskazywać wyraźnie na oddolny charakter jego realizacji,
- Powinien zawierać opis kluczowych celów strategicznych,
- Powinien zawierać system monitorowania, aktualizacji i oceny.

Strategia Rozwoju stanowi podstawę działania miasta, programów i przedsięwzięć, a także polityki przestrzennej (jedna z podstaw dla sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego Miasta). Informuje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w mieście. Podnosi wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych, dla których niejednokrotnie stanowi podstawę oceny współpracy z miastem lub lokalizacji własnych działań na terenie miasta.

Stanowi podstawę korzystania przez miasto z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania. Zgodnie z Dyrektywą Unii Europejskiej każda jednostka samorządowa powinna opierać swoje działania inwestycyjne współfinansowane ze środków Unii Europejskiej na planie strategicznym. Po wstąpieniu Polski do UE Strategia Rozwoju oraz Program Rozwoju są wskazywane, jako jedne z najważniejszych dokumentów (nadrzędne wobec innych dokumentów) w funkcjonowaniu Jednostek Samorządu Terytorialnego, przedstawiające kierunki rozwoju jednostki na najbliższe lata.

Najważniejsze jest jednak, że Strategia Rozwoju tworzy platformę współdziałania wszystkich zainteresowanych podmiotów, głównych aktorów życia publicznego (mieszkańców, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, przedsiębiorców oraz władz miasta) w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom.

2.2. Wymogi prawne opracowania

Podstawą prawną uchwalenia Strategii Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030 jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372). Zgodnie z art. 10e ust. 1 tejże ustawy gmina może opracować strategię rozwoju gminy, natomiast art. 10f ust. 2 określa, że projekt strategii opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii, dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa.

Ostatnia strategia została opracowana w 2015 r., a do jej przygotowania posłużyły dane z końca roku 2013 oraz 2014. Strategia Rozwoju Miasta Radymna obowiązuje do 2025. Obecnie, w stosunku do tego okresu, zmieniły się uwarunkowania społeczne i gospodarcze m.in. dzięki absorpcji środków unijnych i krajowych zmodernizowano szereg dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych, zmieniła się skala infrastruktury technicznej (w tym zwłaszcza wodno-kanalizacyjnej, której długość w ostatnich latach zwiększyła się) oraz infrastruktura szkolnictwa.

Jednak najważniejszym argumentem przemawiającym za aktualizacją strategii są ramy wieloletnie budżetu Unii Europejskiej, które zobowiązują miasto do opracowania wizji rozwoju uwzględniającej nowe wyzwania i polityki horyzontalne.

Powyższe przesłanki jednoznacznie wskazują, iż pożądane jest, aby Miasto Radymno ponownie oceniła swój potencjał i uwarunkowania rozwoju, a także na nowo określiła cele i kierunki, które będą optymalne w nowych uwarunkowaniach.

2.3. Procedura formułowania Strategii Rozwoju Miasta Radymna

Procedura formułowania Strategii Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030 jest złożonym procesem, w ramach, którego należy wymienić następujące etapy:

Etap I – Przygotowanie do wdrożenia:

- Decyzja samorządu o rozpoczęciu procedury formułowania strategii rozwoju lokalnego,
- Wybór zespołu ekspertów zewnętrznych,
- Przygotowanie ankietyzacji mieszkańców.

Etap II – Przygotowanie diagnozy:

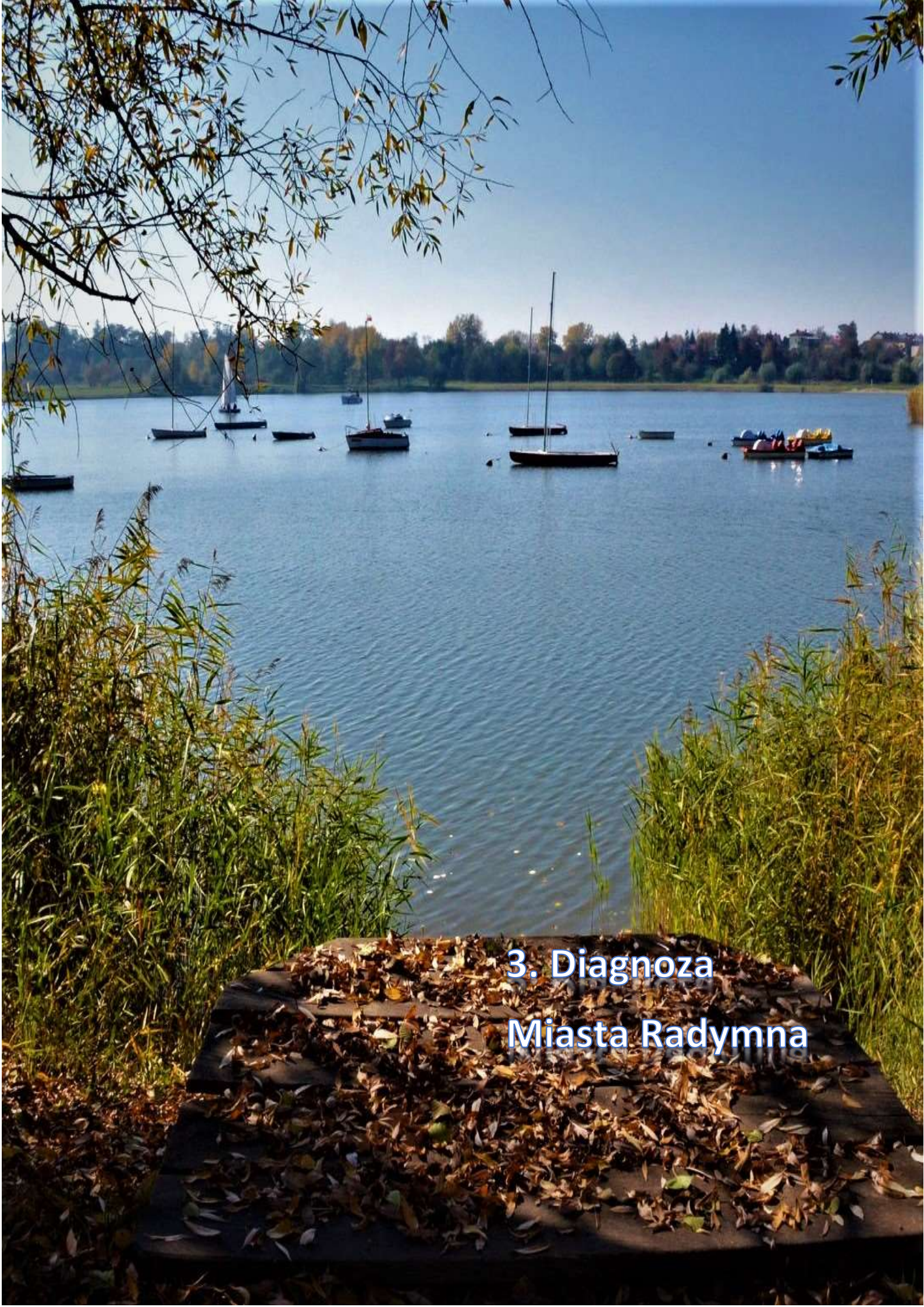
- Zbieranie i analiza danych o mieście,
- Analiza dokumentów strategicznych lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich,
- Ocena przebiegu procesów rozwojowych w przeszłości,
- Analiza zasobów miasta oraz trendów społeczno-gospodarczych,
- Identyfikacja słabych i mocnych stron miasta,
- Określenie szans i zagrożeń rozwoju miasta.

Etap III – Hierarchizacja celów:

- Sformułowanie wizji i misji miasta,
- Opracowanie scenariuszy rozwoju miasta,
- Określenie strategicznych celów rozwoju,
- Określenie celów operacyjnych,
- Hierarchizacja celów.

Etap IV – Implementacja strategii:

- Konsultacje dokumentu ze społecznością lokalną,
- Określenie podmiotów, procedury oraz monitoringu w procesie wdrażania strategii,
- Przyjęcie Strategii Rozwoju przez Radę Miasta Radymna,
- Realizacja projektów przyczyniających się do osiągnięcia celów strategicznych.

3. Diagnoza Miasta Radymna

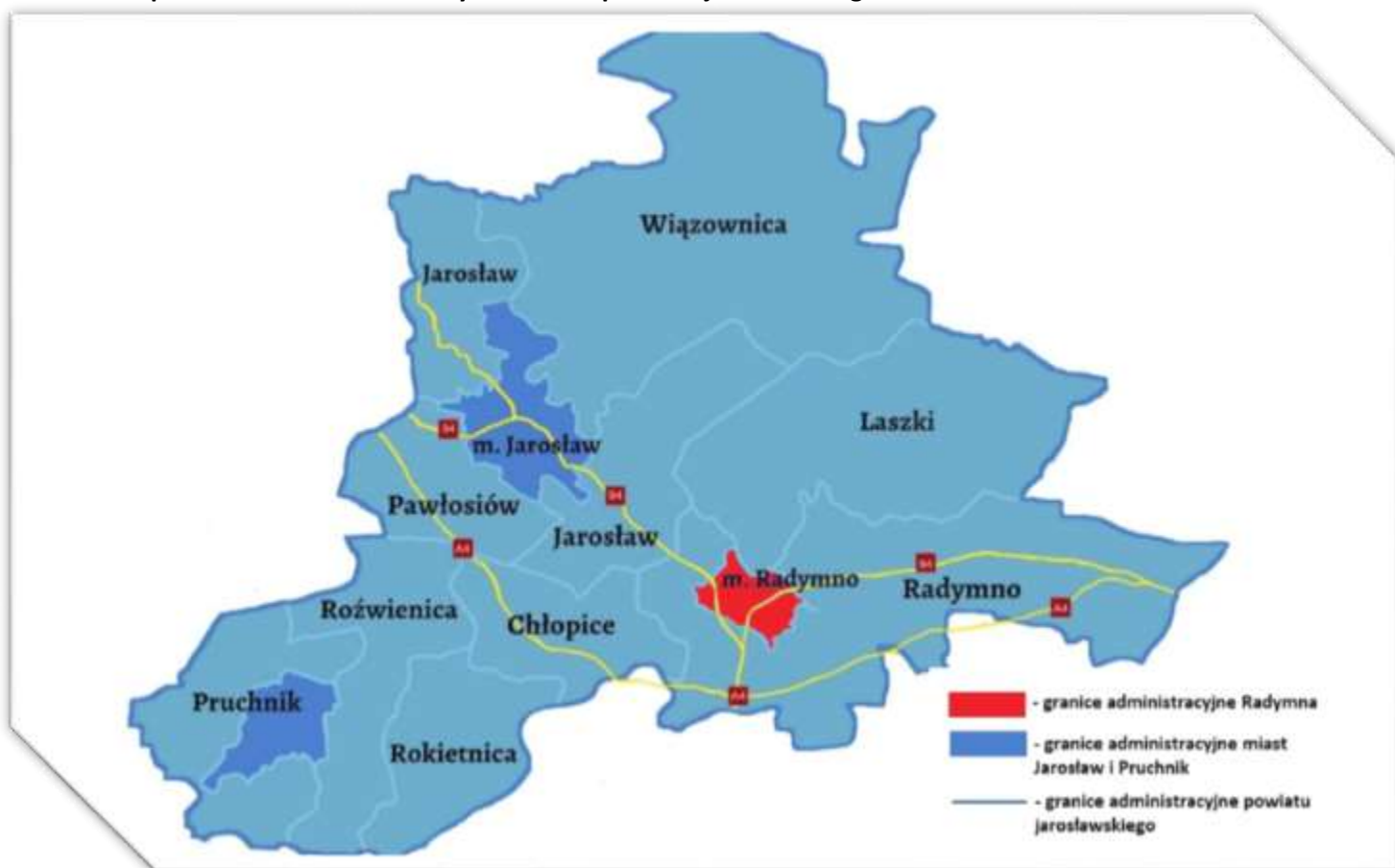

3.1. Ogólna charakterystyka obszaru gminy

Radymno jest gminą miejską, położoną we wschodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie jarosławskim. Obszar miasta zajmuje powierzchnię 13,62 km², co stanowi 1,32 % powierzchni powiatu jarosławskiego. Radymno jest najmniejszą jednostką administracyjną tego powiatu.

Radymno graniczy od północy z gminą Laszki, natomiast ze strony zachodniej, wschodniej i południowej otacza je gmina wiejska Radymno. Położenie miasta odzwierciedla poniższa mapa.

Mapa 1 Położenie miasta Radymna na tle powiatu jarosławskiego

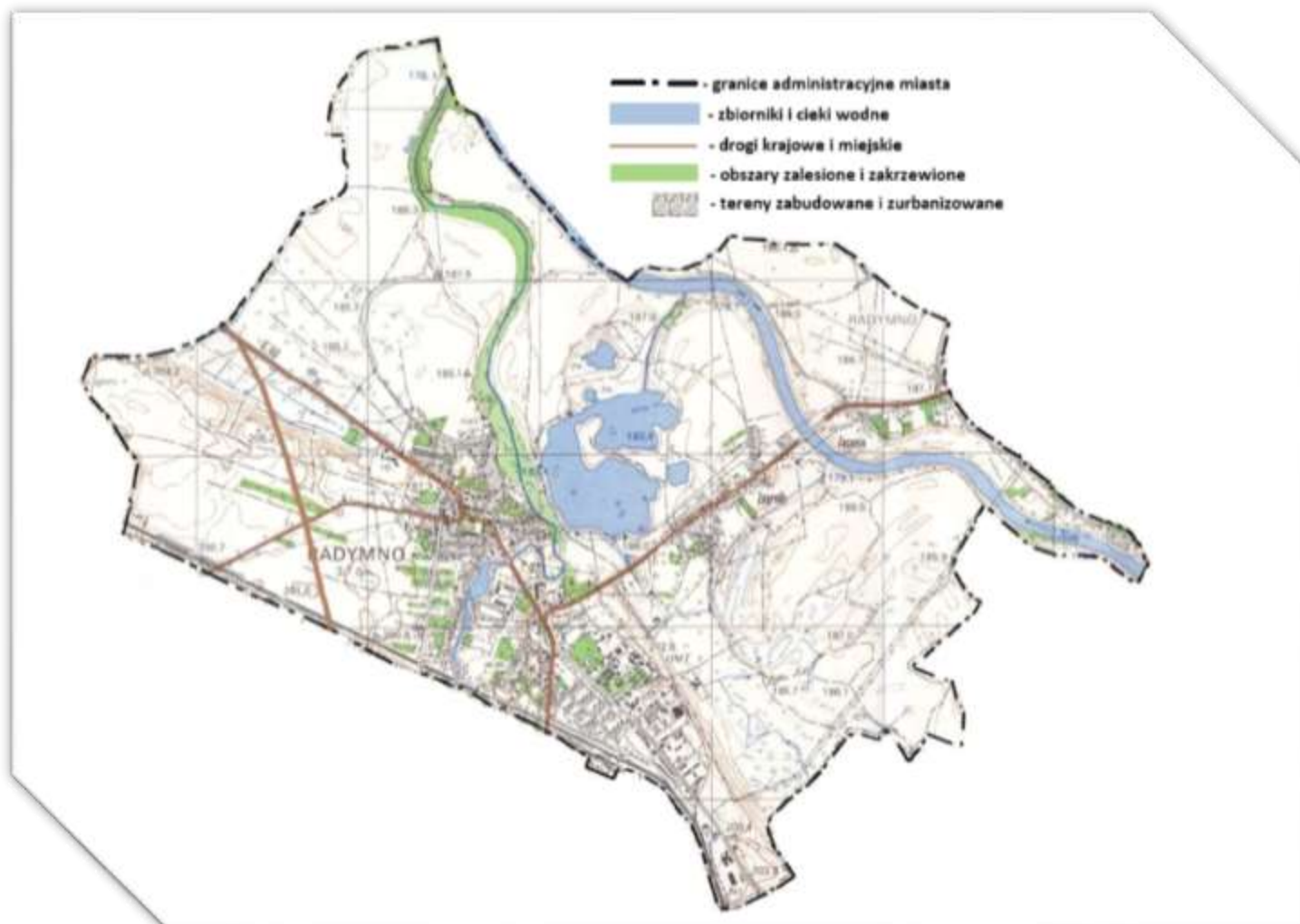

Źródło: Raport o stanie Powiatu Jarosławskiego za rok 2020

Pod względem administracyjnym, miasto dzieli się na 4 osiedla. Układ osadniczy miasta został przedstawiony na poniższej mapie.

Mapa 2 Układ osadniczy miasta Radymna

Źródło: Opracowanie własne

Przez obszar miasta przebiegają dwie drogi krajowe: nr 94 relacji Zgorzelec – Korczowa oraz nr 77 relacji Lipnik – Przemyśl. Geometria sieci drogowej zapewnia powiązania miasta zarówno w układzie wewnętrznym, jak i zewnętrznym, a dogodne położenie komunikacyjne wynika również z bliskiej odległości do autostrady A4, a także z przebiegającej przez miasto linii kolejowej nr 91 Kraków Główny–Medyka, będącej częścią linii kolejowej E 30, należącej do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego, łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę. Potrzeby mieszkańców w zakresie komunikacji zbiorowej zabezpieczają przewoźnicy prywatni. Miasto nie posiada dworca autobusowego.

Na terenie Radymna nie rozwinął się zaawansowany przemysł, jednak na jej obszarze funkcjonuje kilka większych firm, kształtujących miejską gospodarkę, jak m. in. Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich GEO sp. z o. o., czy też Elementy Budowlane Radymno Sp. z o. o. W mieście głównie funkcjonują małe firmy, zajmujące się działalnością handlową i usługową, zaopatrując mieszkańców

w produkty codziennego użytku. Rozwój i konkurencyjność gminy opiera się na korzystnym położeniu komunikacyjnym.

Przez miasto przepływają dwie rzeki: San oraz Rada, przy czym pierwsza z nich stanowi naturalną granicę w północno-zachodniej części miasta. W centrum zlokalizowany jest również zbiornik wodny (Zbiornik ZEK) o powierzchni 70 ha, wykorzystywany do celów rekreacyjnych.

Znaczną część obszaru Radymna obejmują użytki rolne - 3/4 powierzchni miasta oraz tereny zabudowane i zurbanizowane, które stanowią 16,5 % tego obszaru.

3.2. Demografia

Jednym z głównych czynników, determinujących procesy rozwojowe oraz mających wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą w każdej gminie są jej mieszkańcy. Potencjał demograficzny Radymna to według danych GUS na koniec 2020 roku to 5 214 osób, co stanowi 4,35 % ludności powiatu jarosławskiego. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 383 osób/km².

Stan ludności Radymna na tle pozostałych gmin powiatu na przestrzeni lat 2019-2020.

Tabela 1 Ludność, średnia gęstość zaludnienia oraz powierzchnia gmin powiatu jarosławskiego

Jednostka terytorialna	Ludność				Wzrost/s padek (%)	Powierzchnia w km ²
	2019		2020			
	ogółem	osób / km ²	ogółem	osób / km ²		
Jarosław (miasto)	37 479	1 083	37 073	1 071	-1,08	35
Gmina Jarosław	13 213	116	13 245	117	+0,24	113
Gmina Wiązownica	11 715	48	11 743	48	+0,24	243,9
Gmina Radymno	11 395	63	11 394	63	-0,01	182
Gmina Pruchnik	9 681	121	9 654	120	-0,28	78,26
Gmina Pawłosiów	8 450	178	8 429	178	-0,25	47,49
Gmina Laszki	6 922	50	6 903	50	-0,27	137,85
Gmina Roźwienica	6 235	91	6 252	91	+0,27	70,69
Gmina Chłopice	5 235	113	5 224	112	-0,21	49,11
Radymno (miasto)	5 273	383	5 214	383	-1,19	13,62
Gmina Rokietnica	4 349	76	4313	76	-0,83	57,35

Razem powiat jarosławski	120 247	117	119 727	116	-0,43	1 028,27
--------------------------	---------	-----	---------	-----	-------	----------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Na przestrzeni ostatnich lat, można zauważyć tendencję spadkową, jeśli chodzi o liczbę mieszkańców. Dotyczy to jednak większości gmin powiatu jarosławskiego. Największy spadek liczby ludności można odnotować w mieście Radymno, gdzie liczba ludności w 2020 roku w porównaniu do roku poprzedniego, zmniejszyła się o 1,19 %. Na drugim miejscu znalazło się miasto Jarosław, gdzie wartość wyniosła -1,08 %. Jeśli chodzi o wzrost liczby mieszkańców, dodatnią wartość można odnotować w gminach wiejskich: Jarosław, Wiązownica oraz Roźwienica, były to jednak wartości, kształtujące się na poziomie od 0,24 do 0,27 %. W całym powiecie Jarosławskim, spadek liczby ludności kształtuje się na poziomie -0,43%.

Radymno jest najmniejszą jednostką terytorialną pod względem powierzchni spośród jedenastu gmin powiatu jarosławskiego, zajmuje dziesiąte miejsce pod względem liczby ludności oraz drugie miejsce pod względem gęstości zaludnienia.

Na terenie Radymna wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców wyniósł w 2020 roku wartość: -4,01 ulegając w porównaniu do 2019 roku obniżeniu o 4,39. Liczbę urodzeń i zgonów w mieście na przestrzeni lat 2016-2020 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2 Liczba urodzeń i zgonów oraz przyrost naturalny w mieście Radymnie oraz w powiecie jarosławskim na przestrzeni lat 2016-2020

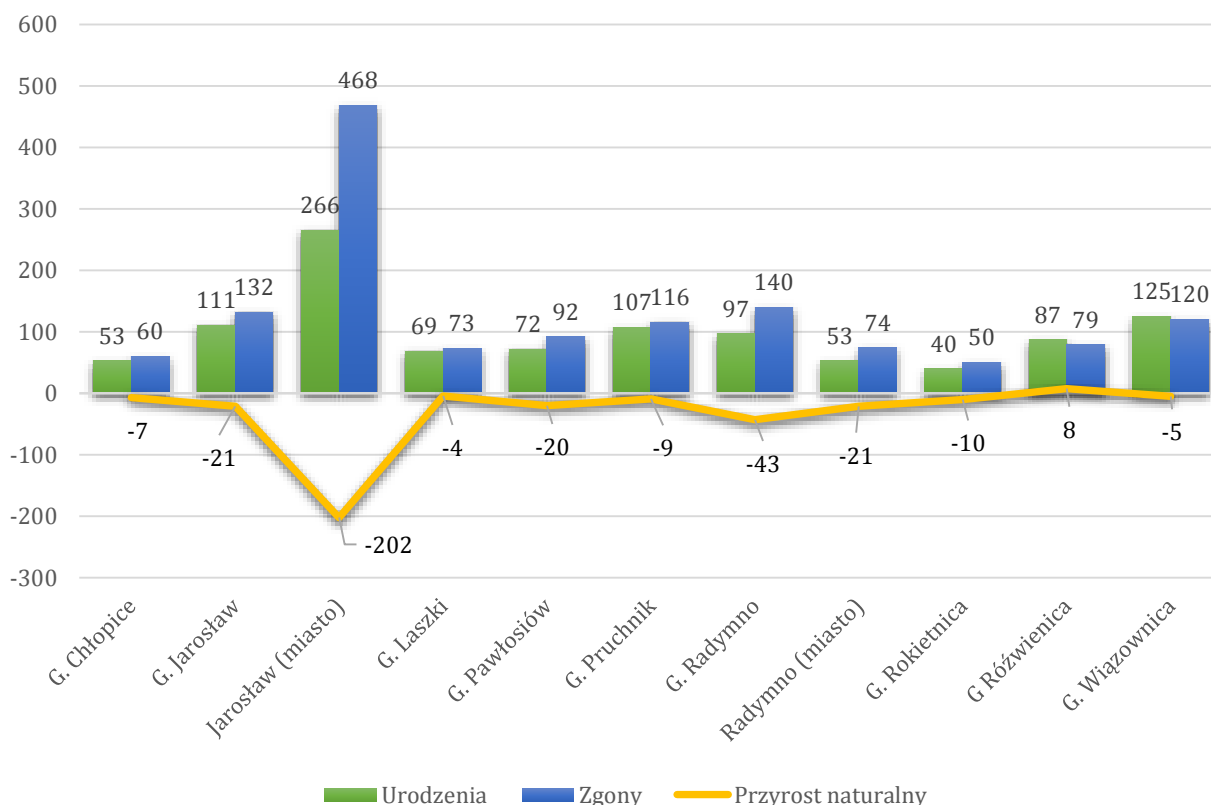
Rok	2016	2017	2018	2019	2020
RADYMNO					
Urodzenia	49	44	51	39	53
Zgony	44	50	40	37	74
Przyrost naturalny	5	-6	11	2	-21
POWIAT JAROSŁAWSKI					
Urodzenia	1 086	1 166	1 171	1 135	1 080
Zgony	1 093	1 173	1 145	1 172	1 404
Przyrost naturalny	-7	-7	26	-37	-324

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Powyższe dane wskazują, że przyrost naturalny w Radymnie w ciągu ostatnich 5 lat, z wyjątkiem roku 2020 oraz w nieznacznym stopniu w 2017 r. nie przyjmował wartości ujemnych. Jednak biorąc pod uwagę rok 2020, różnica między urodzeniami a zgonami była wyraźna. Lepiej sytuacja Radymna wygląda na tle całego powiatu jarosławskiego, gdzie ujemny przyrost naturalny wystąpił na przestrzeni ostatnich 5 lat aż czterokrotnie. Liczbę urodzeń, zgonów oraz przyrost naturalny w 2020 r. na tle pozostałych gmin powiatu jarosławskiego, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1 Liczba urodzeń, zgonów oraz przyrost naturalny na terenie gmin powiatu jarosławskiego w roku 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Biorąc pod uwagę wartość przyrostu naturalnego w 2020 roku, na tle pozostałych gmin powiatu jarosławskiego, Radymno na równi z gminą wiejską Jarosław, posiada trzecią najmniejszą wartość, natomiast jeśli chodzi o przyrost naturalny, a mniej dzieci w tamtym okresie urodziło się jedynie w gminie Rokietnica. Na głębszą analizę dotyczącą kwestii przyrostu naturalnego na tle pozostałych gmin może pozwolić porównanie przyrostu naturalnego na przestrzeni lat 2016-2020, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Przyrost naturalny na terenie gmin powiatu jarosławskiego na przestrzeni lat 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Chłopice	-21	-10	-14	26	-7
Gmina Jarosław	31	15	12	9	-21
Jarosław (miasto)	-21	-60	-80	-37	-202
Gmina Laszki	14	-2	2	-18	-4
Gmina Pawłosiów	-3	-11	7	-3	-20
Gmina Pruchnik	2	23	0	-32	-9
Gmina Radymno	-23	-5	22	-21	-43
Radymno (miasto)	5	-6	11	2	-21
Gmina Rokietnica	-3	-5	4	-10	-10
Gmina Roźwienica	-4	3	29	24	8
Gmina Wiązownica	16	51	33	23	5

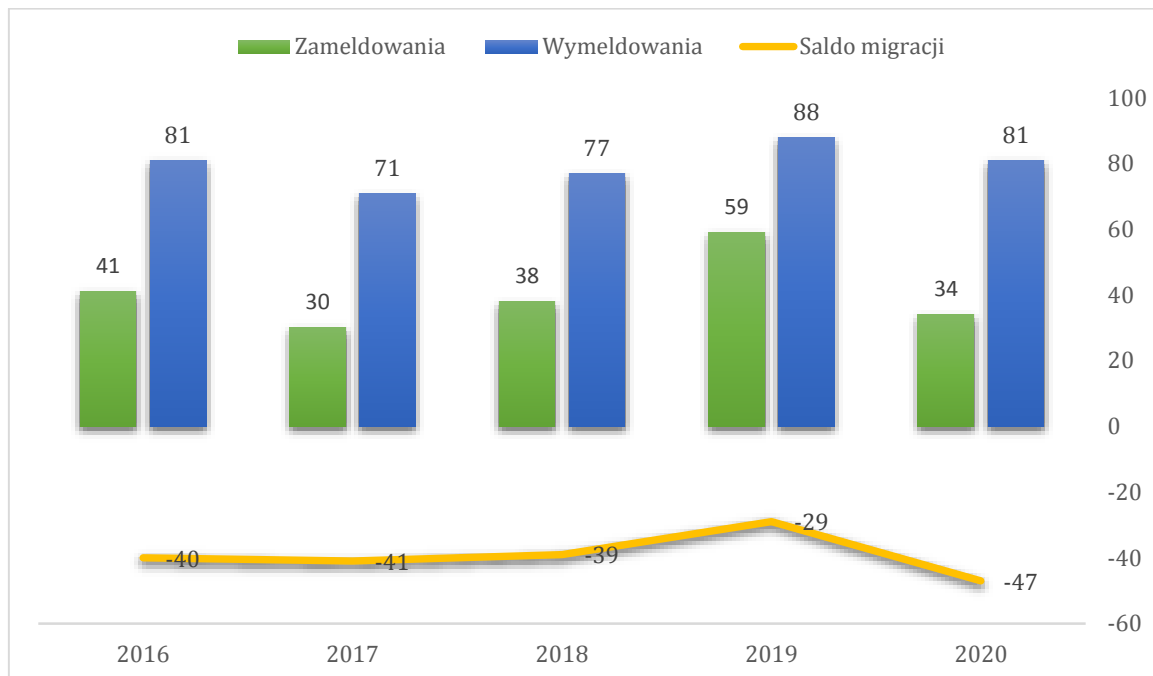
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Powyższy wykres wskazuje, że na przestrzeni lat 2016-2020 Radymno na tle pozostałych nie osiągało najmniejszych wartości przyrostu naturalnego. Gorzej sytuacja wyglądała w przypadku gminy miejskiej Jarosław, gminy wiejskiej Radymno oraz gminy Chłopice. Największe wartości osiągnęły gminy Roźwienica oraz Wiązownica, przy czym w tej drugiej w latach 2016-2020 występowały wyłącznie wartości dodatnie. Zauważyć również można, że w większości gmin w roku 2020 odnotowano najmniejsze wartości przyrostu naturalnego, a przyczynę takiego stanu rzeczy można powiązać ze zjawiskiem migracji mieszkańców miasta oraz z wystąpieniem na terenie kraju stanu zagrożenia epidemiologicznego spowodowanego zakażeniami wirusem COVID-19.

W 2020 roku, według danych GUS zarejestrowano 34 zameldowania w ruchu wewnętrznym oraz 81 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wyniosło dla miasta Radymna wartość -47. W tym samym roku, nie odnotowano żadnych zameldowań z zagranicy. Liczbę zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji na przestrzeni lat 2016-2020 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2 Liczba zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji w mieście Radymnie na przestrzeni lat 2016-2020.

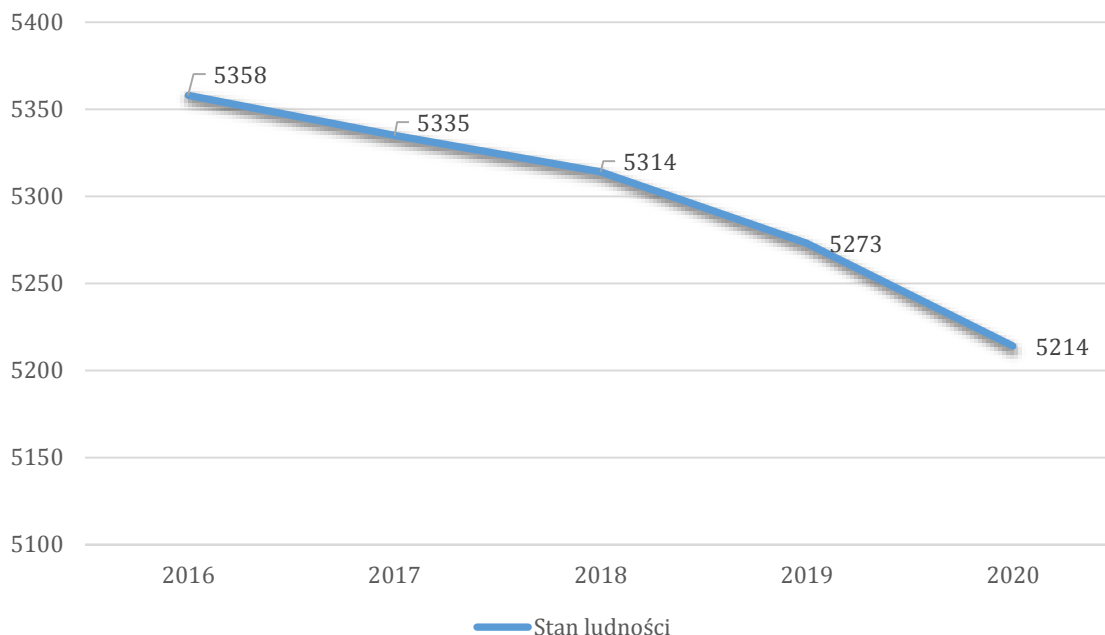

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Na podstawie powyższych danych można przyjąć, że główny wpływ na zmniejszającą liczbę mieszkańców w mieście ma ujemne saldo migracji, co z kolei wpływa na sytuację społeczno-gospodarczą oraz potencjał demograficzny gminy. Dane GUS dotyczące zmieniającego stanu ludności Radymna na przestrzeni lat 2016-2020, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3 Stan ludności w mieście Radymnie na przestrzeni lat 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W latach 2016-2020, w oparciu o dane GUS liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 144 mieszkańców, tj. o 2,68 %, w tym liczba kobiet zmniejszyła się o 77 (-2,83%), a liczba mężczyzn o 67 (-2,54 %). Stan ludności w podziale na płeć w latach 2016-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Stan ludności miasta Radymna w podziale na płeć w latach 2016-2020.

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba ludności	5358	5335	5314	5273	5214
w tym kobiety	2721	2700	2683	2667	2644
(% ogółu)	(50,78)	(50,61)	(50,49)	(50,58)	(50,71)
w tym mężczyźni	2637	2635	2631	2606	2570
(% ogółu)	(49,22)	(49,39)	(49,51)	(49,42)	(49,29)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Wśród mieszkańców Radymna, najliczniej reprezentowaną grupą wiekową są osoby w wieku 0-19 lat, których liczba na koniec 2020 roku wyniosła 892 osób, co stanowiło 17,40 % ogółu ludności miasta. Kolejne miejsca w strukturze wiekowej mieszkańców gminy zajmują grupy wiekowe: 30 – 39 lat (16,34 % ogółu) oraz 65 lat i więcej (16,28 % ogółu). Szczegółowe dane w tej kwestii przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5 Struktura wiekowa mieszkańców miasta Radymna w 2020 roku.

Przedziały wiekowe	Ogółem		w tym kobiety		w tym mężczyźni	
	Ilość mieszkańców	% ogółu mieszkańców	Ilość kobiet	% ogółu kobiet	Ilość mężczyzn	% ogółu mężczyzn
0 – 19	892	17,11	425	16,07	467	18,17
20 – 24	320	6,14	161	6,09	159	6,19
25 – 29	436	8,36	193	7,30	243	9,45
30 – 39	852	16,34	418	15,81	434	16,89
40 – 49	652	12,50	317	11,99	335	13,03
50 – 59	808	15,50	422	15,96	386	15,02
60 – 64	405	7,77	208	7,87	197	7,66
65 i więcej	849	16,28	500	18,91	349	13,57
Razem	5 214	100	2 644	100	2 570	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

3.3. Rynek pracy i bezrobocie

Analizując ekonomiczną strukturę wiekową mieszkańców Radymna, można zauważyć spadek na koniec 2020 roku w odniesieniu do 2016 roku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym – grupa mieszkańców w wieku do lat 17 zmniejszyła się o 42 osoby. Najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym (64,48 % populacji), jednak ich ilość zmniejszyła się w ciągu pięciu lat o 233 osoby, natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 131 osób. Struktura wiekowa mieszkańców miasta odzwierciedla ogólną sytuację występującą na terenie powiatu jarosławskiego - postępuje spadek ilości osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Utrzymanie się obecnej tendencji tak na terenie miasta jak i powiatu niekorzystnie rokuje na przyszłość i w perspektywie kilkunastu lat będzie skutkowało postępującym starzeniem się społeczeństwa. Dane dotyczące struktury ludności pod względem ekonomicznych grup wiekowych przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

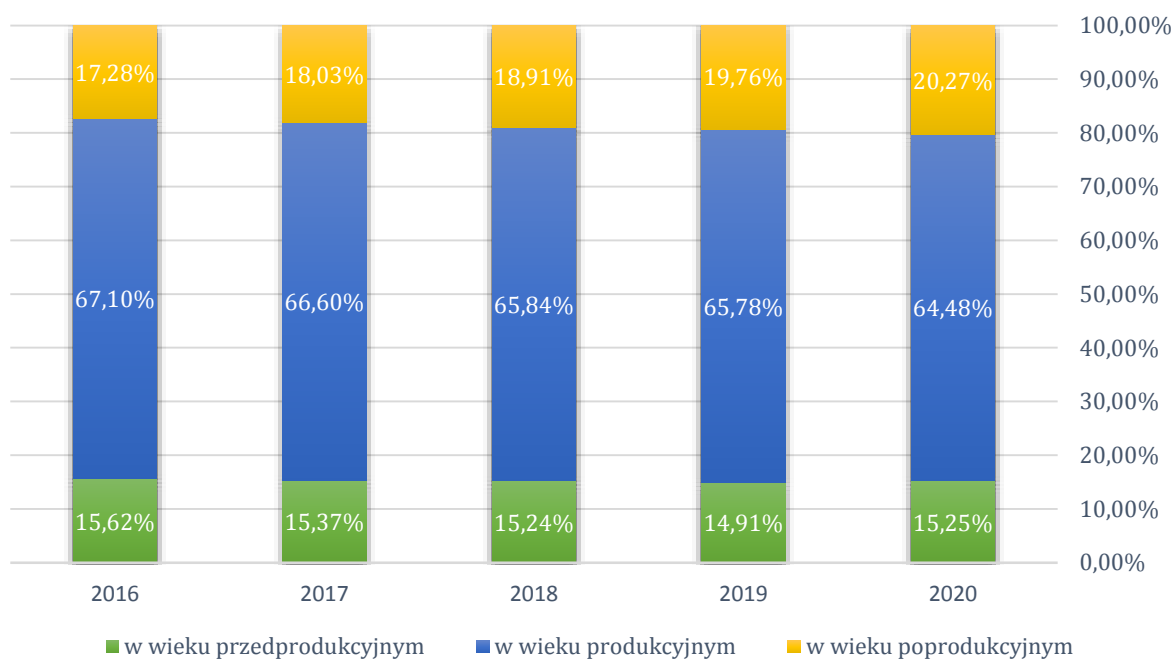

Tabela 6 Struktura ludności miasta Radymna wg ekonomicznych grup wiekowych w roku 2016 oraz 2020

Grupa ludności	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
	2016	2020	2016	2020	2016	2020
Ilość osób	837	795	3 595	3 362	926	1 057
Udział % w ludności ogółem	15,62	15,25	67,10	64,48	17,28	20,27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Wykres 4 Struktura ludności w mieście Radymnie według ekonomicznych grup wiekowych na przestrzeni lat 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Do najważniejszych przedsiębiorstw działających na terenie miasta i tworzących miejscowy rynek pracy należy zaliczyć:

1. Zakład Usługowo-Produkcyjny EMITER Sp. j. S. Bieda, P. Lis;
2. Elementy Budowlane Radymno Sp. z o. o.;
3. Rzeszowskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych S. A. Zakład Radymno;
4. Przedsiębiorstwo Produkcji Kruszywa i Usług Geologicznych Kruszgeo S. A. Zakład Eksploatacji Kruszywa Radymno;

5. Sanakiewicz Sp. z o. o.;
6. Jeronimo Martins S. A.
7. Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych GEO Sp. z o. o.;
8. Dwór Kresowy;
9. PHU Smyk Zajazd Krzysztof Cholewa;
10. Katarzyna Olszańska – Event & Catering;
11. Socha Technika Grzewcza i Sanitarna;
12. P.U.H. Andrzej Hołdowicz Radymno Hurtownia;
13. FHU Widna Góra Marek Kucab;
14. Bank Polska Kasa Opieki S. A.;
15. Bank Spółdzielczy;
16. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ARS MEDICA Sp. z o. o.;
17. ROL-MECH. Sp. z o. o.

Analizując dane dotyczące liczby osób pracujących z terenu Radymna można zauważyć, znaczny spadek osób pracujących w 2019 r. Ma to w szczególności związek ze zmniejszającą się liczbą osób w wieku produkcyjnym, która jest skutkiem migracji mieszkańców miasta.

Tabela 7 Pracujący na terenie miasta Radymna w latach 2016 - 2019

Lata	Ogółem	w tym kobiety	w tym mężczyźni
2016	1 017	485	532
2017	1 044	479	565
2018	1 023	500	523
2019	873	417	456

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Bezrobocie

Duży wpływ na sytuację społeczną na terenie Radymna ma zjawisko bezrobocia. Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na koniec 2020 roku według danych GUS wyniósł 7,9 %, notując spadek w porównaniu z 2016 rokiem o 2,9 %. Udział zarejestrowanych bezrobotnych wśród mieszkańców Radymna na tle powiatu jarosławskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8 Udział zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Radymna w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle powiatu jarosławskiego według płci

Jednostka terytorialna	ogółem		kobiety		Mężczyźni	
	2016	2020	2016	2020	2016	2020
Radymno	10,8 %	7,9 %	11,0 %	8,1 %	10,6 %	7,7 %
Powiat jarosławski	10,1 %	8,3 %	11,0 %	9,3 %	9,4 %	7,4 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Według danych uzyskanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu, na koniec 2020 roku zarejestrowanych było 264 bezrobotnych mieszkańców miasta Radymna, w tym 125 kobiet (47,5 %). Wśród zarejestrowanych bezrobotnych aż 168 mieszkańców to osoby długotrwale bezrobotne. Liczbę osób bezrobotnych na przestrzeni lat 2016-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Radymnie w latach 2016 - 2020

Lata	Bezrobotni ogółem	W tym kobiety	W tym mężczyźni	Osoby długotrwale bezrobotne
2016	388	187	201	266
2017	301	150	151	199
2018	293	146	147	186
2019	252	119	133	155
2020	264	125	139	168

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu

Na podstawie powyższych danych, można zauważyć zmniejszającą się liczbę osób bezrobotnych, na przestrzeni 5 lat liczba ta zmniejszyła się o 124 osoby.

Według stanu na koniec 2020 na terenie miasta najwięcej bezrobotnych było w wieku od 31 do 49 roku życia - 122 osoby, tj. 46,2 % ogółu bezrobotnych, natomiast bezrobotni w wieku do 30 roku życia stanowili 23,5 % ogółu.

Tabela 10 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według wieku w latach 2016 - 2020

Lata	Przedział wiekowy		
	Do 30 roku życia	Od 31 do 49 roku życia	Powyżej 50 roku życia
2016	91	180	117
2017	62	129	110
2018	63	145	85
2019	58	124	70
2020	62	122	80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

3.4. Gospodarka i rolnictwo

Gospodarka

Radymno jest miastem przyjaznym dla przedsiębiorców – w ostatnich latach obserwuje się pozytywne zjawisko rozwoju przedsiębiorczości, a co za tym idzie wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na jej terenie na koniec 2020 roku działało 431 podmiotów gospodarki narodowej, co klasuje ją na szóstym miejscu w powiecie jarosławskim.

Tabela 11 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gmin powiatu jarosławskiego

Jednostka terytorialna	Ogółem*			Sektor publiczny		Sektor prywatny	
	2016	2020	Wzrost/ spadek w %	2016	2020	2016	2020
Gmina Chłopice	193	249	29,01 %	15	13	177	234
Gmina Jarosław	801	937	16,98 %	14	10	786	926
Jarosław (miasto)	4 326	4 439	2,61 %	170	168	4 120	4 238
Gmina Laszki	310	374	20,64 %	16	14	290	357
Gmina Pawłosiów	596	694	16,44 %	20	15	574	677
Gmina Pruchnik	338	414	22,48 %	19	15	316	396

Gmina Radymno	566	650	14,84 %	33	15	528	631
Radymno (miasto)	371	431	16,17 %	17	18	352	411
Gmina Rokietnica	182	196	7,69 %	12	11	170	184
Gmina Roźwienica	323	380	17,65 %	21	17	301	362
Gmina Wiązownica	708	832	17,51 %	20	14	684	814
Powiat jarosławski	8 714	9 596	10,12 %	357	310	8 298	9 230

* W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Rozwój przedsiębiorczości na terenie miasta dotyczy głównie sektora prywatnego, w którym ilość podmiotów w latach 2016 – 2020 wzrosła o 59 i wyniosła na koniec 2020 roku 411, z czego 304 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (248 w 2016 roku). Jak wynika z przedstawionych danych, zjawisko zwiększającej się liczby podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym dotyczy całego powiatu jarosławskiego, a największe wzrosty, jeśli chodzi o tą liczbę odnotowały gmina wiejska Jarosław (wzrost o 140 podmiotów), gmina Wiązownica (wzrost o 130) oraz gmina miejska Jarosław (wzrost o 118). W tym przypadku, na tle powiatu jarosławskiego, Radymno znajduje się na dziewiątym miejscu w powiecie.

Tabela 12 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie miasta Radymna

Rodzaje podmiotów		2016	2020
Sektor publiczny	Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	12	14
	Inne formy prawne	5	4
Sektor prywatny	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	248	304
	Spółki handlowe	29	39
	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	6	7
	Spółdzielnie	5	2
	Fundacje	1	0

	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	13	17
	Inne formy prawne	50	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Analiza struktury działających podmiotów w okresie od 2016 do 2020 roku pokazuje, że największy wzrost ilości działających firm wystąpił w sekcji F (na koniec 2020 roku funkcjonowały 52 podmioty, podczas gdy w 2016 roku ich liczba wynosiła 32 – wzrost o 62,5 %) oraz w sekcji Q (na koniec 2020 roku funkcjonowało 28 podmiotów, podczas gdy w roku 2016 ich liczba wynosiła 14 – wzrost o 100 %)

Tabela 13 Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD oraz sektorów własnościowych zarejestrowane na terenie miasta Radymna

Sekcja PKD	Wyszczególnienie	Ogółem*		Sektor publiczny		Sektor prywatny	
		2016	2020	2016	2020	2016	2020
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4	2	-	-	4	2
B	Górnictwo i wydobywanie	1	2	-	-	1	2
C	Przetwórstwo przemysłowe	18	21	-	-	18	21
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	2	-	-	1	2
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	1	1	1	-	-
F	Budownictwo	32	52	-	-	32	52
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	138	140	-	-	138	139
H	Transport i gospodarka magazynowa	14	28	-	-	14	28
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	8	13	-	-	8	13
J	Informacja i komunikacja	4	8	-	-	4	8
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9	9	-	-	9	9

L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	13	17	-	-	13	17
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	33	35	-	-	32	35
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3	5	-	-	3	5
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	5	4	4	1	1
P	Edukacja	20	20	8	7	12	13
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	24	22	2	4	21	17
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8	11	2	2	6	9
S, T	Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	35	38	-	-	35	38
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	-	-	-	-	-	-
Razem		371	431	17	18	352	411

* W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem.

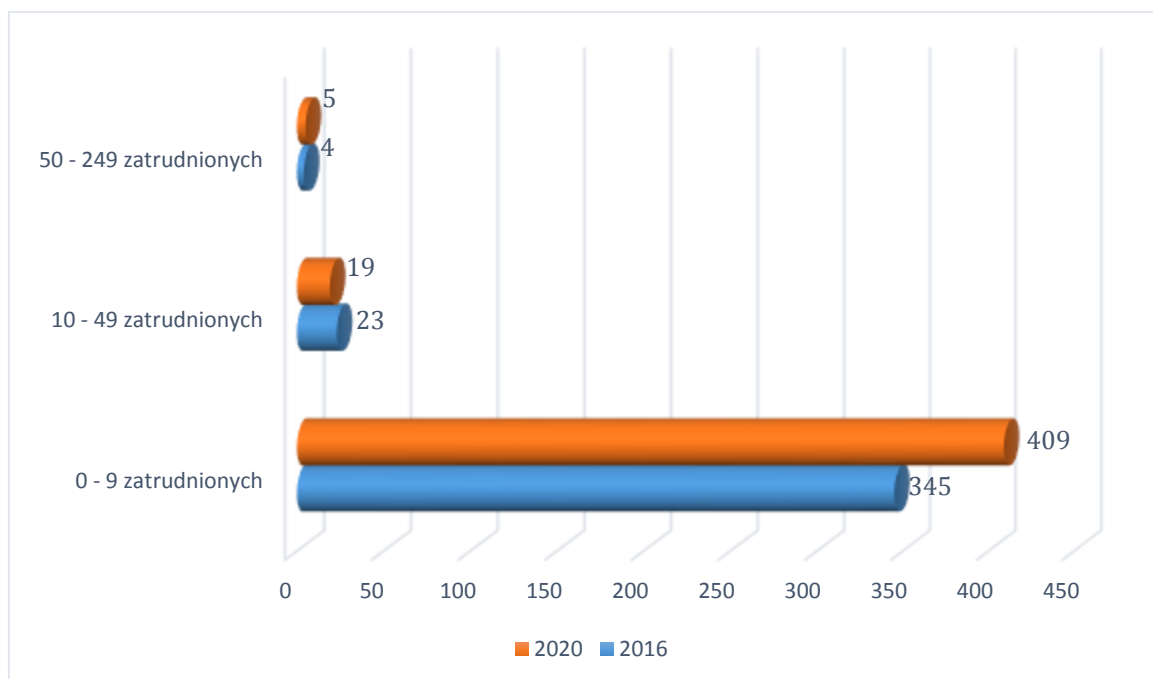
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL.

Na terenie Radymna na koniec 2020 roku największa liczba podmiotów zajmowała się działalnością handlową (32,48 %), budownictwem (12,06 %) oraz pozostałą działalnością usługową (8,82 %).

Najwięcej działających podmiotów gospodarczych to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, których ilość zwiększyła się w porównaniu do danych z 2016 roku o 64. Wśród małych przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 osób w analizowanym okresie ubyły cztery firmy, natomiast ilość średnich przedsiębiorstw wzrosła o 1. Na terenie miasta nie działają żadne przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 250 osób.

Wykres 5 Podmioty gospodarki narodowej wg klas wielkości

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W okresie ostatnich pięciu lat w Radymnie zwiększyła się ilość podmiotów gospodarki narodowej przypadająca na 10 tysięcy mieszkańców oraz ilości nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze REGON na 10 tysięcy ludności. Korzystną wartość posiada również wskaźnik dotyczący jednostek wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców - ich ilość w 2020 roku była mniejsza o 46 w porównaniu do 2016 roku.

Tabela 14 Wskaźniki w zakresie podmiotów gospodarki narodowej dla obszaru miasta Radymna za lata 2016 i 2020

Wskaźnik	2016	2020
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	694	830
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	62	82
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	67	21
Podmioty wpisane do rejestru na 1 tys. ludności	69	83
Podmioty na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	103,5	128,8
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 tys. ludności	46	58

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	6,90	9,04
--	------	------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Rolnictwo

Zgodnie z prowadzoną przez Starostwo Powiatowe w Jarosławiu ewidencją gruntów i budynków, przeważającym typem zagospodarowania przestrzeni miasta Radymna są grunty rolne, zajmujące obszar 701,9 ha. Klasyfikację gruntów według sposobu użytkowania przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15 Klasyfikacja gruntów na terenie miasta Radymna (2020 rok)

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	% powierzchni ogółem
Tereny mieszkaniowe	59,6	4,38
Tereny przemysłowe	22,2	1,63
Zabudowane grunty rolne	22,3	1,64
Tereny zabudowane inne	35,9	2,64
Tereny zurbanizowane niezabudowane	0,6	0,04
Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	10,5	0,77
Tereny komunikacyjne – drogi	61,1	4,49
Tereny komunikacyjne – koleje	26,6	1,95
Grunty orne	701,9	51,53
Sady	7,1	0,52
Łąki trwałe	87,6	6,43
Pastwiska trwałe	142,2	10,44
Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	0,2	0,01
Grunty pod stawami	28,6	2,10
Grunty pod rowami	4,4	0,32
Wody śródlądowe płynące	33,2	2,44
Wody śródlądowe stojące	37,4	2,75

Lasy i grunty leśne	0,2	0,01
Grunty zadrzewione i zakrzewione	43,6	3,20
Użytki kopalne	8,1	0,59
Nie użytki	28,7	2,11
RAZEM	1 362	100

Źródło: Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

Pod względem bonitacyjnym na terenie miasta dominują gleby klasy II o łącznej powierzchni 353,5 ha, w tym RII – 254,6 ha; PsII – 70,9 ha; łII – 28,0 ha.

W dniach od 1 września do 30 listopada 2020 roku na terenie RP został przeprowadzony Powszechny Spis Rolny według stanu na dzień 1 czerwca 2020 roku. Według ramowego harmonogramu udostępniania informacji wynikowych dostępnego na stronie www.spisrolny.gov.pl, dane wstępne będą udostępnione w systemie bazodanowym GUS w dwóch turach w miesiącach wrzesień i grudzień 2021 roku, natomiast dane ostateczne w kwietniu i sierpniu 2022 roku. W związku z powyższym brak jest aktualnych danych, które mogłyby pozwolić na ocenę obecnej sytuacji dotyczącej gospodarstw rolnych na terenie Radymna.

W granicach administracyjnych miasta, wg danych Urzędu Miasta Radymna, znajdują się 2022 gospodarstwa rolne, w większości zakwalifikowane, jako gospodarstwa indywidualne.

Strukturę agrarną gospodarstw na terenie Radymna charakteryzuje znaczne rozdrobnienie, które może stanowić jednak pewien atut dla rozwoju produkcji ponadstandardowej, ekologicznej, opartej na tradycyjnych rozwiązaniach.

Tabela 16 Rodzaje gospodarstw na terenie miasta Radymna (2020 rok)

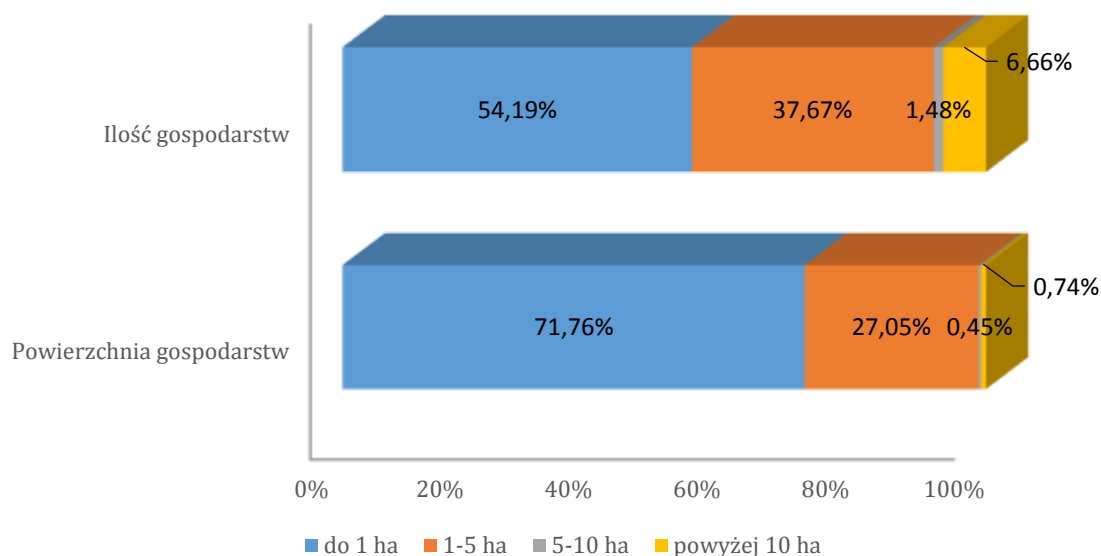
Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych	Powierzchnia [ha]
Gospodarstwa ogółem	2 022	4 276,0190
Do 1 ha włącznie	1 451	2 317,0315
1 – 5 ha	547	1 610,9602
5 – 10 ha	9	63,2290
10 ha i więcej	15	284,7983

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Radymna

Gospodarstwa do 5 ha stanowią 98,81 % ogólnej liczby gospodarstw zajmując jednocześnie 91,86 % całościowej powierzchni gruntów, natomiast 15 gospodarstw o powierzchni ponad 10 ha (0,74 % ogólnej liczby) zajmują obszar 284,80 ha (6,66 % gruntów ogółem).

Wykres 6 Struktura ilości gospodarstw wg powierzchni na terenie miasta Radymna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Radymna

3.5. Oświata, sport i kultura

Oświata

Reforma systemu oświaty realizowana w Polsce od dnia 1 września 2017 roku przywróciła dwustopniowy system szkolnictwa. Okres nauki w szkole podstawowej został wydłużony z 6 do 8 lat, a następnym etapem edukacji stało się do wyboru 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letni szkoła branżowa I stopnia i 2-letnia szkoła branżowa II stopnia.

Od roku szkolnego 2017/2018 nie przeprowadzało się rekrutacji do klas pierwszych dotychczasowego gimnazjum. Dzień 31 sierpnia 2019 był ostatnim dniem funkcjonowania tej szkoły w ustroju szkolnym.

Na terenie miasta funkcjonują 2 publiczne placówki oświatowe, których Radymno jest organem prowadzącym:

1. Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r. w Radymnie,
2. Przedszkole Samorządowe w Radymnie.

Oprócz tego na terenie miasta funkcjonuje Przedszkole Parafialne, którego organem prowadzącym jest Parafia p. w. św. Wawrzyńca w Radymnie. Według danych Urzędu Miasta Radymna na dzień 30 września 2020 roku do placówek oświatowych prowadzonych przez miasto uczęszczało 545 dzieci i uczniów, tj. o 6 więcej niż w 2019 roku. Liczbę dzieci oraz uczniów według poszczególnych grup wiekowych oraz klas w latach 2019-2020 przedstawiają poniższe tabele

Tabela 17 Liczba dzieci według wieku uczęszczających do przedszkoli na terenie miasta Radymna w roku szkolnych 2020/2021

Wiek	Liczba dzieci
Przedszkole Samorządowe w Radymnie	
2-latki	3
3-latki	30
4-latki	31
5-latki	28
6-latki	33
RAZEM	125
Przedszkole Parafialne	
2-latki	2
3-latki	26
4-latki	18
5-latki	23
6-latki	26
RAZEM	96

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Radymna

Tabela 18 Liczba uczniów w poszczególnych klasach uczęszczających do szkoły podstawowej

Klasa	Liczba dzieci
I	46
II	48
III	55
IV	51
V	45
VI	51
VII	69
VIII	55
RAZEM	420

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Radymna

Na przestrzeni ostatnich 5 lat możemy zauważyć wyraźny wzrost z roku na rok w liczbie uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Radymnie. Od 2016 roku, liczba ta zwiększyła się o 119. Dane dotyczące liczby uczniów na przestrzeni lat 2016-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19 Liczba uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej na przestrzeni lat 2016-2020

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba uczniów	301	351	416	421	420

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz danych z Urzędu Miasta Radymna

W zakresie kształcenia ponadpodstawowego, młodzież korzysta z oferty Zespołu Szkół Zawodowych i Rolniczych w Radymnie, którego organem prowadzącym jest Powiat Jarosławski oraz z placówek znajdujących się w odległym o ok 15 km od Radymna Jarosławiu lub w Przemyślu.

Sport

Miasto Radymno realizuje zadania na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1133) oraz zgodnie z § 4 ust. 3 uchwały nr 15/IV/2015 Rady Miasta

Radymna w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadań sprzyjających rozwojowi sportu na terenie Miasta Radymna.

Podstawową jednostką organizacyjną realizującą cele i zadania w zakresie kultury fizycznej są kluby sportowe, działające w formie stowarzyszeń. Oprócz tego na terenie miasta działają inne stowarzyszenia, których celem statutowym jest upowszechnianie sportu. Radymno wspiera i upowszechnia aktywność sportową między innymi poprzez dotowanie tych klubów i stowarzyszeń, które dzięki corocznym dotacjom mogą funkcjonować i realizować swoje cele w zakresie upowszechniania sportu, poprzez organizację zawodów, rozgrywek, imprez sportowych, w tym rozwijania bazy sportowej.

Na terenie miasta na koniec 2020 roku aktywnie działały 3 kluby sportowe, promując zdrowy tryb życia i proponując mieszkańcom udział w treningach i zawodach sportowych w piłce nożnej:

1. Miejski Klub Sportowy w Radymnie,
2. Uczniowski Klub Sportowy „GIGANCI RADYMNO”,
3. Klub Sportowy „Feniks” w Radymnie.

Dane dotyczące klubów sportowych w roku 2016 i 2020, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20 Szczegółowe dane dotyczące klubów sportowych w roku 2016 i 2020

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2020
Kluby sportowe			
Kluby	sztuka	3	3
Sekcje sportowe	sztuka	3	3
Członkowie	osoba	145	95
Trenerzy	osoba	7	3
Instruktorzy	osoba	2	2
Inne osoby prowadzące zajęcia	osoba	1	1
Ćwiczący			
Ogółem	osoba	219	104
Mężczyźni	osoba	165	65
Kobiety	osoba	54	39

Ćwiczący do lat 18			
Ogółem	osoba	71	81
Chłopcy	osoba	40	65
Dziewczęta	osoba	31	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Powyższe dane wskazują, że na przestrzeni lat 2016-2020 zmniejszyła się znacznie liczba ćwiczących (spadek o 52,51 %), zwiększyła się jednak liczba ćwiczących do lat 18 (wzrost o 14,10 %).

Infrastruktura sportowa na terenie miasta zlokalizowana jest m. in. przy placówkach oświatowych, a należą do niej:

- sala gimnastyczna przy szkole podstawowej;
- hala sportowa;
- boisko „Orlik” ze sztuczną nawierzchnią;
- Stadion Miejski;
- sala gimnastyczna przy Zespole Szkół Zawodowych i Rolniczych.

Poza klubami sportowymi, w Radymnie funkcjonuje Towarzystwo Kulturalno-Sportowe „Żagiel”, które prowadzi zajęcia z zakresu piłki siatkowej oraz Autonomiczne Zrzeszenie Combat Aikido, które szkoli dzieci i młodzież w zakresie sztuk walki i sportów obronnych.

Kultura

Kultura jest czynnikiem wpływającym na zwiększenie poziomu życia mieszkańców, poprzez poszanowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego, promocji gminy w regionie, kraju i w świecie. Działania w tym zakresie są w Radymnie realizowane przez Miejski Ośrodek Kultury, będący samorządową instytucją kultury.

Działalność Miejskiego Ośrodka Kultury koncentruje się na realizacji podstawowych zadań w zakresie upowszechniania kultury, tj.:

- edukacji kulturalnej i wychowania przez sztukę,
- gromadzenia, dokumentowania, tworzenia i ochrony dóbr kultury,
- rozpoznawania, rozbudzania i zaspakajania potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych,
- tworzenia warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego,
- prowadzenia działalności instruktażowo-metodycznej,
- prowadzenia działalności promocyjnych miasta i regionu.

Miejski Ośrodek Kultury współpracuje z Burmistrzem Miasta Radymna, placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami, OSP, radnymi i przede wszystkim mieszkańcami miasta.

Działalność programowa Miejskiego Ośrodka Kultury w Radymnie:

- 1) Prowadzenie i organizowanie zajęć:
 - tanecznych,
 - akrobatyczno-baletowych,
 - wokalnych,
 - plastyki i rękodzieła
 - teatralnych,
 - Akademii Malucha.
- 2) Organizowanie imprez plenerowych;
- 3) Organizowanie konkursów tematycznych;
- 4) Organizowanie imprez cyklicznych.

Informacje na temat działalności kulturalnej w zakresie organizowanych imprez oraz funkcjonujących grup artystycznych na terenie Radymna w roku 2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21 Szczegółowe dane dotyczące działalności kulturalnej Miejskiego Ośrodka Kultury w mieście Radymnie w zakresie organizowanych imprez i funkcjonujących grup artystycznych w 2020 roku

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2020
Imprezy organizowane przez MOK		
Imprezy	sztuka	48
Uczestnicy imprez	osoba	4 363
Seanse filmowe	sztuka	22
Uczestnicy	osoba	110
Wystawy	sztuka	3
Uczestnicy	osoba	460
Koncerty	sztuka	6
Uczestnicy	osoba	3 400
Imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	sztuka	1
Uczestnicy	osoba	35
Konkursy	sztuka	7
Uczestnicy	osoba	78

Pokazy teatralne	sztuka	4
Uczestnicy	osoba	240
Warsztaty	sztuka	5
Uczestnicy	osoba	40
Grupy artystyczne		
Grupy artystyczne	sztuka	16
Członkowie grup artystycznych	osoba	251
Grupy teatralne	sztuka	2
Członkowie	osoba	24
Grupy muzyczne-instrumentalne	sztuka	1
Członkowie	osoba	12
Grupy wokalne i chóry	sztuka	7
Członkowie	osoba	124
Grupy taneczne	sztuka	5
Członkowie	osoba	73
Inne	sztuka	1
Członkowie	osoba	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Inną instytucją, która prowadzi na terenie miasta szeroką działalność kulturalną jest Miejska Biblioteka Publiczna w Radymnie. Biblioteka jest samorządową instytucją kultury, której organizatorem jest Miasto Radymno. Biblioteka służy zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa miasta oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Dane na temat stanu czytelnictwa w Radymnie przedstawia poniższa tabela

Tabela 22 Szczegółowe dane dotyczące czytelnictwa w mieście Radymnie w roku 2016 oraz 2020

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2020
Biblioteki i filie ogółem	ob.	1	1
Pracownicy	osoba	3	2
Księgozbiór	wolumin	32 717	31 769

Wypożyczenia księgozbioru	wolumin	13 119	9 511
Czytelnicy w ciągu roku	osoba	880	612
Czytelnicy na 1000 mieszkańców	osoba	164	117
Wypożyczenia księgozbioru na jednego czytelnika	wolumin	14,9	15,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Czytelnictwo jest najbardziej powszechną formą uczestnictwa w kulturze, a korzystanie z oferty biblioteki w dalszym ciągu pozostaje popularne. W porównaniu do roku 2016, w 2020 r. liczba czytelników spadła o 268 osób, a liczba wypożyczeń o 3 608, natomiast wskaźnik dotyczący wypożyczeń księgozbioru na jednego czytelnika, wzrósł o 0,6. Wśród czytelników biblioteki w 2020 roku, największy odsetek stanowiły osoby uczące się – 42,65 % ogółu, natomiast biorąc pod uwagę wiek czytelników, to największą liczbę stanowiły osoby w wieku 25-44 lata. Dane w tej kwestii zostały przedstawione w poniższych tabelach.

Tabela 23 Struktura czytelników według wieku w 2020 roku

Według wieku	Do 5 lat	6-12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-24 lat	25-44 lat	45-60 lat	Powyżej 60 lat
Ogółem: 612	16	128	52	43	41	144	121	67
Ogółem: 100 %	2,61	20,91	8,50	7,03	6,70	23,53	19,77	10,95

Źródło: Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

Tabela 24 Struktura czytelników według zajęcia w 2020 roku

Według zajęcia	Osoby uczące się	Osoby pracujące	Pozostali
Ogółem: 612	261	192	159
Ogółem: 100 %	42,65	31,37	25,98

Źródło: Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

Miejska Biblioteka Publiczna w Radymnie posiada 1 notebook, 4 komputery stacjonarne, w tym 2, które mają łączność z Internetem i służą do pracy bibliotekarzom. Tworzony jest również katalog online posiadanych zbiorów bibliotecznych w programie MAK +.

3.6. Walory historyczne i turystyka

Pierwsze ślady osadnictwa na terenach dzisiejszego Radymna sięgają czasów neolitu. Nazwa miasta najprawdopodobniej może pochodzić od nazwy plemienia Radymiczian, którzy w czasach przedpiastowskich zamieszkiwali te strony i o których wspominali średniowieczni oraz późniejsi badacze, na czele z Janem Długoszem.

Za historyczną datę powstania Radymna, uznaje się rok 1366, kiedy to Bernard z Szywnawądu otrzymał zezwolenie na założenie osady wcześniej już zaludnionej. Kilkanaście lat później, w roku 1384, osada została darowana biskupom przemyskim przez Królową Marię, córkę Ludwika Węgierskiego. Prawa miejskie Radymno uzyskało w 1431 r. z nadania Króla Władysława Jagiełły, wraz z przywilejem cotygodniowych, wtorkowych targów i dorocznego jarmarku na Świętego Wawrzyńca. Z racji położenia przy rzece San oraz uczęszczanym szlaku handlowym, już w XVI wieku miasto stało się ruchliwym ośrodkiem targowym i rzemieślniczym, w którym funkcjonowały liczne cechy, m. in. rzeźniczy i powroźniczy. Powroźnicy z Radymna zaopatrywali w liny flotę królewską Władysława IV.

Położenie Radymna z jednej strony było czynnikiem, które stymulowało rozwój, jednak z drugiej strony przyczyniało się do częstych zniszczeń wojennych, natomiast drewniana zabudowa i duży przepływ ludności sprzyjały występowaniu niszczycielskich pożarów. Mimo tego, miasto ciągle wznosiło się na nowo z ruin, chociaż jego rozwój wyraźnie zahamował.

W połowie XVIII wieku, Radymno liczyło 1 200 mieszkańców, a na jego obszarze usytuowane były 154 domy, 3 kościoły, szpital dla ubogich, szkołka parafialna i 2 cegielnie. Wyraźne ożywienie nastąpiło w mieście w XIX wieku, wówczas Radymno stało się siedzibą powiatu, powstał urząd podatkowy, otwarto nową szkołę, zawiązane zostało Towarzystwo Powroźnicze i wybudowano nowy zakład powroźniczy. W tamtym okresie powstały również Towarzystwo Oświaty Ludowej, Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” oraz Straż Ogniowa, a także wybudowano ratusz. Pod koniec XIX wieku Radymno liczyło już 2 700 mieszkańców, natomiast po II wojnie światowej, liczba ta wynosiła już 3 500.

Kolejny etap rozwoju gospodarczego nastąpił w latach 60-tych XX wieku, kiedy to powstały nowe zakłady pracy, m. in. Zakład Eksploatacji Kruszywa, mający znaczny wpływ na ukierunkowanie rozwoju Radymna poprzez powstały po eksploatacji zbiornik wodny o powierzchni ok. 70 ha, stanowiący szansę dla rozwoju turystyki. W latach osiemdziesiątych uporządkowano centrum miasta, wybudowano sieć gazową i wodociągową, oraz powstały nowe osiedla: Złota Góra, 3 Maja i Władysława Jagiełły. Natomiast od 1973 r. Radymno stało się samodzielną gminą miejską.

Centrum miasta, znajdujące się w obrębie Rynku, posiada zabytkowy układ urbanistyczny, który sięga XIV-XV wieku. Obszar ten uległ przekształceniu w XVIII-XIX wieku, z powodu budowy dróg oraz regulacji zabudowy. Na terenie miasta znajduje się kilkadziesiąt zabytkowych budowli, które stanowią głównie domy i kamieniczki z XIX i początków XX wieku. Uwagę zwraca również hala targowa, zbudowana w Rynku ok 1918 r. oraz znajdujący się nieopodal Rynku murowany kościół parafialny pw. Św. Wawrzyńca, zbudowany w stylu barokowym w latach 1724-1773. Przy kościele znajduje się dzwonnica z 1729 r. oraz plebania z drugiej połowy XVIII w. Na terenie dawnych posiadłości biskupich,

zachowały się pozostałości dawnego zespołu dworskiego biskupów przemyskich: dwór i spichlerz, a także zespołu folwarcznego: brama wjazdowa, spichlerz, rządcówka oraz czworak.

Zdjęcia 1 Rynek w mieście Radymnie

Źródło: www.jaroslowski.pl

Zdjęcia 2 Hala targowa w mieście Radymnie

Źródło: www.jaroslowski.pl

Zdjęcia 3 Kościół parafialny pw. Św. Wawrzyńca w mieście Radymnie

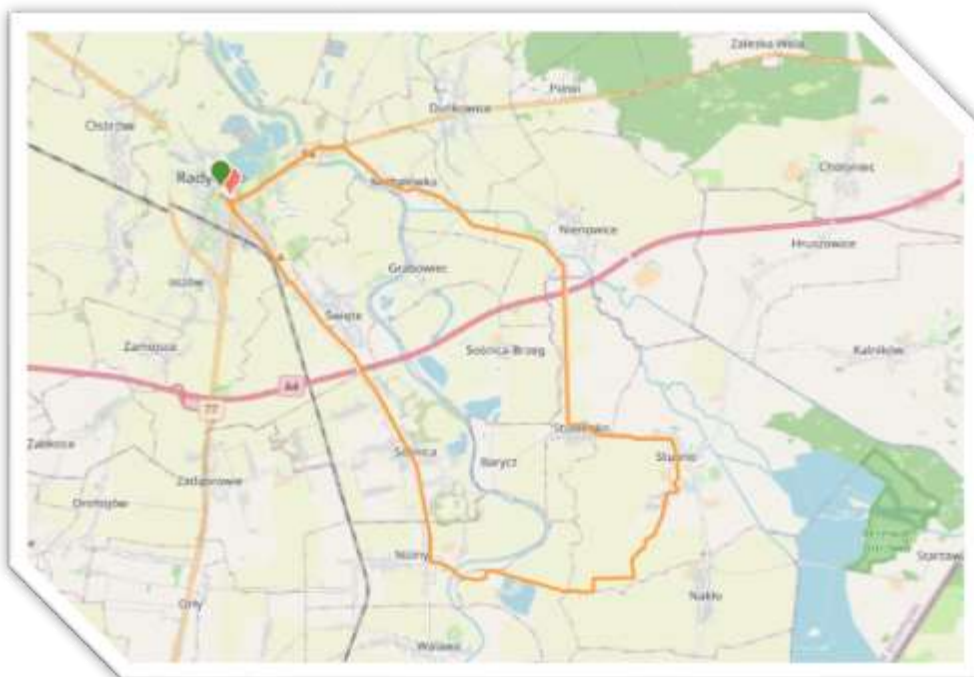
Źródło: www.wikipedia.org

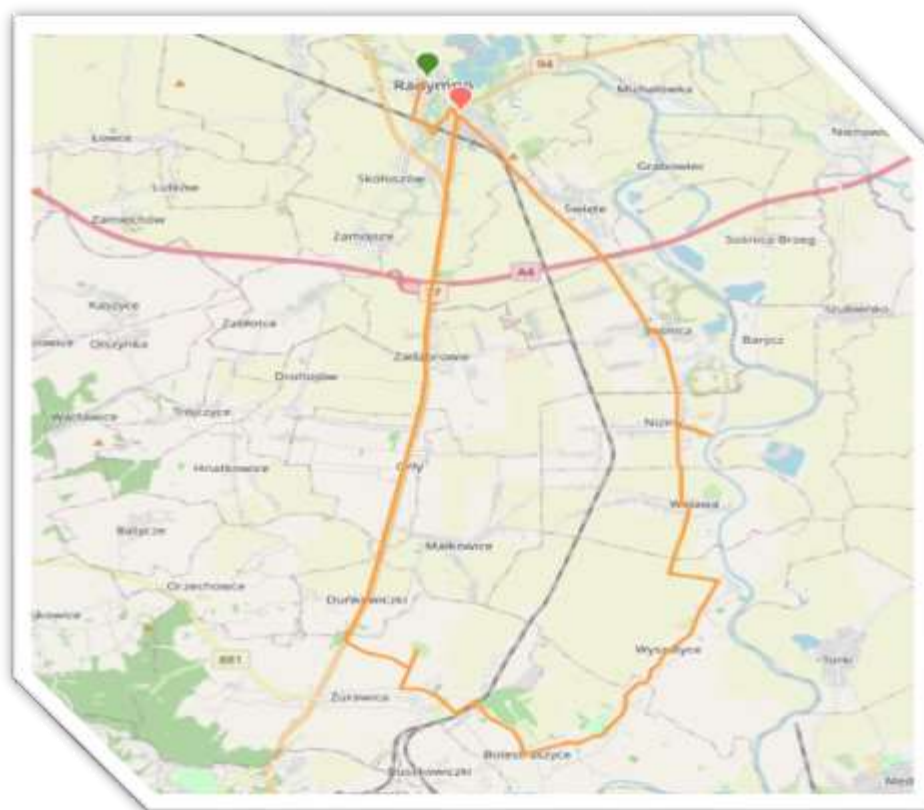

Radymno z racji swojego położenia stanowi doskonałą bazę wypadową do odbywania wycieczek w atrakcyjne regiony Polski i Ukrainy. Główne szlaki komunikacyjne na terenie miasta stanowią linia kolejowa nr 91 Kraków Główny – Medyka, będąca częścią linii kolejowej E 30 oraz drogi krajowe nr 94 i 77, które ułatwiają poruszanie się zarówno w kierunku południowym (w stronę Przemyśla, Krasiczyna, Pogórza Przemyskiego, Gór Sanocko-Turczańskich oraz Bieszczad), jak i wschodnim (w stronę Granicy Państwa, Lwowa), północnym (Roztocze) oraz zachodnim (Łańcut, Rzeszów, Kraków). Niedaleko miasta znajdują się północne forty Twierdzy Przemyśl – trzeciej co do wielkości twierdzy w Europie, pochodzącej z drugiej połowy XIX wieku. Do większości z nich można dotrzeć samochodem oraz rowerem.

W Radymnie i w okolicach znajduje się wiele tras, na których można uprawiać turystykę rowerową oraz spędzać czas rekreacyjnie. Popularne są trasy rowerowe, takie jak Jarosław-Radymno-Jarosław, czyli tzw. Niebieski Szlak dookoła Jarosławia, Radymno-Stubno-Radymno, a także Radymno-Bolestraszyce-Żurawica-Radymno. Niedaleko Radymna przebiega również Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo. Poszczególne trasy rowerowe zostały przedstawione na poniższych mapach.

Mapa 3 Trasy rowerowe biegnące z miasta Radymna

— - przebieg trasy rowerowej

Źródło: www.pl.wikiloc.com

Mapa 4 Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo oraz inne szlaki znajdujące się w pobliżu miasta Radymna

Źródło: www.greenvelo.pl

Z punktu widzenia rozwoju turystyki niezwykle istotne znaczenie ma stan bazy noclegowej. Ze względu na swoje położenie, a także będąc doskonałą bazą wypadową w turystyczne regiony Polski oraz Ukrainy, Radymno posiada bogatą ofertę noclegową. Na terenie miasta znajduje się Dwór Kresowy, nowoczesny 3-gwiazdkowy hotel, który zgodnie z danymi GUS posiada 112 miejsc noclegowych w 64 pokojach. Wszystkie pokoje są komfortowo urządzone i klimatyzowane oraz bogato wyposażone. Dodatkowo Dwór Kresowy specjalizuje się w organizacji wesel, bankietów, szkoleń, sympozjów i konferencji, dzięki znajdującej się w obiekcie restauracji. Ponadto, Dwór oferuje usługi SPA & Wellness, poprzez centrum SPA, basen, grotę solną, gabinet masażu, sauny, siłownię, solarium oraz studio kardio. Występowanie tego typu obiektu znacząco wpływa na atrakcyjność turystyczną miasta.

Główną atrakcją Radymna jest zbiornik wodny o powierzchni ok. 70 ha, który w okresie funkcjonuje jako kąpielisko miejskie, poza tym jest atrakcyjny dla wędkarzy oraz amatorów żeglarstwa. Nad zbiornikiem działa stacja Stowarzyszenia Kulturalno-Turystycznego „ZEK”, które w sezonie oferuje możliwość wypożyczenia sprzętu wodnego oraz miejsca biwakowe. Nad zalewem przy plaży miejskiej rozwinęła się infrastruktura gastronomiczna oraz rekreacyjna, przy pasażu pieszym znajdują się lokale gastronomiczne, utworzono miejsca wypoczynku, boisko do siatkówki plażowej, funkcjonuje

wypożyczalnia sprzętu do pływania. Oprócz tego, w pobliżu plaży znajduje się siłownia zewnętrzna oraz plac zabaw dla dzieci oferujący liczne atrakcje dla najmłodszych. Dla bezpieczeństwa osób przebywających przy zalewie, na terenie kompleksu rekreacyjnego w 2020 r. władze miasta dokonały budowy monitoringu wizyjnego.

Zdjęcia 4 Plaża miejska przy Zbiorniku wodnym ZEK w mieście Radymnie

Źródło: www.radymno.pl

Zdjęcia 5 Infrastruktura rekreacyjna przy Zbiorniku wodnym ZEK w mieście Radymnie

Źródło: www.radymno.pl

Przez Radymno przepływa również rzeka San, która jest znakomitym terenem uprawiania turystyki kajakowej. Miasto leży na trasie szlaku wodnego "Błękitny San", w jego dolnej - nizinnej - części "Przemysł - ujście Sanu do Wisły", a na jego terenie istnieją fragmenty linii brzegowej Sanu nadające się do wodowania sprzętu pływającego i biwakowania.

Oferta turystyczna Radymna dotyczy przede wszystkim kompleksu rekreacyjnego przy zbiorniku wodnym ZEK, będącym wizytówką miasta, nie można zapominać jednak o walorach architektonicznych, tu jednak niezbędne będą działania rewitalizacyjne. W celu zwiększenia atrakcyjności centrum miasta, w szczególności rynku konieczna będzie modernizacja zabytkowych obiektów oraz ogólna rewitalizacja przestrzeni. Również wspomniane wcześniej dogodnie położenie komunikacyjne Radymna i funkcjonowanie, jako baza wypadowa w atrakcyjne turystycznie części kraju, ma spory wpływ na potencjał rozwojowy. Wskazane jest stworzenie innowacyjnej i spójnej oferty turystycznej dążącej do wykreowania marki miasta wykorzystującej duży potencjał do uprawiania turystyki kulturowej, aktywnej i rekreacyjnej.

3.7. Uwarunkowania wodne, przeciwdziałanie skutkom suszy oraz formy ochrony przyrody

Radymno, położone jest w Bramie Przemyskiej na lessowym płaskowyżu Pogórza Karpackiego przechodzącego w dolinę Sanu. Przez miasto przepływają dwie rzeki: San i jego dopływ Rada. Jest to obszar bezleśny, nie licząc zagajnika i zadrzewień śródpolnych i nadbrzeżnym. Najbliższe lasy można spotkać na wschodzie w gminie Radymno oraz na południu w Przemysko-Dynowskim Obszarze Chronionego Krajobrazu.

Zarówno rzeka San jak i jego dopływy nie należą do rzek spokojnych, ich wodostany gwałtownie reagują na zwiększone ilości opadów atmosferycznych, charakteryzując się wysokimi stanami wód, zwłaszcza wczesną wiosną. Dla dorzeczy opracowywany jest projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego, za który odpowiada Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, a następnie jest zatwierdzony i publikowany przez właściwego ministra. Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego opracowuje się mapy zagrożenia powodziowego (MZP) zgodnie z art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 624 z późn. zm.), na których przedstawia się w szczególności:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
 - ✓ wału przecipowodziowego,
 - ✓ wału przeciwsztormowego,
 - ✓ budowli piętrzącej.

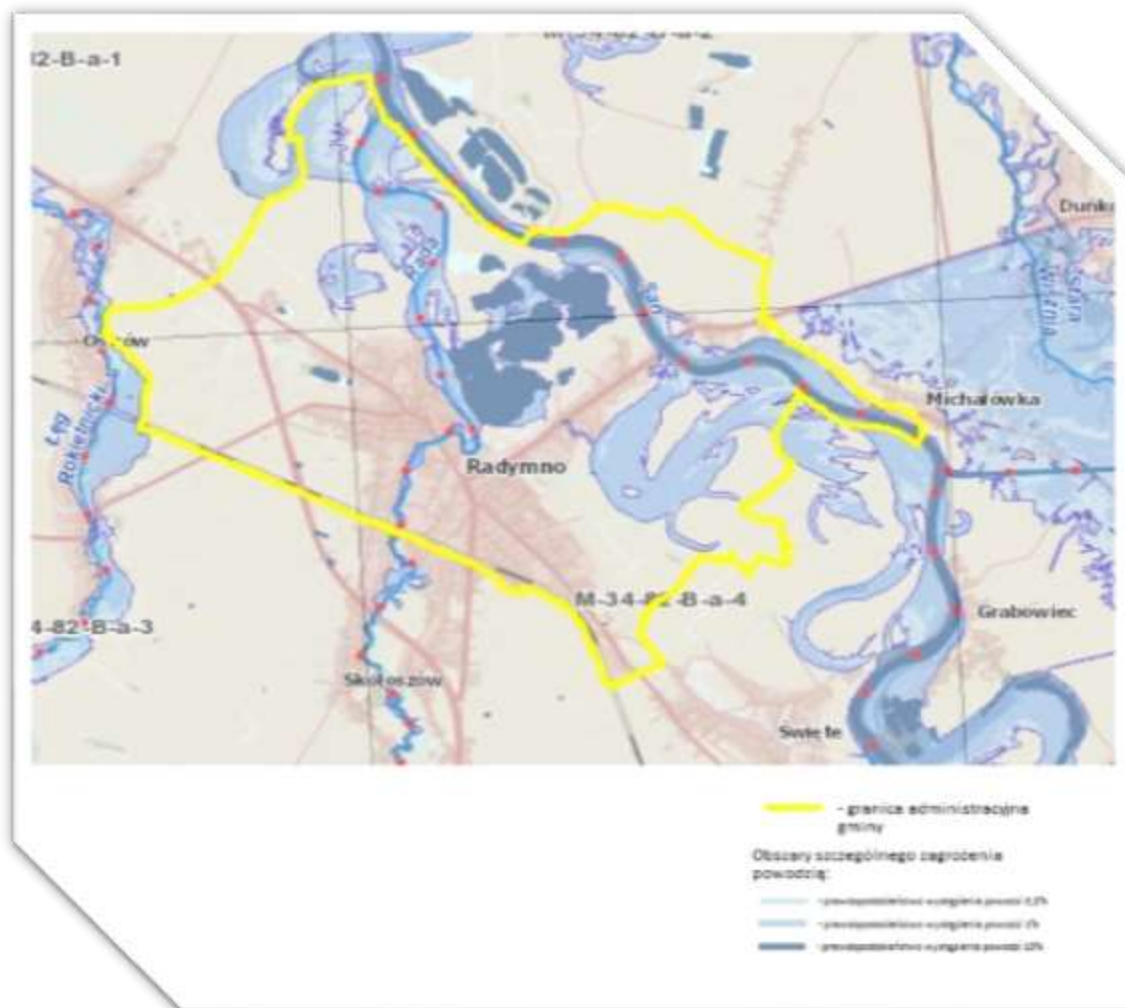

Na terenie Radymna występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi od rzeki San oraz Rady, wyznaczone na mapach zagrożenia powodziowego, sporządzonych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, obejmujące swym zakresem:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%)
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%),
- obszary zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%).

W szczególności obszary te znajdują się w dolnym biegu rzeki Rada, przy jej ujściu do Sanu w północnych częściach miasta, a także we wschodnich częściach, na terenach pól uprawnych, gdzie w pobliżu przepływa rzeka San. Obszary zagrożenia powodzią w obrębie Radymna, przedstawia poniższa mapa.

Mapa 5 Mapa zagrożenia i ryzyka powodziowego na obszarze miasta Radymna

Źródło: www.wody.isok.gov.pl

Zgodnie z art. 183 i 184 ust. 1 ustawy Prawo wodne, zadaniem administracji rządowej i samorządowej oraz Wód Polskich jest przeciwdziałanie skutkom suszy, które prowadzi się zgodnie z planem przeciwdziałania skutkom suszy. Projekt planu przygotowują Wody Polskie w uzgodnieniu z ministrami właściwymi do spraw: rolnictwa, rozwoju wsi, rybołówstwa, żeglugi śródlądowej oraz wojewodami. Plan obejmuje:

- 1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- 2) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- 3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- 4) działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Główny cel planu zawiera się już w samej jego nazwie, jest więc nim przeciwdziałanie skutkom suszy. Cel ten doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- 1) skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia ich dostępności na obszarach dorzeczy;
- 2) zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód;
- 3) edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą;
- 4) stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

W celu osiągnięcia jednego z celów planu, tj. skutecznego zarządzania zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych, dokonywana jest szczegółowa analiza z wykorzystaniem wyników map zagrożenia występowania poszczególnych typów susz. Mapy te stanowią dane do przeprowadzenia oceny ilości zasobów dyspozycyjnych w warunkach suszy oraz służą do określenia stopnia ryzyka suszy.

Zasadniczo wyróżnia się cztery rodzaje suszy: atmosferyczną, rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną. Na zarządzanie ryzykiem suszy wpływ mają wyniki zagrożenia występowania trzech z czterech typów suszy: rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej. Z kolei mapy zagrożenia suszą dostarczają informacji dla planowania działań na rzecz przeciwdziałania jej skutkom, w szczególności poprzez czterostopniowy podział zagrożenia, gdzie I klasa obejmuje obszary zagrożone w stopniu słabym, II klasa – obszary zagrożone w stopniu umiarkowanym, III klasa – obszary zagrożone w stopniu silnym, a IV klasa – obszary zagrożone w stopniu ekstremalnym.

Analizując mapy zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną dla obszaru miasta Radymna, można stwierdzić, że stopień zagrożenia suszą jest generalnie na umiarkowanym poziomie. W przypadku zagrożenia suszą rolniczą - określona została na tym terenie klasa I, zagrożenia suszą hydrologiczną – klasa III, natomiast jeśli chodzi o zagrożenie suszą hydrogeologiczną – również klasa I. Ocenę łącznego zagrożenia wymienionymi powyżej typami suszy, uzyskanego poprzez zsumowanie wyników zagrożenia uzyskanych dla poszczególnych typów suszy, przedstawia poniższa mapa.

Mapa 6 Zagrożenie suszą na terenie województwa podkarpackiego

Źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Kluczowym elementem Planu przeciwdziałania skutkom suszy jest katalog działań, który określa konkretne i mierzalne rozwiązania, których wdrożenie ma przyczynić się do ograniczenia skutków suszy. Katalog ten ma wymiar operacyjny, a poprzez zbiór działań realizowane są cele szczegółowe, co z kolei ma przełożenie na cel główny. Plan nie jest planem inwestycyjnym, a prezentuje jedynie plany budowy, przebudowy i remontów urządzeń wodnych, które są zawarte w pozostałych dokumentach planistycznych z zakresu gospodarki wodnej.

Postępowanie w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy zakłada przede wszystkim działania zapobiegające oraz zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków suszy, które są realizowane w sposób niezależny od faktycznego wystąpienia suszy. W praktyce jest to wdrażanie działań technicznych oraz nietechnicznych, które służą m.in. kształtowaniu zasobów wodnych, gospodarowaniu gruntami i wodami, czy też ochronie ekosystemów wodnych i terenów podmokłych. Kluczowe są działania retencyjne, służące poprawie i przywracaniu naturalnych warunków obiegu wody. Przeciwdziałanie skutkom suszy służy również zmniejszaniu niedoborów wody, wzmocnieniu ochrony przeciwpowodziowej oraz poprawie stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Na obszarze miasta Radymna, w okresie 2021-2027 nie zostały zaplanowane przez Wody Polskie do realizacji zadania inwestycyjne z zakresu budowy i przebudowy urządzeń wodnych służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Na terenie miasta jedyną formą ochrony przyrody jest Obszar Natura 2000, obejmujący obszar siedliskowy Rzeki San, który w Radymnie wynosi ok. 70 m i jest usytuowany wzdłuż Sanu. Ponadto na tym obszarze znajdują się 4 pomniki przyrody:

- Lipa drobnolistna,
- Iglicznia trójcierniowa,
- Jesion wyniosły,
- Modrzew europejski

3.8. Ochrona zdrowia

Jednym z istotnych czynników wpływających na sytuację zdrowotną i jakość życia mieszkańców gminy jest dostęp do opieki zdrowotnej. Na terenie Radymna opiekę zdrowotną mieszkańcom zapewniają 2 podmioty:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARS-MEDICA”, w którym porad udzielają lekarze POZ, znajdują się poradnie: ginekologiczna i chirurgiczna oraz gabinety: fizjoterapii, zabiegowy oraz pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej;
- Centrum Medyczne Radymno, w którym znajduje się przychodnia podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologia, poradnia kardiologiczna oraz laboratorium.

Podmioty te zgodnie z danymi GUS, w 2020 roku placówki te udzieliły 46 687 porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz 42 086 porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.

Oprócz wskazanych powyżej, opiekę zdrowotną dla mieszkańców Radymna zapewniają podmioty znajdujące się w Jarosławiu (Centrum Opieki Medycznej w Jarosławiu) oraz w Przemyślu (Wojewódzki Szpital im. św. Ojca Pio).

Dodatkowo na terenie miasta znajduje się 5 aptek, co daje jedną aptekę na 1 043 ludności zamieszkującej Radymno.

3.9. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Radymna realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie. Głównym celem działań Ośrodka jest udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, które we własnym zakresie nie są w stanie zaspokoić niezbędnych potrzeb życiowych. Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia tych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.) oraz akty wykonawcze do ww. ustawy. Pomoc społeczna, zgodnie z art. 15 Ustawy o pomocy społecznej polega w szczególności na:

- 1) przyznaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;

- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie realizując ustawę o pomocy społecznej podejmuje działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Przydzielany rodzaj, forma i rozmiar świadczenia są odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane na miarę celów i możliwości Ośrodka i pomocy społecznej

Trudna sytuacja życiowa to, w szczególności zaistnienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej przy uwzględnieniu kryterium dochodowego z art. 8 ustawy, który mówi, że dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć od 1 października 2018r. 528,00 zł netto na osobę w rodzinie, natomiast u osoby samotnej 701,00 zł netto. W 2020 roku rodzin objętych pomocą społeczną było 63, liczba osób w rodzinach wyniosła 150. Liczbę rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2016-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25 Liczba rodzin oraz osób korzystających z wsparcia MOPS w latach 2016-2020

ROK	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	98	89	70	76	63
Liczba osób w rodzinach	264	222	188	180	150

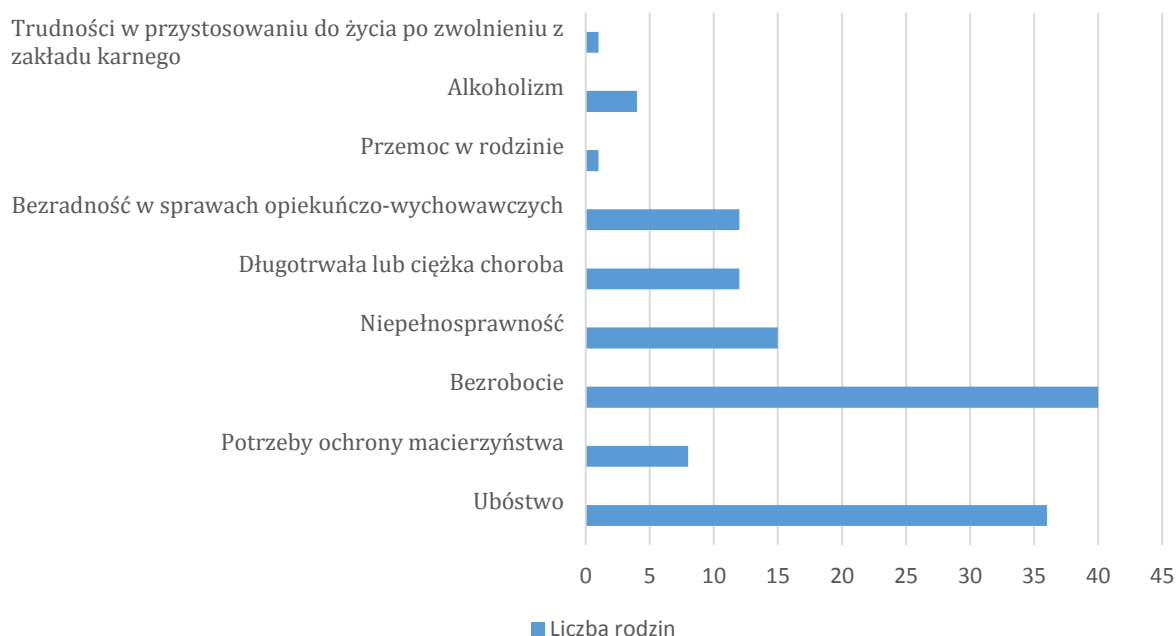
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

Jak wynika z powyższej tabeli, na przestrzeni lat 2016-2020, zmniejszyła się liczba rodzin objętych wsparciem Ośrodka o 35 rodzin (spadek o 35,71 %), w tym liczba osób objętych wsparciem o 114 osób (spadek o 43,18 %). Może to świadczyć o poprawie sytuacji rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji.

Klienci świadczeń pomocy społecznej to osoby, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a ich rozwiązanie lub zniwelowanie skutków trudności wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny. Głównym narzędziem w pracy pracowników socjalnych jest wywiad środowiskowy, który służy zgłębieniu przyczyn trudnych sytuacji życiowych. Skalę i rodzaj dominujących problemów obrazują poniższy wykres oraz tabela.

Wykres 7 Skala dominujących problemów w środowiskach w 2020 r.

Źródło: Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

Tabela 26 Skala dominujących problemów w środowiskach w 2020 r.

Powód korzystania z pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	36	73
Potrzeby ochrony macierzyństwa, w tym:	8	42
Wielodzietność	5	32
Bezrobocie	40	105
Niepełnosprawność	15	32
Długotrwała lub ciężka choroba	12	26
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	12	41
Rodziny niepełne	8	22
Rodziny wielodzietne	2	13
Przemoc w rodzinie	1	1
Alkoholizm	4	13
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1

Źródło: Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

W 2020 roku wśród najczęściej występujących przyczyn trudnej sytuacji klientów pomocy społecznej znalazły się: bezrobocie, ubóstwo i niepełnosprawność.

Niepełnosprawność i związane z nią zagrożenie wykluczeniem społecznym jest jednym z poważniejszych zjawisk i problemów współczesnej rzeczywistości. W 2020 roku pomoc dla osób niepełnosprawnych udzielona była dla 15 rodzin w tym 32 osobom w rodzinach.

Jednym z najważniejszych czynników zwiększających zagrożenie ubóstwem stanowi bezrobocie powodowane przez niski poziom wykształcenia, kwalifikacji zawodowych lub ich brak. Osoby bezrobotne coraz częściej korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, co staje się zjawiskiem systematycznym. Zjawisko ubóstwa w Radymnie ma kluczowe znaczenie jako przyczyna pogłębianie się wykluczenia społecznego. Z tego tytułu z pomocy finansowej skorzystało 105 osoby.

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Kryterium dochodowe obowiązujące dla osoby samotnie gospodarującej to dochód netto nieprzekraczający kwoty 701,00 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwoty 528,00 zł. Podstawowym działaniem Ośrodka jest praca socjalna i świadczenie usług socjalnych. Świadczenia materialne stanowią uzupełnienie tych działań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie realizuje zadania nałożone ustawą o dodatkach mieszkaniowych. Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym mającym na celu umożliwienie osobom o niskich dochodach pokrycie części kosztów utrzymania mieszkania. Zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych reguluje Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 180). W 2020 r. łączna liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych wyniosła 792, na kwotę- 173 797,32 zł.

Przyznawanie i wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. –Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017r. poz. 220). Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej.. Dodatek energetyczny wynosi rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym. W 2020 r. łączna liczba wydanych decyzji wyniosła 139 na kwotę 8 869,06 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie realizuje działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, podejmowane w oparciu o ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 29 lipca 2005 r. oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty”. W 2020 r. działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie podejmowane były w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Wszystkie osoby i rodziny, u których wszczęto procedurę, stały się automatycznie adresatami tych działań. Osobom, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą, udzielono wsparcia psychologicznego, prawnego, rodzinnego oraz socjalnego.

W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie do pracy w rodzinie dotkniętej przemocą powoływane były grupy robocze, które podejmowały działania zgodne

z zadaniami określonymi w ustawie. W skład grup roboczych wchodził przedstawiciele MOPS, policji dzielnicowi, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorzy sądowi oraz specjaliści mogący udzielać pomocy w sytuacji przemocy w rodzinie. W roku 2020 działaniami Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie objętych było 10 rodzin. Wszystkie te rodziny zostały objęte procedurą „Niebieskiej Karty”. W grupach roboczych brali udział policjanci dzielnicowi, kuratorzy sądowi, pracownicy socjalni, asystenci rodzin, pedagodzy oraz nauczyciele, pracownicy Zespołu Opieki Zdrowotnej.

W przypadku braku możliwości zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania przez rodzinę i gminę, osoby wymagające stałej, całodobowej opieki kierowane są do domów pomocy społecznej. Domy pomocy społecznej zapewniają całodobową opiekę oraz zaspokajają niezbędne potrzeby bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu. Przeznaczone są dla osób wymagających opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Forma i zakres pomocy wynika z indywidualnych potrzeb mieszkańców, z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2020 r. w Domach Pomocy Społecznej przebywało 5 mieszkańców Miasta Radymna. Wydatki poniesione na w/w cel wynosiły 147 688.

W Radymnie istnieje jeden Środowiskowy Dom Samopomocy, który jest ośrodkiem wsparcia dla młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną powyżej 18 roku życia. Liczba korzystających z ŚDS wynosiła w 2020r. 19 osób, a liczba pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę - 7, oraz 2 wg innych form. Na podstawie aktualnie obowiązującej ustawy o pomocy społecznej MOPS wydaje decyzje o skierowaniu oraz odpłatności uczestnika – zgodnie z terytorialną właściwością, natomiast w całości środki finansowe przekazywane są z budżetu Wojewody.

Na terenie Radymna w ramach Programu Senior+ utworzony został Klub Seniora, w którym uczestniczyło 38 osób nieaktywnych zawodowo, które ukończyły 60 lat i są mieszkańcami miasta. Działalność Klubu Seniora finansowana jest ze środków dotacji celowej budżetu państwa oraz środków budżetu gminy. Uczestnictwo w zajęciach Klubu Seniora jest dobrowolne i odpłatne. Odpłatność za udział w zajęciach uzależniony jest od indywidualnych dochodów uczestnika.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radymnie realizuje również świadczenia rodzinne. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- świadczenie rodzicielskie;
- świadczenie „Dobry Start”.

Świadczenie „Dobry Start” to 300 złotych płatne raz w roku dla każdego uczącego się dziecka. Świadczenie przysługuje na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia. Rodzina

może liczyć na wsparcie niezależnie od posiadanego dochodu. W roku 2020 Ośrodek wypłacił 500 świadczeń.

Oprócz tego realizowany jest Program Rodzina 500+, czyli pomoc finansowa ze strony państwa, którą mogą otrzymać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18 roku życia. Celem świadczenia jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Program Rodzina 500+ to od lipca 2019 roku 500 zł miesięcznie na każde dziecko niezależnie od dochodu i przysługuje rodzinie bez względu na stan cywilny rodziców. W 2020 roku świadczenie pobierało łącznie 809 dzieci z terenu Radymna.

3.10. Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz niski stopień przestępczości są jednym z czynników świadczących o rozwoju i atrakcyjności gminy, jako miejsca do odwiedzenia bądź zamieszkania oraz często są jednym z aspektów atrakcyjności inwestycyjnej. Położenie komunikacyjne Radymna i jego atrakcyjność turystyczna ze względu na istnienie kąpieliska miejskiego powodują, że sprawa bezpieczeństwa publicznego jest bardzo ważna tak dla mieszkańców, jak i dla przybywających turystów. Za bezpieczeństwo na terenie miasta odpowiada Komisariat Policji, mający swoją siedzibę w centrum Radymna.

Stan etatowy funkcjonariuszy Komisariatu na koniec 2020 r. wyniósł 24 etaty, w tym 3 etaty kierownicze, 5 asystentów, referent Zespołu Kryminalnego, asystent prewencji, 6 dzielnicowych, 8 policjantów Zespołu Patrolowo-Interwencyjnego. Oprócz miasta Radymna, obszarem działania Komisariatu jest również gmina wiejska Radymno oraz gmina Laszki. W 2020 roku na terenie miasta zarejestrowano 687 interwencji, odnotowano łącznie 50 przestępstw, a wykrywalność ogólna kształtowała się na poziomie 88,11 %.

Duży wpływ na komfort życia mieszkańców jest rozbudowana struktura Ochotniczej Straży Pożarnej, która oprócz działalności mającej na celu zapobiegania pożarom oraz interwencji w wyniku ich powstania, bierze czynny udział w akcjach ratowniczych i zagrożeniach ekologicznych związanych z ochroną środowiska.

Ochotnicza Straż Pożarna w Radymnie włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego i swoim zakresem działania obejmuje miasto Radymno i gminę wiejską Radymno. Ze względu na geograficzne usytuowanie Radymna w pobliżu ważnych szlaków komunikacyjnych, tj. dróg krajowych nr 94 i 77, autostrady A4, na których często dochodzi do zdarzeń zagrażających życiu i zdrowiu ludzkiemu, a także bliskość przejścia granicznego w Korczowej i funkcjonowanie zbiornika wodnego ZEK, przyciągającego wielu turystów, OSP Radymno musi być przygotowane do podjęcia różnych zadań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa i do efektywnego prowadzenia akcji ratunkowych, będących następstwem nagłych i nieprzewidzianych zdarzeń o zróżnicowanej charakterystyce.

Na koniec 2020 roku, OSP Radymno liczyło 34 członków, w tym 20 mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych. OSP posiada dwa samochody ratowniczo-gaśnicze – jeden

z 1973 roku i drugi z 2013 roku, jednak ze względu na wiek samochodów jest zapotrzebowanie na zakup nowego pojazdu.

Działania ratownicze, w których brała udział OSP w latach 2018-2020, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27 Działania ratownicze podejmowane przez OSP w mieście Radymnie na przestrzeni lat 2018-2020

Rodzaj zdarzenia	Liczba zdarzeń		
	2018	2019	2020
Pożary	16	26	27
Miejscowe zdarzenia	37	26	53
Fałszywe alarmy	3	9	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz danych z Urzędu Miasta Radymna.

3.11. Komunikacja i transport

Dostępność komunikacyjna gminy jest czynnikiem determinującym wielopłaszczyznowy rozwój społeczno – gospodarczy, a także czynnikiem napędu gospodarczego, będący elementem kluczowym do poprawy jakości życia mieszkańców. Główny wpływ na dostępność komunikacyjną ma stan i rodzaj dróg oraz możliwe połączenia z innymi miastami i miejscami, będącymi celem podróży. Dostępność ma ogromne znaczenie zarówno dla transportu osobowego, jak i transportu towarowego.

Drogi publiczne ze względu na funkcję w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2020 poz. 470 z późn. zm.) na następujące kategorie:

- drogi krajowe,
- drogi wojewódzkie,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

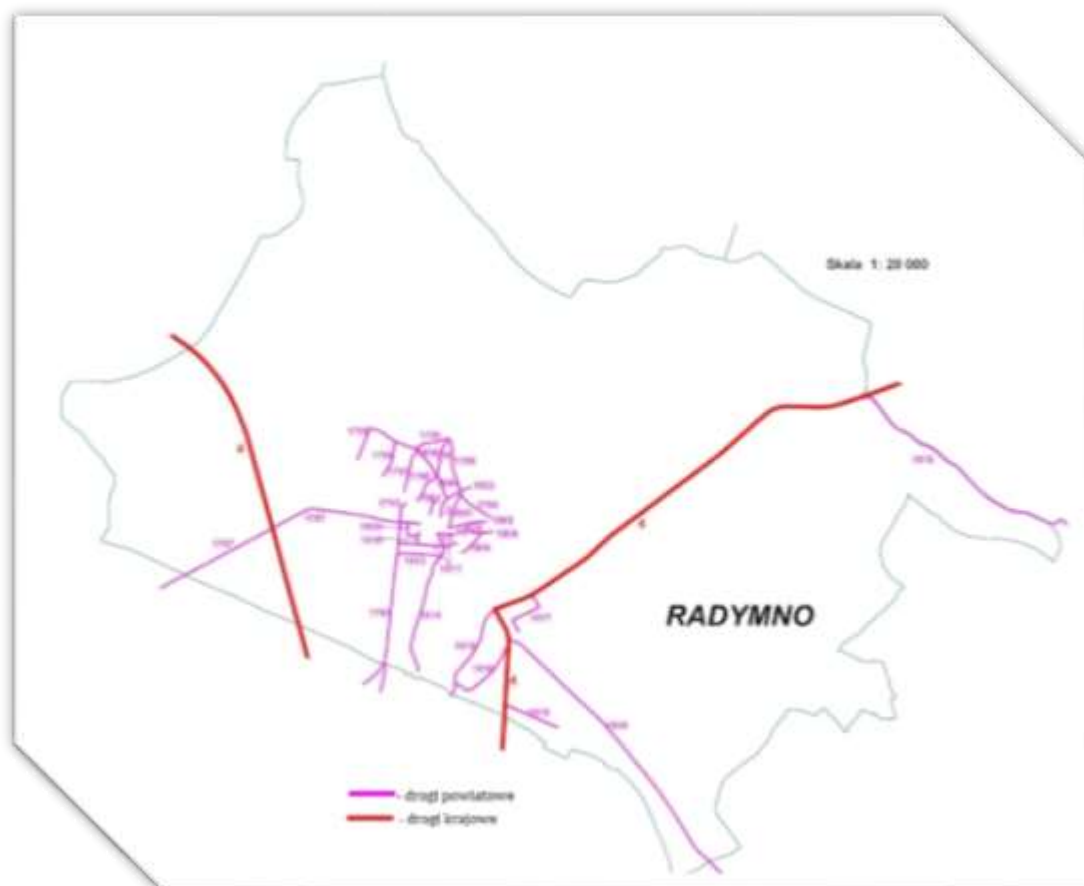
Położenie Radymna na szlakach komunikacyjnych oraz nieduża odległość do przejść granicznych stwarzają dogodne warunki do inwestowania i z pewnością mają kluczowy wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy miasta, znacząco podnosząc jego atrakcyjność. W pobliżu Radymna przebiega autostrada A4` Jędrzychowice-Wrocław-Katowice-Rzeszów-Korczowa, która kontynuuje bieg niemieckiej autostrady A4 z kierunku Drezna, wpisując się w ciąg europejskiej trasy bezpośredniej Wschód-Zachód E40.

Istotne znaczenie dla komunikacji mają drogi krajowe. Przez Radymno przebiega droga krajowa nr 77 Lipnik - Przemyśl i droga krajowa nr 94 Zgorzelec - Korczowa, która dociera do granicy państwa z Ukrainą i jest drogą alternatywną dla autostrady A4.

Oprócz dróg krajowych na sieć drogową miasta składają się również drogi powiatowe, miejskie oraz wewnętrzne. Układ dróg powiatowych, których zarządcą jest Powiatowy Zarząd Dróg w Jarosławiu, przedstawia poniższa mapa.

Mapa 7 Sieć dróg powiatowych na terenie miasta Radymna

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Jarosławiu

Wykaz dróg powiatowych oraz miejskich przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 28 Wykaz dróg powiatowych na terenie miasta Radymna

L.p.	Numer drogi	Przebieg	Długość [km]
1.	1793R	Radymno, ul 3-go maja	0,84
2.	1793R	Radymno – Wacławice	6,73
3.	1814R	Radymno, ul. Nadbrzeżna	0,83
4.	1815R	Radymno, ul. Dolna	0,54

5.	1816R	Radymno, ul. Młynarska	0,48
6.	1818R	Radymno, ul. Sanowa	1,41
7.	1818R	Radymno – Chałupki Medyczne	5,13
8.	1819R	Dojazd do rampy ładunkowej Radymno	0,10
9.	1819R	Radymno, ul. Kolejowa	0,36
10.	1820R	Radymno, ul. Żłota Góra	1,50
11.	1820R	Radymno-Walawa-Przemysł	5,98
SUMA			23,9

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Jarosławiu

Tabela 29 Wykaz dróg miejskich na terenie miasta Radymna

L.p.	Nazwa ulicy	Długość [km]
1	Akacyjowa	0,097
2	Batorego	0,074
3	Bema	0,130
4	Błonie	0,364
5	Cicha	0,144
6	Cypriana Kamila Norwida	0,100
7	Czesława Miłosza	0,190
8	Dolna	0,565
9	Elizy Orzeszkowej	0,340
10	Grunwaldzka	0,375
11	Gruszki	0,244
12	Jagodowa	0,096

13	Jana Kochanowskiego	0,290
14	Jana Pawła II	0,489
15	Jesienna	0,081
16	Kasztanowa	0,096
17	Kilińskiego	0,078
18	Kazimierza Wielkiego	0,291
19	Kołątaja	0,265
20	Kościuszki	0,670
21	Kraśńskiego	0,332
22	Królowej Jadwigi	0,150
23	Legionów	0,360
24	Letnia	0,098
25	Lwowska	0,795
26	Mikołaja Reja	0,066
27	Młynarska	0,480
28	Nadbrzeżna	0,803
29	Narutowicza	0,288
30	Okrzei	0,092
31	Piaskowa	0,275
32	Piekarska	0,092
33	Piłsudskiego	0,136
34	Plażowa	0,033
35	Polna	0,265
36	Rejtana	0,046

37	Rybacka	0,221
38	Rynek	0,457
39	Pogodna	0,141
40	Sienkiewicza	0,365
41	Słoneczna	0,191
42	Słowackiego	1,450
43	Sobieskiego	0,075
44	Spisówka	0,229
45	Sportowa	0,400
46	Stefana Żeromskiego	0,239
47	Strażacka	0,061
48	Szopena	0,650
49	Tysiąclecia	0,390
50	Wietrzna	0,036
51	Wiosenna	0,083
52	Wiśniowa	0,097
53	Władysława Reymonta	0,097
54	Zachariasiewicza	0,270
55	Zamknięta	0,135
56	Zarzecze	0,313
57	Zielona	0,300
58	Zimowa	0,067
59	Droga dojazdowa do m. Łazy	0,200
60	Drogi przy Urzędzie Miasta	0,490

61	Droga przy osiedlu Jagiełły	0,246
RAZEM		16,493 km

Źródło: Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

Ponadto przez miasto biegnie linia kolejowa nr 91 Kraków – Medyka, będąca częścią linii kolejowej E 30, należącej do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego, łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę. W czerwcu 2021 roku odbyło się otwarcie zmodernizowanego dworca kolejowego w Radymnie, którego przebudowa została zrealizowana w ramach Programu Inwestycji Dworcowych na lata 2016-2023 i była dofinansowana ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, a wartość całkowita inwestycji wyniosła ponad 6 000 000 zł. W ramach przebudowy dworca, poza poprawą wyglądu, zadbano również o komfort podróżnych, w tym w szczególności osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Na dworcu zlikwidowano bariery architektoniczne, a także wprowadzono szereg usprawnień, takich jak: ścieżki prowadzące dla osób niewidomych i niedowidzących, oznaczenia w alfabecie Braille’a czy mapy dotykowe z planami dworca.

Wskutek modernizacji, dworzec w Radymnie stał się bardziej ekologiczny i bezpieczny. Zamontowano w nim nowe energooszczędne oświetlenie w technologii LED wraz z automatyką sterującą. Poprzez montaż nowoczesnych systemów bezpieczeństwa – monitoringu, kontroli dostępu, sygnalizacji włamania i napadu oraz przeciwpożarowych – poprawie uległo bezpieczeństwo osób i mienia. Metamorfozę przeszło również najbliższe otoczenie dworca. Na nowo wykonano nawierzchnię chodników i parkingu. W sąsiedztwie elewacji wschodniej budynku zamontowano stojaki rowerowe. Całość nowej aranżacji terenu dopełniają elementy małej architektury (ławki, kosze, oświetlenie, balustrady) oraz uporządkowane tereny zielone.

Zdjęcia 6 Dworzec kolejowy w Radymnie – ujęcie z zewnątrz

Źródło: www.gov.pl/web/infrastruktura/

Zdjęcia 7 Dworzec kolejowy w Radymnie – ujęcie wewnątrz

Źródło: www.gov.pl/web/infrastruktura/

Na terenie miasta nie ma zorganizowanego publicznego transportu zbiorowego. Potrzeby mieszkańców w zakresie komunikacji zbiorowej zabezpieczane są przez przewoźników jadących przez Radymno, jako przystanek pośredni, m. in. F. H. U. Mariusz Franków (Eurobus), PKS Jarosław S. A., firmę SERGIOS, a także Bus Natura Józef Hajduk. Transport publiczny zabezpieczony jest również przez POLREGIO Sp. z o. o. oraz PKP Intercity S. A. drogą kolejową. Sieć komunikacji prywatnej w miarę możliwości zabezpiecza dojazd mieszkańcom do miast i uczniom do placówek oświatowych.

3.12. Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo

Jednym z zadań własnych gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkaniowych. Gmina powinna zgromadzić własny zasób mieszkaniowy i zarządzać nim w taki sposób, aby jak najlepiej zaspokajał on potrzeby rodzin, których dochód powoduje brak możliwości zakupu własnego mieszkania. Według danych Urzędu Miasta Radymna w zasobach komunalnych miasta na koniec 2020 roku znajdowało się 52 lokale mieszkalne o łącznej powierzchni 1995,97 m², z czego 35 to mieszkania komunalne, 16 mieszkania socjalne i 1 lokal tymczasowy.

Według danych GUS, Na obszarze miasta na koniec 2019 roku znajdowało się 1 765 mieszkań – w odniesieniu do roku 2015 ich ilość wzrosła o 21. Na dzień opracowania Strategii brak jest danych GUS według stanu na koniec 2020 roku. Zasoby mieszkaniowe gminy w roku 2015 oraz 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 30 Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta Radymna

Zasoby mieszkaniowe ogółem	Jednostka miary	2015	2019
Mieszkania	szt.	1 744	1 765
Izby	szt.	6 788	6 918
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	124 318	127 544
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	71,3	72,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	23,2	24,2
Mieszkania na 1000 mieszkańców	--	325,0	334,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się wzrost dostępu mieszkańców gminy do urządzeń techniczno – sanitarnych. Od roku 2015 do końca 2019, liczba mieszkań przyłączonych do sieci wodociągowej wzrosła o 22, wyposażonych w ustęp sflukiwany o 24, łazienkę – 25, natomiast liczba mieszkań, które posiadają centralne ogrzewanie wzrosła o 24, a dostęp do gazu z sieci uzyskało 26 mieszkań.

Tabela 31 Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne

Wyszczególnienie	2015	2019
Wodociąg	1 680	1 702
Ustęp sflukiwany	1 597	1 621
Łazienka	1 557	1 582
Centralne ogrzewanie	1 410	1 434
Gaz sieciowy	1 463	1 489

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Na koniec 2019 roku 89,6 % ogółu mieszkań w Radymnie posiadało łazienkę, 96,4 % było wyposażonych w wodociąg, a 81,2 % mieszkań posiadało centralne ogrzewanie.

Budownictwo

W latach 2016 - 2020 na terenie Radymna oddano łącznie do użytkowania 53 nowe budynki - 36 budynków mieszkalnych oraz 17 budynków niemieszkalnych. Podstawowe informacje przedstawione w poniższej tabeli dotyczą budynków mieszkalnych i mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2016 – 2020. Przedstawione dane o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych.

Tabela 32 Budownictwo mieszkaniowe w latach 2016 - 2020

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019	2020
Budynki mieszkalne nowe						
Oddane budynki ogółem	szt.	9	7	4	9	7
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	1 349	1 098	578	1 161	1 117
Mieszkania						
Oddane mieszkania ogółem	szt.	13	19	19	23	13
Ilość izb ogółem	szt.	76	103	92	120	63
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	1 708	2 403	2 216	2 872	1 543

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Obok budownictwa mieszkalnego, na terenie gminy powstają także budynki niemieszkalne. W okresie ostatnich 5 lat powstało 17 budynków.

Podstawowe informacje o oddanych do użytkowania nowych budynkach niemieszkalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33 Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania w latach 2016 - 2020

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019	2020
Budynki biurowe						
Oddane budynki ogółem	szt.	1	0	0	0	0
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	89	0	0	0	0
Kubatura ogółem	m ³	306	0	0	0	0

Budynki handlowo-usługowe						
Oddane budynki ogółem	szt.	2	1	0	1	0
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	1 008	440	0	25	0-
Kubatura ogółem	m ³	4 180	2 755	0	116	0
Budynki garaży						
Oddane budynki ogółem	szt.	2	0	1	1	7
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	53	0	22	22	147
Kubatura ogółem	m ³	231	0	75	75	524
Budynki gospodarstw rolnych						
Oddane budynki ogółem	szt.	1	0	0	0	0
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	57	0	0	0	0
Kubatura ogółem	m ³	325	0	0	0	0
RAZEM						
Oddane budynki ogółem	szt.	6	1	1	2	7
Powierzchnia użytkowa ogółem	m ²	1 207	440	22	47	147
Kubatura ogółem	m ³	5 042	2 755	75	191	524

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

3.13. Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Zadania w zakresie dostarczania wody na terenie Radymna realizowane są przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Radymnie, będący miejską jednostką organizacyjną.

W Radymnie, źródłem zaopatrzenia ludzi w wodę są dwa ujęcia wody podziemnej, zlokalizowane na terenie miasta. Pierwsze zlokalizowane jest przy ul. Złota Góra w południowo-wschodniej części miasta, natomiast drugie przy ul. Kolejowej w południowej części. SUW Złota Góra, korzysta z dwóch studni głębinowych i jej maksymalna wydajność wynosi 1000 m³/dobę, z kolei SUW Kolejowa, korzystająca również z dwóch studni głębinowych, posiada maksymalną wydajność 200 m³/dobę. Średnie zapotrzebowanie na wodę dla odbiorców w mieście wynosi 473 m³ na dobę. Według danych z 2020 roku, liczba odbiorców (wodomierzy głównych) wynosiła 1 039, z tego 926 to osoby fizyczne,

a 113 osoby prawne. Miasto zwodociągowane jest w 95 %. Wybrane dane dotyczące sieci wodociągowej w roku 2016 oraz 2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34 Wybrane dane dotyczące sieci wodociągowej w roku 2016 oraz 2020

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2020
Długość czynnej sieci rozdzielczej, w tym Będąca w zarządzie bądź administracji miasta	km	21,7	21,7
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	957	854
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	176,7	148,4
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m3	33,0	28,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Cena wody pobranej z miejskiej sieci wodociągowej w 2020 r. wynosiła 3,00 zł netto (3,24 zł brutto) za jeden 1m³ i jest to niezmienna cena od 2015 roku. Natomiast opłata abonamentowa za 1 wodomierz główny wynosiła 3,69 zł za miesiąc netto oraz 3,99 zł za miesiąc brutto.

Jakość wód podziemnych kontrolowana jest w ramach sieci krajowej monitoringu przez Państwowy Instytut Geologiczny. Zadaniem sieci jest stała kontrola, jakości wód podziemnych we wszystkich poziomach użytkowania. Ochrona, jakości wód z ujęć wód podziemnych jest realizowana poprzez ustanowienie i przestrzeganie zakazów w strefach ochronnych, ich właściwe zagospodarowanie oraz prowadzenie monitoringu i nadzoru urządzeń i sieci wodnych.

Sieć kanalizacyjna

Głównymi źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych są ścieki komunalne i przemysłowe. Znaczący wpływ mają również spływy powierzchniowe, szczególnie z terenów stanowiących grunty orne.

Działalność w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków, podobnie jak zaopatrzenia w wodę, prowadzi Zakład Gospodarki Komunalnej Na terenie miasta działa jedna oczyszczalnia ścieków o wydajności maksymalnej 1000 m³/dobę. Liczba ludności korzystająca z miejskiej sieci kanalizacyjnej w 2020 r., zgodnie z danymi GUS wynosiła 3 761, tj. 72,13 % ogółu mieszkańców miasta. W 2019 roku liczba ludności wyniosła 3765.

Według danych GUS, w 2020 roku gospodarstwa domowe oraz jednostki gospodarki odprowadziły miejską siecią kanalizacyjną 127,6 dam. Ilość odprowadzonych ścieków zanotowała niewielki spadek w stosunku do roku 2019, kiedy wyniosła 137,6 dam³. Cena za 1 m³ odprowadzonych ścieków w roku-

2020 wynosiła 5,75 zł/m³ netto (6,21 zł/m³ brutto). Wybrane dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w roku 2016 oraz 2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35 Wybrane dane dotyczące instalacji kanalizacyjnej w mieście Radymnie

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2016	2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	38,9	25,7
- w tym będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	25,2	25,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	572	776
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	130,0	127,6
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3 380	3 761

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz danych z Urzędu Miasta Radymna

Sieć gazowa

Gaz ziemny staje się najwygodniejszym nośnikiem energii dla ludzkości. Jego zalety powodują, że od wielu lat trwa na świecie dynamiczny rozwój gazownictwa. Decydują o tym także względy ekonomiczne i ekologiczne (surowiec ten jest najbardziej przyjazny dla środowiska naturalnego).

W Radymnie występuje dosyć wysoki poziom gazyfikacji, kształtujący się według danych GUS z 2019 r. na poziomie 84,4 %. Dla porównania, poziom gazyfikacji w powiecie jarosławskim jest na poziomie 73,9 %, natomiast całego województwa podkarpackiego – 72,7 %. Korzystających z sieci gazowej w % ogółu mieszkańców w podziale na poszczególne gminy powiatu jarosławskiego na koniec 2019 roku, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36 Korzystający z sieci gazowej w % ogółu mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu jarosławskiego

Gmina	% korzystających z sieci gazowej
Chłopice	64,6
Jarosław	73,2
Jarosław (gmina miejska)	97,1
Laszki	39,8

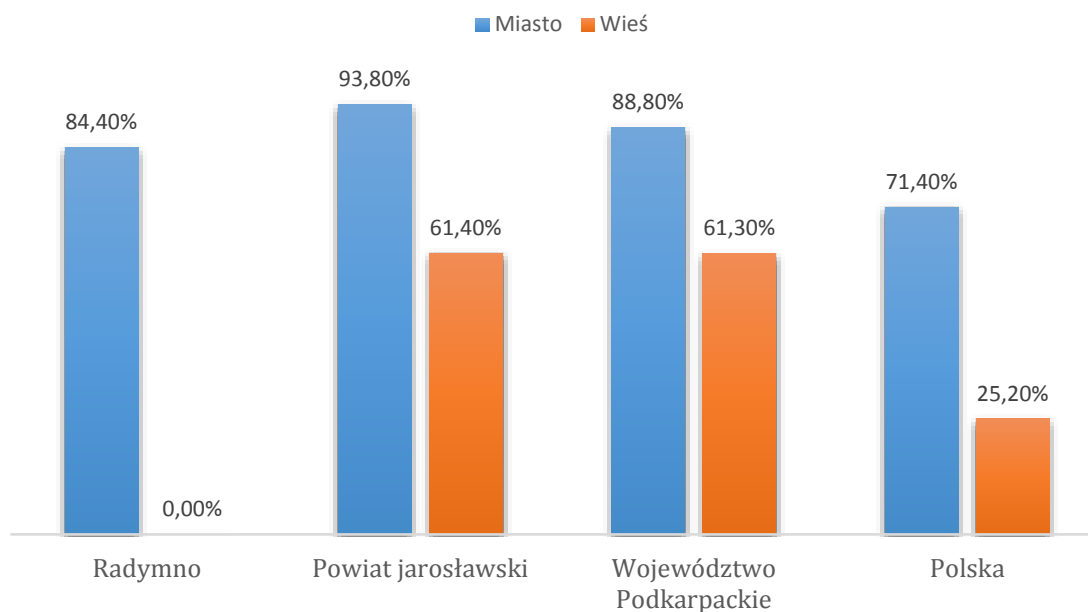

Pawłosiów	77,6
Pruchnik	69,4
Radymno	40,7
Radymno (gmina miejska)	84,4
Rokietnica	57,0
Roźwienica	68,7
Wiązownica	62,9
Powiat jarosławski	73,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych, Radymno znajduje się na 2 miejscu w powiecie pod względem ilości osób korzystających z sieci gazowej. Lepiej na tym tle wypada jedynie miasto Jarosław, gdzie 97,1 % ludności korzysta z sieci gazowej. Poziom gazyfikacji lepiej wypada na terenie miast, co znajduje odzwierciedlenie nie tylko na terenie powiatu jarosławskiego (93,8 % w miastach i 61,4 % na wsi), ale również w województwie podkarpackim (88,8 % w miastach i 61,3 % na wsi), a także w skali całego kraju (71,4 % w miastach i 25,2 % na wsi), co zostało zobrazowane zostało na poniższym wykresie.

Wykres 8 Poziom gazyfikacji w miastach i na wsi w 2019 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Dane, dotyczące sieci gazowej na terenie Miasta Radymna przedstawia poniższa tabela. Na dzień opracowania Strategii, brak było danych dotyczących 2020 r.

Tabela 37 Wybrane dane dotyczące instalacji gazowej w mieście Radymnie

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2019
Długość czynnej sieci gazowej	m	27 127	28 858
Długość czynnej sieci przesyłowej	m	0	0
Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	27 127	28 858
Czynne przyłącza do budynków ogółem	szt.	802	826
- w tym do budynków mieszkalnych	szt.	701	776
Liczba odbiorców gazu	gosp.	1 237	1 271
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	427	476
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	4 506	4 452
Zużycie gazu	MWh	6 091,9	7 463,6
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	MWh	3 756,1	5 231,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Gospodarka odpadami

W wyniku nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, od dnia 1 lipca 2013 r. zaczęły obowiązywać nowe zasady odbioru odpadów, które obejmują mieszkańców wszystkich gmin, a więc również i Radymno. Przyjęcie takiego rozwiązania przyczyniło się do zwiększenia odbioru odpadów trafiających do instalacji odzysku, jak również do zaniku nielegalnie składowanych odpadów w miejscach niedozwolonych. Zgodnie z nowymi regulacjami gmina stała się odpowiedzialna za zorganizowanie ich odbioru, transportu i zagospodarowania.

Na terenie Radymna funkcjonuje stacjonarny punkt selektywnej zbiórki odpadów, natomiast nie ma infrastruktury technicznej typu składowisko odpadów i sortownia. Firmy świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadami zostały wyłonione na podstawie przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w trybie przetargów nieograniczonych.

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z terenu miasta od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz nieruchomości niezamieszkałych, w 2020 r.

zajmowało się Przedsiębiorstwo Komunalne Gminy Radymno Sp. z o. o., z siedzibą przy ul. Dworskiej 67 w Skołoszowie. Odpady z terenu miasta odbierane są według ustalonego harmonogramu.

Od początku 2020 r. właściciele nieruchomości zostali zobowiązani do gromadzenia odpadów w sposób selektywny, tj. z podziałem na 5 frakcji: odpady zmieszane, metale i tworzywa sztuczne, papier, szkło, bioodpady. Na terenie Radymna obowiązuje również mieszany system zbiórki odpadów komunalnych tj. pojemnikowo-workowy:

- a) do zbierania odpadów zmieszanych i biodegradowalnych służą pojemniki i worki o minimalnej pojemności określonej w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Radymna (dopuszczalne jest gromadzenie odpadów biodegradowalnych w przydomowych kompostownikach),
- b) do selektywnego zbierania odpadów komunalnych służą pojemniki lub worki w następujących kolorach:
 - niebieski z przeznaczeniem na papier i tekturę,
 - żółty z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne, odpady wielomateriałowe i metale,
 - zielony z przeznaczeniem na szkło i opakowania szklane,
 - brązowy z przeznaczeniem na odpady biodegradowalne.

Dodatkowo mieszkańcy miasta mogli nieodpłatnie we własnym zakresie dostarczać do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK`u) zlokalizowanego na terenie ZGK w Radymnie przy ul. Lwowskiej 9 następujące frakcje odpadów komunalnych:

- odpady z selektywnej zbiórki odpadów: szkło (białe i kolorowe), papier i tektura, tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe, odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane i rozbiórkowe,
- przeterminowane leki i chemikalia,
- tekstylia, zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte opony,
- odpady zielone,
- odpady problematyczne (np. świetlówki, puszki po farbach, lakierach, aerozolach),
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwach domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek.

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Radymnie oddano do użytku w 2018 roku. Inwestycję zrealizowano przy dofinansowaniu ze środków pozyskanych w ramach RPO Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, działanie: Gospodarka odpadami. Koszt inwestycji 488 452,53 zł, kwota dofinansowania 220 973,18 zł. PSZOK wyposażony został w pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów oraz budynek garażowy gdzie gromadzone są odpady niebezpieczne.

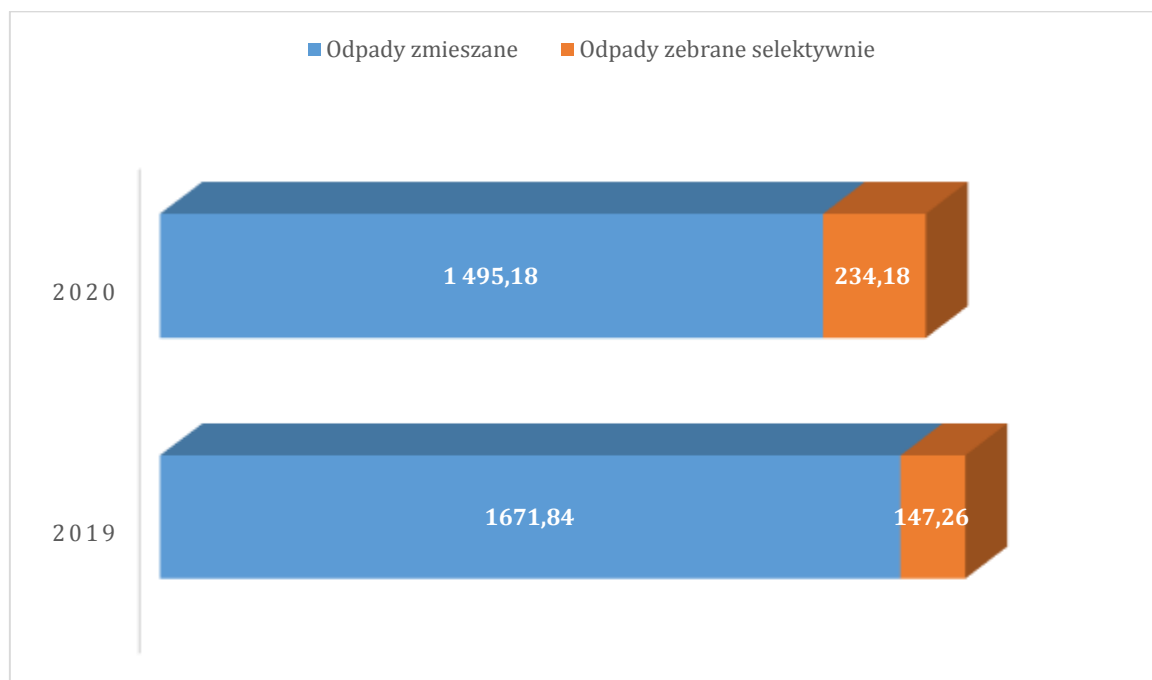

W roku 2020, według danych Urzędu Miasta Radymna na podstawie złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, opłaty za odpady uiszczało 4 033 osoby, w tym 2 363 osób z zabudowy jednorodzinnej oraz 1 670 osób z zabudowy wielorodzinnej. Różnica pomiędzy ilością osób zameldowanych, a osobami wykazanymi w złożonych deklaracjach związana jest w szczególności z migracją mieszkańców w poszukiwaniu pracy oraz wyjazdem młodzieży na studia, co jest na bieżąco sprawdzane i weryfikowane.

Stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2020 r. wynosiły 26,00 zł od jednej osoby na miesiąc, jeżeli odpady były zbierane w sposób selektywny oraz 52,00 zł, jeżeli właściciel nieruchomości nie dopełnia obowiązku zbierania i odbierania odpadów w sposób selektywny.

W 2020 roku z terenu Radymna odebrano 1495,18 Mg odpadów zmieszanych oraz 234,180 Mg odpadów selektywnych (papieru, metali, szkła, plastiku). W porównaniu do roku poprzedniego ilość odpadów zmieszanych zmniejszyła się o 176,660 Mg natomiast o 86,920 Mg zwiększyła się ilość odpadów zbieranych selektywnie, co świadczyć może o uszczelnieniu systemu i jego prawidłowym funkcjonowaniu. Wskazane dane zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 9 Odebrane zmieszane odpady komunalne oraz odpady zebrane w sposób selektywny z terenów miasta Radymna w latach 2019-2020

Źródło: Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

Łącznie w 2020 roku od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z obszaru Radymna odebrano i zagospodarowano 1 758,06 Mg, z czego 234,18 Mg, tj. 13,32 % stanowiły odpady zebrane selektywnie, a 28,7 Mg, tj. 1,63 % stanowiły odpady wielogabarytowe, zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne oraz odpady ulegające biodegradacji. Jak wynika z przedstawionych danych, bardzo

dużą ilość stanowią zmieszane odpady komunalne, stanowiąc aż 85,05 % ogółu odpadów. Ilość odebranych i zagospodarowanych odpadów według ich rodzajów w roku 2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38 Dane dotyczące odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie miasta Radymna w 2020 roku

Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów
Zmieszane odpady komunalne	1 495,18 Mg
Opakowania z tworzyw sztucznych	132,20 Mg
Zmieszane odpady opakowaniowe	4,96 Mg
Opakowania z papieru i tektury	23,56 Mg
Opakowania ze szkła	73,46 Mg
Opady wielogabarytowe	26,68 Mg
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	1,02 Mg
Odpady ulegające biodegradacji	1,00 Mg
Razem	1 758,06 Mg

Źródło: Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

3.14. Planowanie przestrzenne

Kierunki rozwoju przestrzennego Radymna określa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Radymna przyjęte uchwałą Rady Miejskiej Nr 113/XVI/2000 z dnia 29 września 2000 r. Od tego momentu doszło do dwóch zmian Studium: uchwałą Nr 183/XXII/2009 z dnia 20 lutego 2009 r. oraz uchwałą Nr II/16/2018 z dnia 29 listopada 2018 r.

Studium określa politykę przestrzenną gminy, lokalne zasady gospodarowania przestrzenią przy uwzględnieniu celów i kierunków polityki przestrzennej, określonych w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województwa, planie zagospodarowania przestrzennego województwa i strategii rozwoju gminy. W tym zakresie fundamentalne znaczenie mają zasady ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju.

Ład przestrzenny jest określany, jako ukształtowanie powierzchni, które tworzy harmonijną całość i uwzględnia w sposób uporządkowany wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Z kolei zrównoważony rozwój jest to rozwój społeczno-gospodarczy, w którym występuje proces integracji

działań politycznych, społecznych i gospodarczych, mając na względzie zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności lub obywateli, zarówno w chwili obecnej jak i dla przyszłych pokoleń.

Studium jest sporządzane dla obszaru znajdującego się w granicach administracyjnych gminy oraz pełni trzy podstawowe funkcje:

- 1) stanowi akt polityki przestrzennej gminy, określający strategię rozwoju przestrzennego;
- 2) wpływa na zasady kształtowania przestrzeni, określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, koordynując ich ustalenia;
- 3) może stanowić ofertę dla przyszłych inwestorów, będąc jednym z ważniejszych elementów programu rozwoju gminy.

W celu kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu tworzone są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na działkach gminnych i prywatnych, umożliwiające przyjęcie wieloletniego kierunku działań standaryzujących ład i porządek przestrzenny oraz stwarzające możliwość zrównoważonego rozwoju podstawowej infrastruktury komunalnej i społecznej oraz sprawniejszego zasiedlania obszarów gminy. Obligatoryjnie realizowane są programy i projekty zmierzające do harmonizacji i kształtowania przestrzeni publicznej. Ustalenia planu miejscowego nie mogą być sprzeczne z polityką przestrzenną określoną w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Na terenie Radymna obowiązują 22 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, co zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 39 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Radymna

L.p.	Nazwa planu	Nr uchwały	Data uchwalenia/data publikacji w Dz. Urz.	Nr Dz. Urz./ poz.
1	MPZP części Miasta Radymna – „Sanowa”	63/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1658
2	MPZP części Miasta Radymna – „Zasanie”	62/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1657
3	MPZP części Miasta Radymna – „Zagrody”	64/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1659
4	MPZP części Miasta Radymna – „Złota Góra I”	65/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1660

5	MPZP części Miasta Radymna – „Złota Góra II”	66/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1661
6	MPZP części Miasta Radymna – „Lwowska – Jana Pawła II”	67/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1662
7	MPZP części Miasta Radymna – „Dolna”	60/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1655
8	MPZP części Miasta Radymna – „Nadbrzeżna”	61/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1656
9	MPZP części Miasta Radymna – „3-go Maja”	53/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1648
10	MPZP części Miasta Radymna – „Słowackiego”	58/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1653
11	MPZP części Miasta Radymna – „Kościuszki”	59/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1654
12	MPZP części Miasta Radymna – „1640”	56/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1651
13	MPZP części Miasta Radymna – „1858-1859”	57/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1652
14	MPZP części Miasta Radymna – „Bema”	55/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1650
15	MPZP części Miasta Radymna – „1839-1840”	54/VI/2003	23.06.2003/11.09.2003	108/1649
16	MPZP „Mickiewicza I”	243/XXXII/2006	20.10.2006/20.11.2006	137/1939
17	MPZP „Przy obwodnicy”	81/X/2007	29.11.2007/4.01.2008	1/10
18	MPZP „Słowackiego – Kościuszki I”	149/XVIII/2008	6.10.2008/30.10.2008	85/1943
19	MPZP „Słowackiego – Kościuszki II”	184/XXII/2009	20.02.2009/30.03.2009	18/457
20	MPZP „ZEK”	185/XXII/2009	20.02.2009/30.03.2009	18/458

21	MPZP „Tereny eksploatacji kruszywa Radymno – Wschód”	II/17/2018	29.11.2018/31.12.2018	Poz. 5883
22	MPZP „Tereny eksploatacji kruszywa - Radymno II	X/76/2019	28.06.2019/13.08.2019	Poz. 4007
Powierzchnia Radymna objęta mpzp			340 ha (25 % powierzchni ogólnej)	
Łączna powierzchnia Radymna			1362 ha	

Źródło: Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

Ze względu na nieznaczny odsetek terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zagospodarowanie przestrzenne jest realizowane poprzez wydawanie przewidzianych prawem decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W 2020 r. wydanych zostało 10 decyzji o warunkach zabudowy oraz 2 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Dane dotyczące wydawanych decyzji na przestrzeni lat 2016-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego na przestrzeni lat 2016-2020

Rodzaj decyzji	2016	2017	2018	2019	2020
Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	10	5	1	5	2
Decyzje o warunkach zabudowy, w tym:	12	12	10	10	10
- decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	5	5	4	7	10
- decyzje dotyczące zabudowy usługowej	4	3	4	3	0
- decyzje dotyczące innej zabudowy	3	4	2	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL oraz Raportu o stanie Miasta Radymna Rok 2020

3.15. Gospodarka finansowa

Polityka finansowa Radymna, realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową, uchwalaną corocznie przez Radę Miasta Radymna. Dochody i wydatki miasta na przestrzeni lat 2016-2020 przedstawione są w poniższej tabeli

Tabela 41 Realizacja budżetu miasta Radymna na przestrzeni lat 2016-2020

Rodzaj	2016	2017	2018	2019	2020
Dochody	19 614 031,81	21 268 182,56	29 174 148,60	30 116 873,79	28 005 123,41
Wydatki	19 195 829,80	21 115 848,68	32 936 458,06	25 444 712,11	27 713 838,21
Nadwyżka/ deficyt	+418 202,01	+152 333,88	-3 762 309,46	+4 672 161,68	+291 285,20

Źródło: Raport o stanie Miasta Radymna Rok 2020

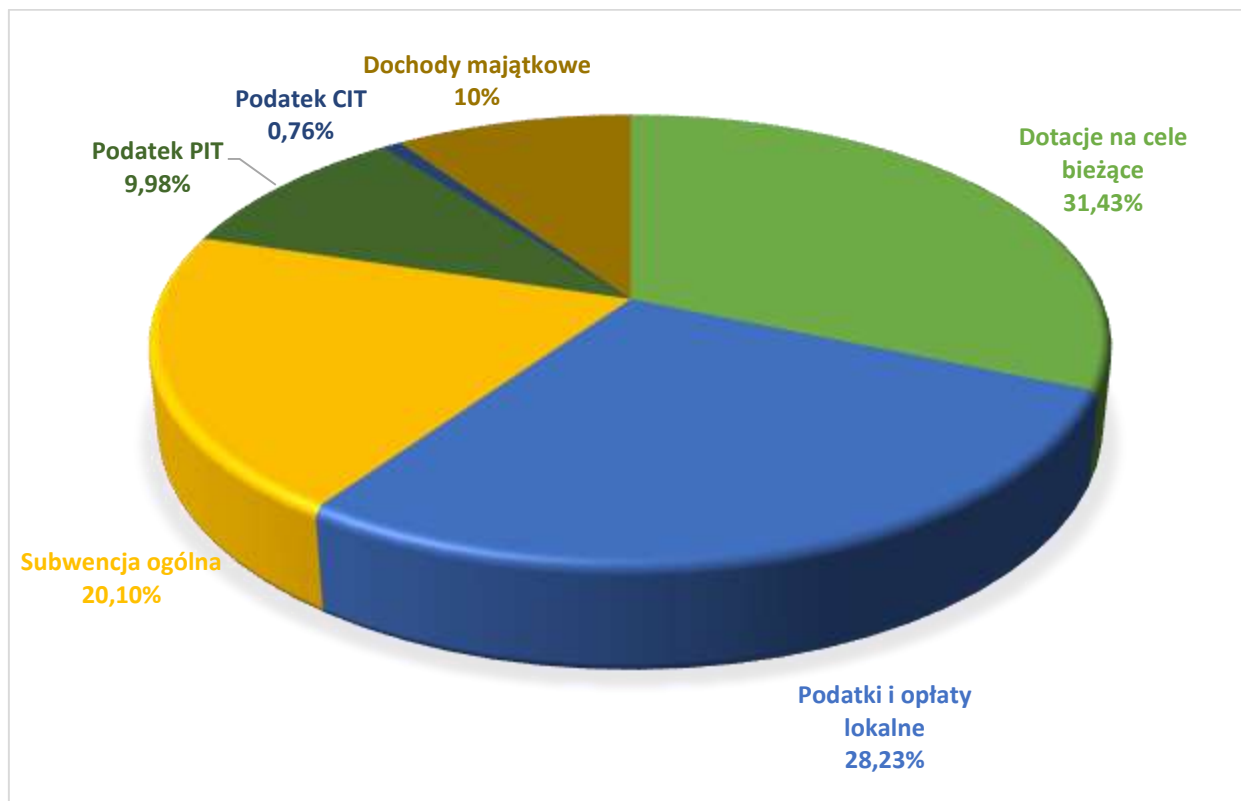
W 2020 roku z wykonanych na kwotę 28 005 123,41 zł dochodów znaczącą większość, bo aż 25 082 286,40 zł, czyli 89,56% stanowiły dochody bieżące. Głównym ich źródłem były:

- dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące – 9 657 574,07 zł (w tym głównie na zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczenia wychowawcze, rodzinne itp.) – 34,48 % dochodów ogółem;
- subwencja ogólna z budżetu państwa – 6 176 474,00 zł – 22,05 % dochodów ogółem;
- wpływy z podatków, opłat lokalnych i innych opłat stanowiących dochody JST (wraz z odsetkami i dochodami związanymi z ich poborem) – 8 672 665,90 zł – 30,97 %;
- dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) – 3 267 007,00 zł – 10,95% dochodów ogółem;
- dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (CIT) – 231 402,44 zł – 0,83 % dochodów ogółem;

Pozostałą część dochodów w kwocie 2 922 837,01 zł, tj. 10,44 % stanowiły dochody majątkowe, których głównym źródłem były dochody z tytułu dotacji celowych lub środków na inwestycje.

Wykres 10 Źródła dochodów i ich udział w dochodach ogółem

Źródło: Opracowanie własne

W porównaniu do roku 2019, dochody w 2020 roku zmalały o 2 111 750,38 zł, a główną tego przyczyną był spadek poszczególnych źródeł dochodów, co zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 42 Źródła dochodów miasta Radymna w roku 2019 oraz 2020

Źródła dochodów	2019	2020	Wzrost/spadek w %
Dochody z subwencji ogólnej	5 775 576,00 zł	6 176 474,00 zł	+6,94
Dochody z tytułu dotacji na cele bieżące	10 851 066,31 zł	9 657 574,07 zł	-11
Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	3 209 729,77 zł	3 267 007,00 zł	+1,78
Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	145 500,49 zł	231 402,44 zł	+59,04

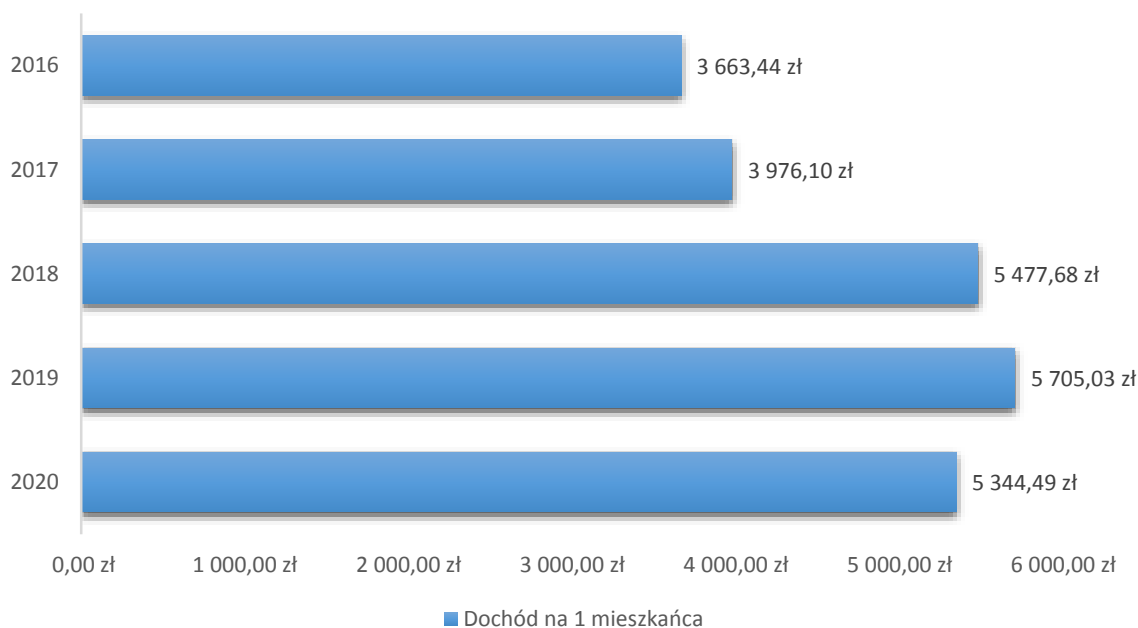

Dochody z tytułu podatków i opłat	10 137 745,99 zł	8 672 665,90 zł	-14,45
Dochody majątkowe	6 840 090,64 zł	2 922 836,99 zł	-57,27

Źródło: Opracowanie własne

Jak wynika w powyższej tabeli, w 2020 roku w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyły się dochody z tytułu dotacji na cele bieżące o 1 193 492,24 zł, dochody z tytułu podatków i opłat o 1 465 080,09 zł, a w szczególności dochody majątkowe o 3 917 253,65 zł, które przede wszystkim dotyczyły środków zewnętrznych na przedsięwzięcia inwestycyjne. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, dochody w 2020 roku wynosiły 5 344,49 zł, przy czym w 2019 roku dochody te kształtowały się na poziomie 5 705,03 zł. Dochody budżetu Radymna w przeliczeniu na 1 mieszkańca na przestrzeni lat 2016-2020 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11 Udział wydatków bieżących oraz majątkowych (inwestycyjnych) w wydatkach ogółem na przestrzeni lat 2016-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W ogólnej kwocie 27 713 838,21 zł, wydatkowanych w 2020 roku z budżetu Radymna, kwotę 22 467 429,93 zł, czyli 81,07 % stanowiły wydatki bieżące. Pozostałą kwotę, tj. 5 246 408,28 zł (18,93 %) stanowiły wydatki majątkowe (inwestycyjne). Relacja dochodów bieżących do wydatków bieżących na koniec 2020 r. wyniosła + 2 614 856,47 zł.

Poziom wydatków majątkowych (inwestycyjnych) i ich udział w całkowitych wydatkach budżetowych w latach 2016-2018 wykazywał tendencje wzrostową, natomiast w roku 2019 nastąpił znaczny spadek tego poziomu w odniesieniu do roku poprzedniego. Dane dotyczące poziomu

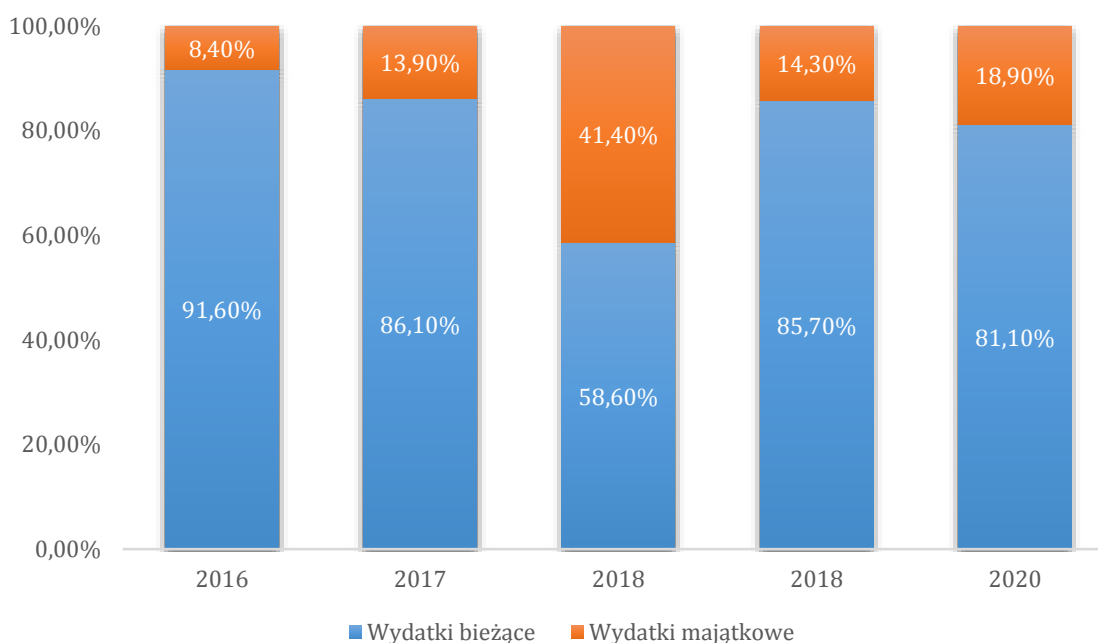
wydatków majątkowych (inwestycyjnych) w latach 2016-2020, przedstawiają poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 43 Udział wydatków majątkowych (inwestycyjnych) w wydatkach budżetowych na przestrzeni lat 2016-2020

Rok	Wydatki ogółem (w zł)	Wydatki majątkowe (w zł)	Udział inwestycji w wydatkach ogółem (w %)
2016	19 195 829,80	1 609 225,70	8,4
2017	21 115 848,68	2 941 357,25	13,9
2018	32 936 458,06	13 640 891,69	41,4
2019	25 444 712,11	3 647 278,87	14,3
2020	27 713 838,21	5 246 408,28	18,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Wykres 12 Udział wydatków bieżących oraz majątkowych (inwestycyjnych) w wydatkach ogółem na przestrzeni lat 2016-2020

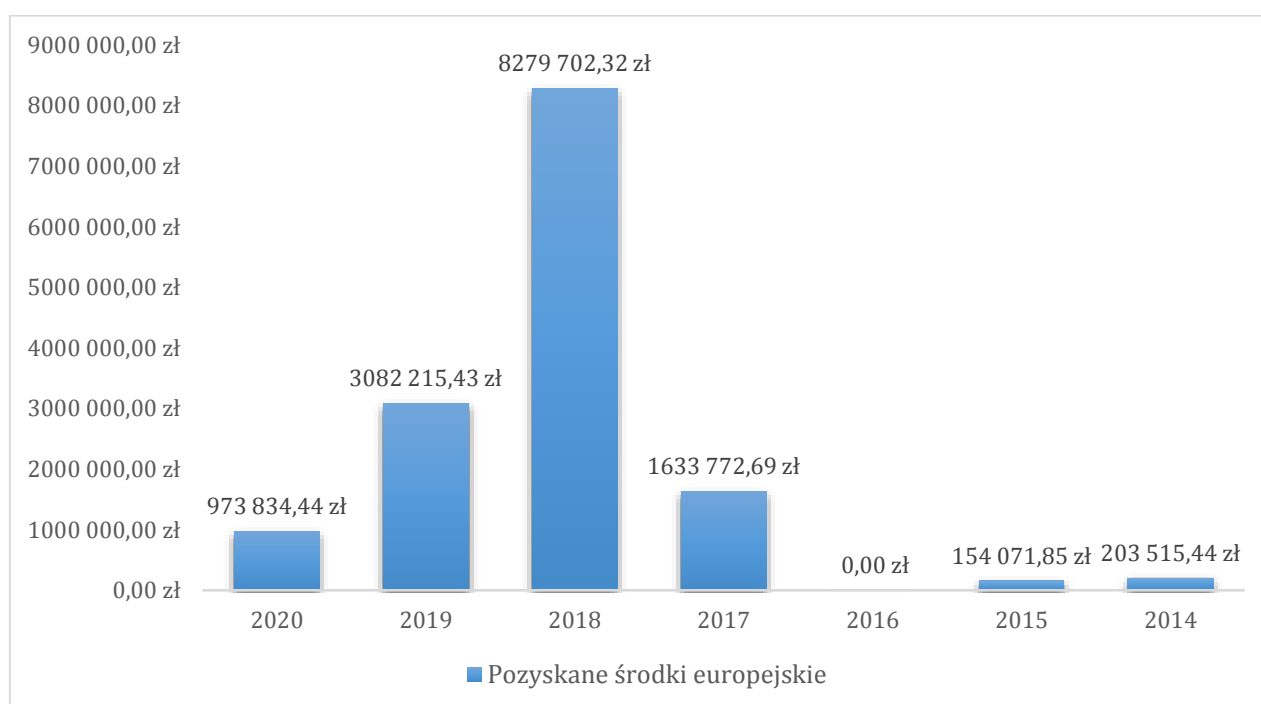
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W budżecie wykonanym w 2020 roku, największe środki wydatkowano na świadczenia związane z realizacją rządowego programu „Rodzina 500 plus”, wspieranie rodziny, a także na oświatę i wychowanie. Łącznie na te cele przeznaczono 13 758,592,55 zł, tj. 49,64 % ogółu wydatków.

Ważnym elementem budżetu gminy są środki pozyskiwane z funduszy europejskich. Radymno aktywnie działa w pozyskiwaniu tych środków, realizując różnego rodzaju programy oraz projekty, które są finansowane lub współfinansowane z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności Unii Europejskiej. Na przestrzeni lat 2014-2020 na realizację programów oraz projektów unijnych pozyskano łącznie 14 327 112,17 zł, co zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Wykres 13 Wysokość pozyskanych środków z funduszy europejskich w latach 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Zadłużenie Radymna na dzień 31.12.2020 r. stanowiło kwotę 3 710 288,81 zł i było wynikiem zaciągniętego kredytu długoterminowego w Banku Polskiej Spółdzielczości SA oraz pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie i Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

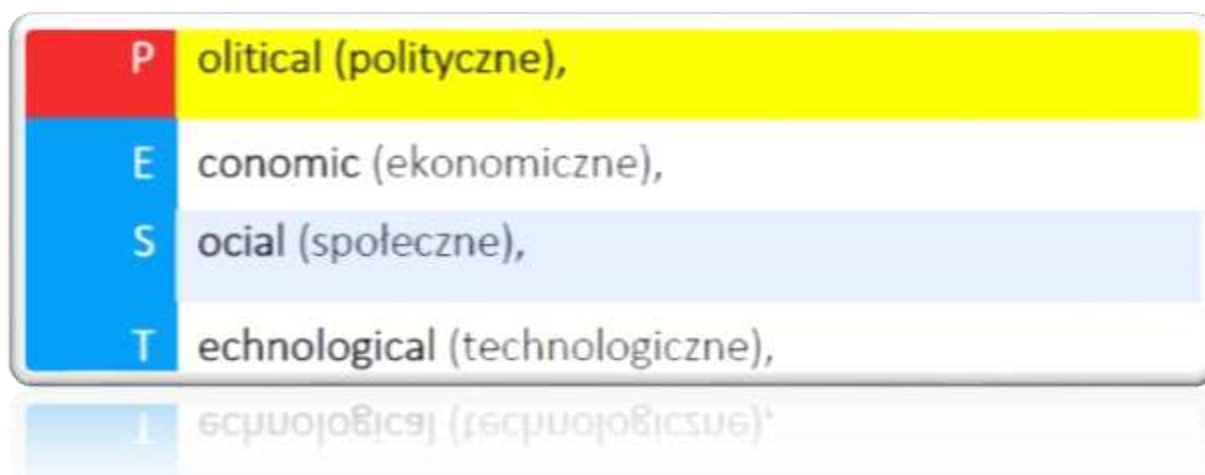
Analizując roczne sprawozdania finansowe z wykonania budżetu Radymna, można stwierdzić, że sytuacja finansowa miasta jest stabilna.

4. Analiza trendów
zewnętrznych –
zjawiska i procesy

Zewnętrzne zjawiska i procesy analizuje się z wykorzystaniem metodologii PEST, za pomocą której opisuje się czynniki oddziałujące na sytuację danej jednostki, na które nie ma ona wpływu lub jest on ograniczony.

Sytuacja miasta, ze względu na jej geograficzne położenie i wchodzenie w skład administracji samorządowej, jest często zależna od zmian przebiegających w czterech obszarach wyróżnionych powyżej. W celu zestawienia głównych trendów zewnętrznych dokonano przeglądu dokumentów strategicznych i diagnostycznych na różnych szczeblach (np. Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030), projektowanych i planowanych opracowań strategicznych, raportów, opracowań i naukowych publikacji czy artykułów medialnych.

W chwili przystępowania do opracowania strategii dla Miasta Radymna pod wpływem pandemii SARS-COV-2 cały świat poszukiwał odpowiedzi, w jaki sposób zareagować na spowodowany nią kryzys zdrowotny, społeczny i gospodarczy. Od wielu dekad nie pojawiło się zjawisko tak mocno i na tak szeroką skalę wpływające na ludzkość. Niepokoje społeczne wynikają z obaw przed eskalacją pandemii i pogłębienia jej złych konsekwencji. Mając to na względzie, w analizie uwzględniono możliwy wpływ COVID-19 na niektóre z trendów. Należy jednak zaznaczyć, że prognozowanie jest obecnie obciążone dużą nieprzewidywalnością przebiegu pandemii. Jej skutkami zostały dotknięte właściwie wszystkie grupy społeczne, branże, zmieniono formy nauczania, ograniczono ruch transgraniczny itd. Należy na wstępie przyjąć założenie, że w wyniku trwającego kryzysu zwyczaje i zachowania (konsumpcja, relacje międzyludzkie, higiena itp.) ulegną znaczącym i trwałym przemianom. Pełny opis analizy PEST znajduje się w załączniku diagnostycznym.

Czynniki	Trend / zjawisko / proces
Polityczne	<ul style="list-style-type: none"> – Dążenie do zwiększania spójności terytorialnej i wzmocnienia partnerskich relacji na szczeblu samorządowym – Rosnące wyzwania dla samorządowych polityk budżetowych – Uruchomienie nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej w realiach gwałtownych zmian społecznych i gospodarczych
Ekonomiczne	<ul style="list-style-type: none"> – Przyspieszenie kryzysu i osłabienie koniunktury gospodarczej

	<ul style="list-style-type: none">– Rynek pracy – gwałtowne zmiany i przekształcenia– Wzrost znaczenia społecznej odpowiedzialności biznesu– Powrót do tradycyjnych form upraw i produkcji– Spadek inwestycji i skłonności do inwestowania w sektorze prywatnym i publicznym
Społeczne	<ul style="list-style-type: none">– Pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa– Zmieniające się realia dla prowadzenia polityk integracyjnych oraz aktywizacyjnych– Powracające zjawisko ubóstwa– Wzrastająca popularność i promocja partycypacji społecznej– Obszary wiejskie jako popularne miejsce osiedlania się mieszkańców miast – suburbanizacja– Podziały w społeczeństwie
Technologiczne	<ul style="list-style-type: none">– Digitalizacja i powszechność e-usług– Gospodarka o obiegu zamkniętym - rosnący nacisk na korzystanie z odnawialnych źródeł energii– Zwiększająca się dostępność i sprawność transportu drogowego oraz kolejowego– Elektromobilność i intermodalność – wzmacnianie nowych form transportu– Zmiany klimatyczne– Lepsza jakość powietrza jako priorytetowy cel działań w sferze środowiskowej– Ubóstwo energetyczne jako bariera w ograniczaniu zanieczyszczenia powietrza

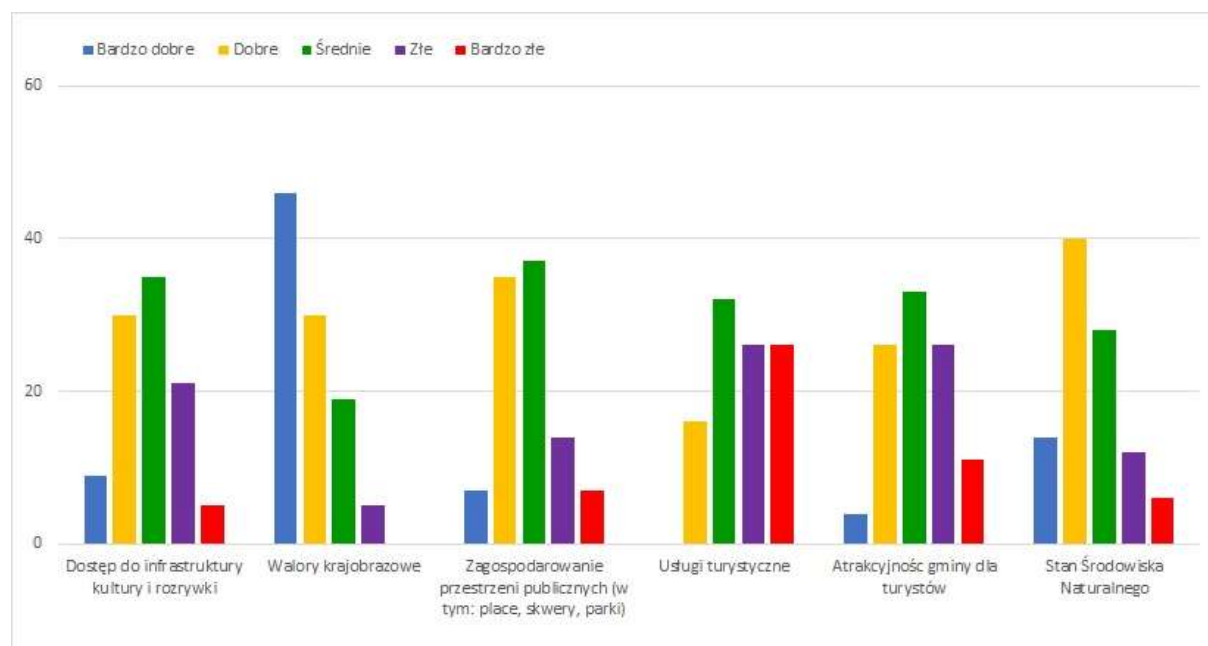
5. Gmina w oczach
mieszkańców

W sferze środowiska geograficznego zdecydowanie najlepiej ocenione zostały walory krajobrazowe (odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze” udzieliło niemal 80 % ankietowanych). Świadczy to o tym, że mieszkańcy Radymna doceniają swoje położenie, przede wszystkim potencjał wynikający z krajobrazu i atrakcji turystycznych. Miasto wyróżnia się spośród jej podobnych kształtem zabudowy oraz zabytkowymi budowlami. Dużą rolę odgrywa też znajdujący się na terenie miasta zbiornik wodny ZEK. Dobrze ocenione zostały również stan środowiska naturalnego oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych, choć znalazło się tu trochę ocen negatywnych

Zdecydowanie najmniej korzystnie od wszystkich walorów środowiska geograficznego, wypadły usługi turystyczne, a braki w tej sferze ograniczają rozwój miasta, co ma wpływ zarówno dla mieszkańców jak i turystów. Mieszkańcy wskazują, że potrzebny jest rozwój turystyki na tym terenie, przede wszystkim infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz bazy gastronomicznej.

Wykres 14 Środowisko geograficzne – ocena sfery funkcjonalnej

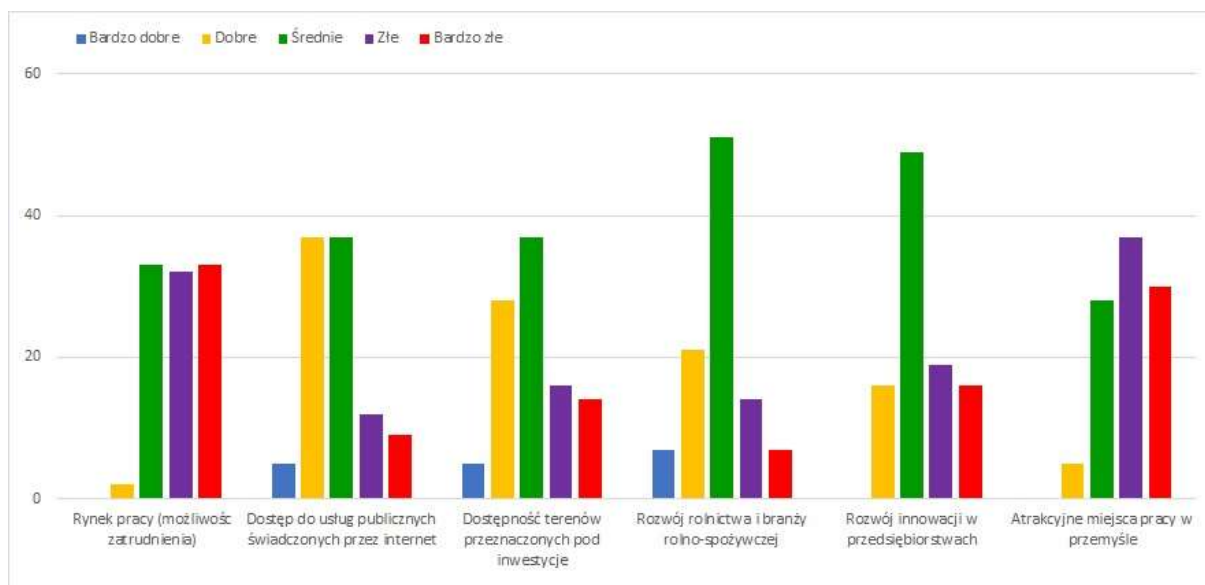
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Gospodarka

W ocenie elementów gospodarczych w Radymnie trudno odnaleźć generalnie pozytywne wartości. Mieszkańcy w większości negatywnie oceniają kwestie gospodarcze, a najgorzej w tym przypadku wypada rynek pracy, w tym możliwość zatrudnienia, a także występowanie atrakcyjnych miejsc pracy w przemyśle. Mimo to część mieszkańców pozytywnie oceniła dostęp do usług publicznych świadczonych przez Internet, a także dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje.

Wykres 15 Gospodarka – ocena sfery funkcjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

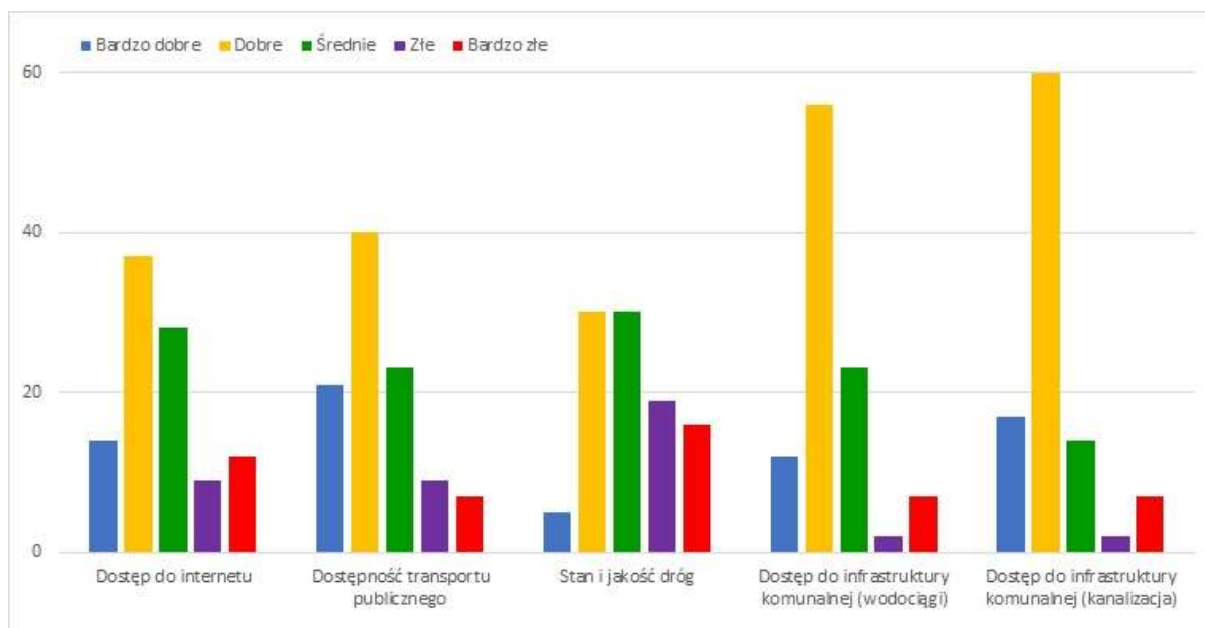
Infrastruktura techniczna

Poniższy wykres ilustruje, że rozwój wybranych elementów infrastruktury technicznej jest generalnie na dobrym poziomie. Dobra dostępność do Internetu z punktu widzenia rozwoju gminy, to właściwy krok w budowaniu społeczeństwa cyfrowego, natomiast w Radymnie połowa ankietowanych oceniła to bardzo dobrze i dobrze. Najlepiej ocenianymi elementami infrastruktury technicznej są przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne, co pokazuje, jak dobrze rozwinięty jest obszar wodno – sanitarny oraz w jakim stopniu zaspokajane są zbiorowe potrzeby sanitarne mieszkańców.

Dużo ocen negatywnych uzyskał natomiast stan i jakość dróg na terenie miasta, co pokazuje, że mieszkańcy oczekują działań w tej kwestii.

Wykres 16 Infrastruktura techniczna – ocena sfery funkcjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

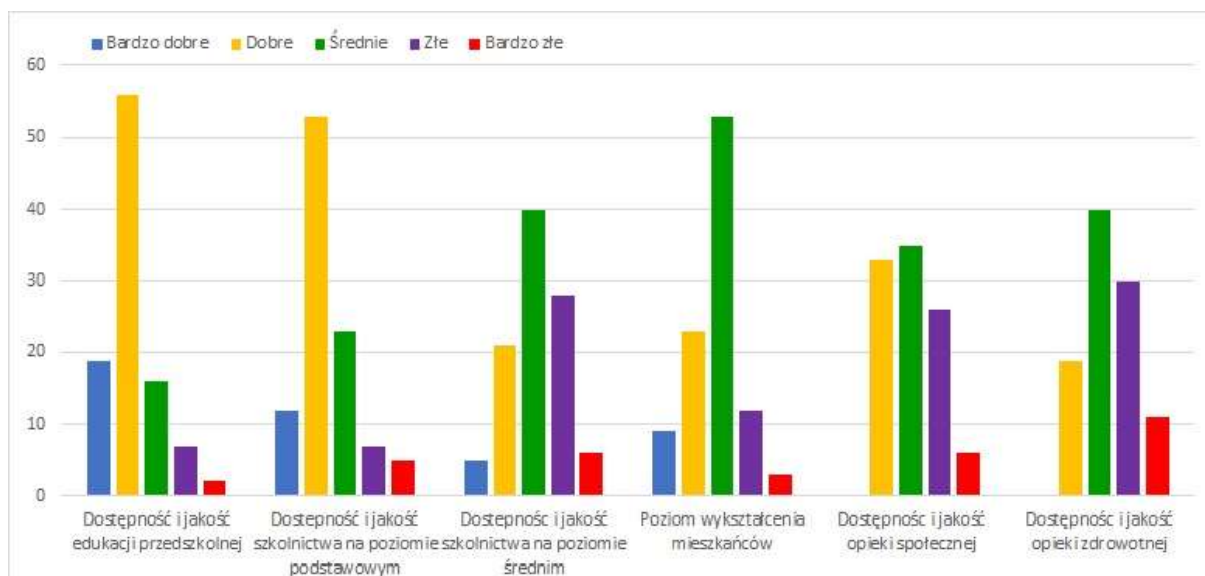
Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna stanowi podstawę do zaspokojenia potrzeb socjalnych i oświatowych. Najwyżej ocenionymi elementami w tej dziedzinie są edukacja przedszkolna oraz edukacja podstawowa, co w kontekście Radymna oznacza, że miejscowe placówki oświatowe dobrze spełniają swoją rolę i wypełniają postawione przed nimi zadania. Szkolnictwo na poziomie średnim na tle ww. rodzajów kształcenia wypada gorzej ze względu na to, że większość uczniów korzysta z placówek oświatowych położonych w miastach Jarosław oraz Przemyśl. Działalność edukacyjna społeczeństwa winna być traktowana, jako inwestycja w kapitał ludzki, gdyż wykształcone społeczeństwo odgrywa ważną rolę dla współczesnych procesów rozwojowych. Tworzą je mieszkańcy aktywnie lub potencjalnie uczestniczący w działalności społeczno – gospodarczej ze względu na posiadaną wiedzę, kwalifikacje oraz umiejętności.

Gorzej oceniany jest również dostęp do opieki społecznej oraz dostęp do opieki zdrowotnej, co oznacza, że, mimo iż mieszkańcy mają zapewniony dostęp do świadczeń w ww. zakresie, to nie są w pełni zaspokajane ich potrzeby.

Wykres 17 Infrastruktura społeczna – ocena sfery funkcjonalnej

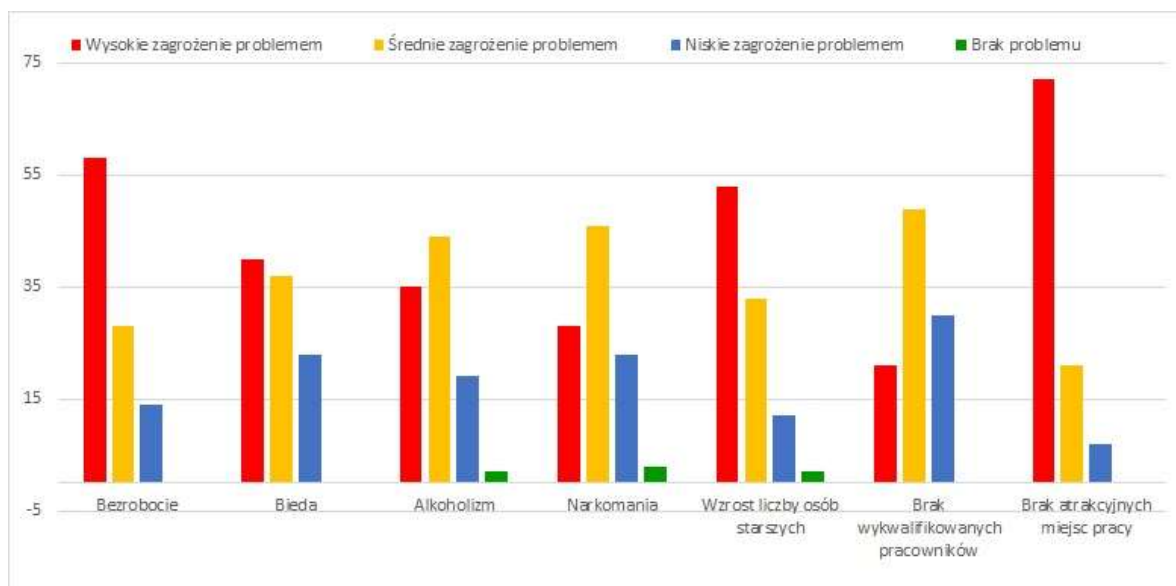
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Poprzez problemy społeczne, społeczeństwo definiuje łamanie szczególnie cennych, w rozumieniu społeczeństwa, norm społecznych. Stanowią one przeszkodę dla efektywnego funkcjonowania społeczeństwa. W Radymnie najistotniejszym problemem społecznym jest brak atrakcyjnych miejsc pracy, co zmusza mieszkańców do poszukiwania pracy w pobliskich miejscowościach, a nawet emigracją. Brak pracy powoduje pogorszenie się warunków ekonomicznych rodzin, a wykonywanie zawodu w innej miejscowości staje się czasochłonne, przez co niejednokrotnie zaniebawane są inne obowiązki (np. wychowawcze). Niemożność pozyskania pracy zawodowej powoduje zagrożenie materialne i łączy się z destabilizacją sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych, co może prowadzić do społecznego wykluczenia.

Jako wysokie zagrożenie problemem mieszkańcy wskazali również bezrobocie oraz wzrost liczby osób starszych. Starzejące się społeczeństwo jest bardzo istotnym problemem społecznym, występujących powszechnie w całym kraju i ma ogromny wpływ na przyrost naturalny, a w konsekwencji na liczbę ludności.

Wykres 18 Wybrane problemy społeczne

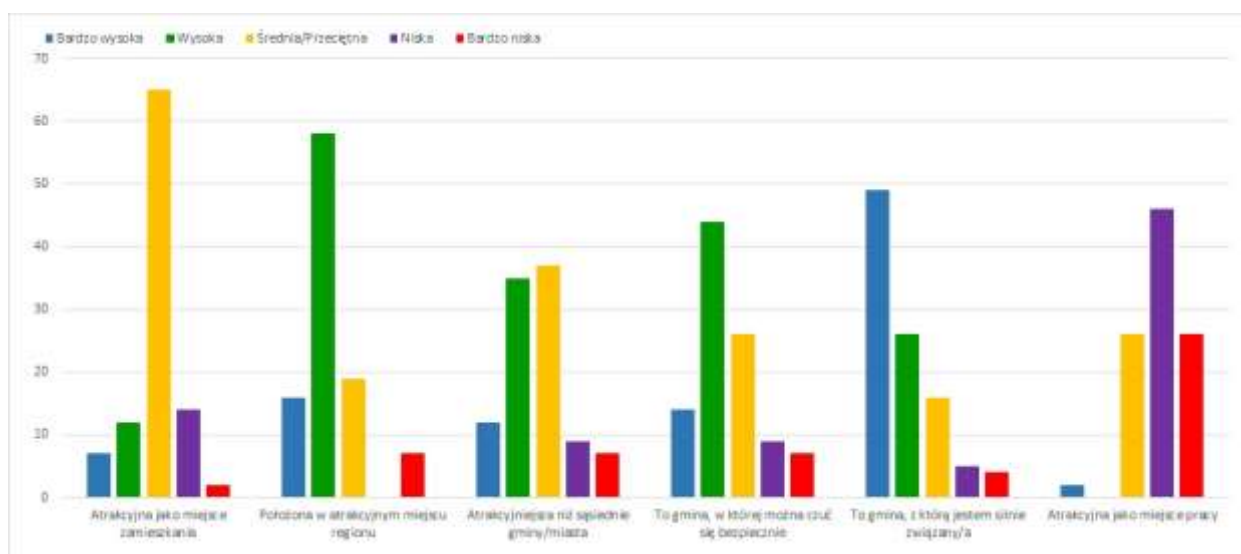

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Radymno zostało określone przez mieszkańców, jako miasto położone w atrakcyjnym miejscu regionu, ze względu na bliskość i dobre połączenie komunikacyjne z atrakcyjnie turystycznymi regionami (jak Roztocze, Pogórze Przemyskie, Bieszczady) oraz znajdujący się na terenie miasta zbiornik wodny ZEK. Większa część społeczeństwa zamieszkuje teren miasta od urodzenia, co sprawia, że są z nim silnie związani. Radymno zostało również określone, jako miasto w którym można czuć się bezpiecznie.

Nisko natomiast oceniana jest atrakcyjność gminy jako miejsce pracy, ze względu na występujący problem w tej kwestii.

Wykres 19 Ocena miasta Radymna w wybranych kategoriach

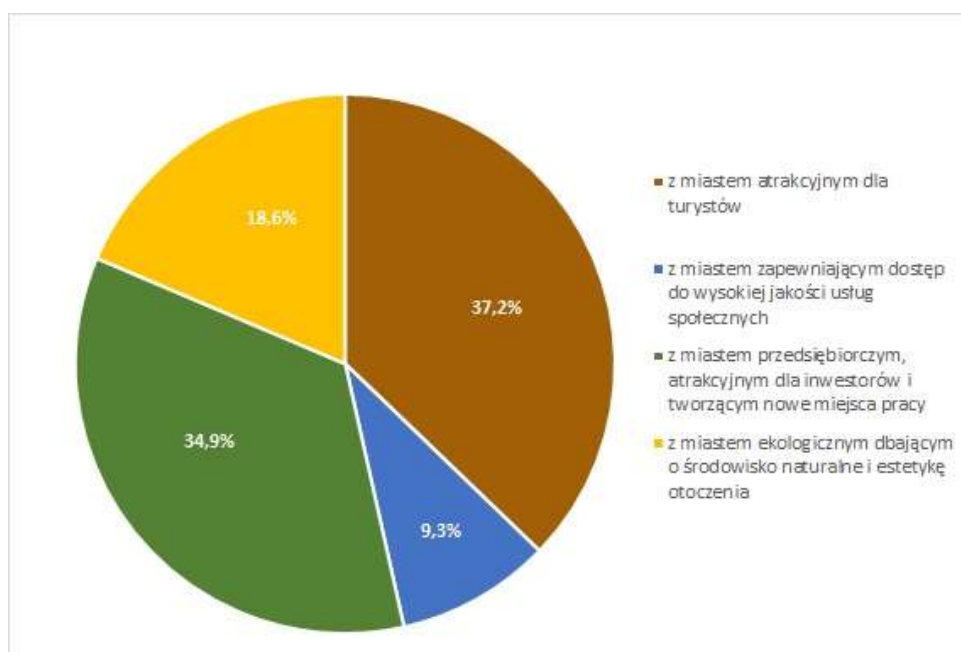

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Na pytanie, z czym chce się utożsamiać miasto w 2030 roku, zdania mieszkańców były podzielone. Część ankietowanych odpowiedziała, że z miastem atrakcyjnym dla turystów, a także z miastem przedsiębiorczym, atrakcyjnym dla inwestorów i tworzącym nowe miejsca pracy. Około 1/5 ankietowanych stwierdziła, że w 2030 roku chce utożsamiać Radymno z miastem ekologicznym, dbającym o środowisko naturalne i estetykę otoczenia. Zdecydowanie najmniej mieszkańców chce miasta zapewniającego dostęp do wysokiej jakości usług społecznych.

Wykres 20 Tożsamość miasta Radymna w 2030 roku

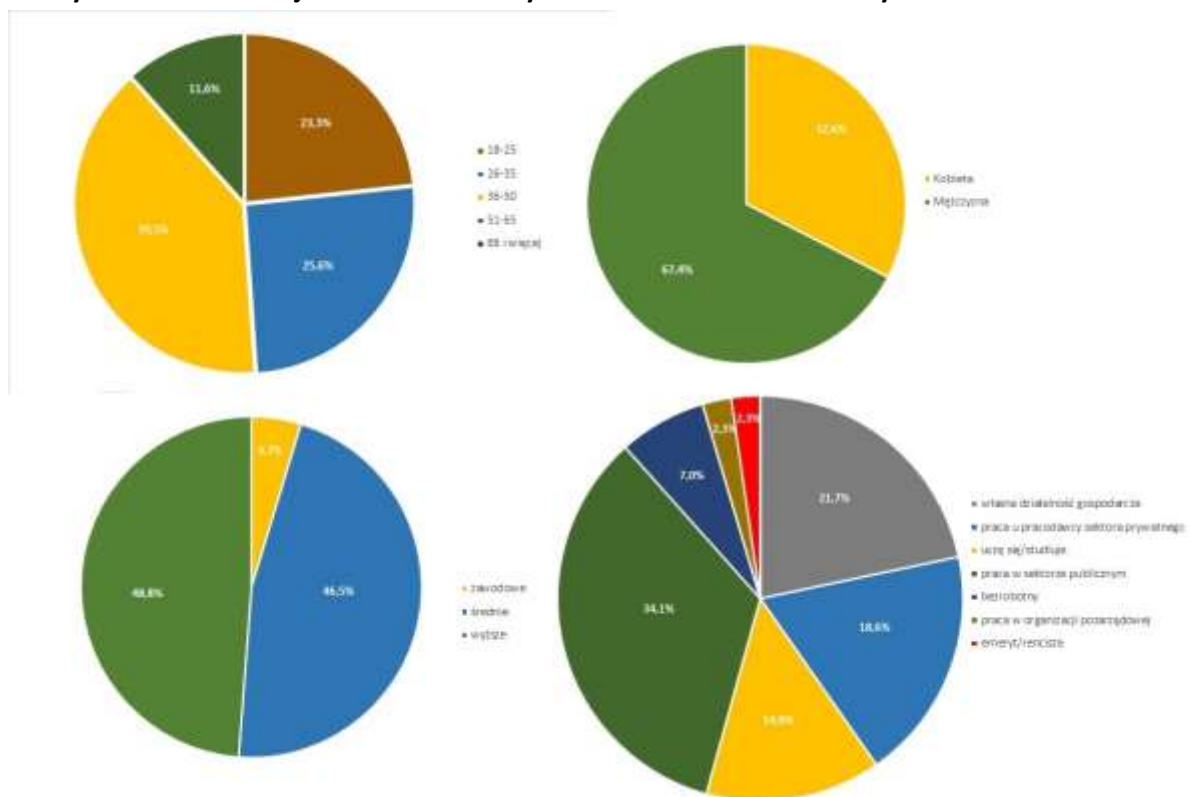

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

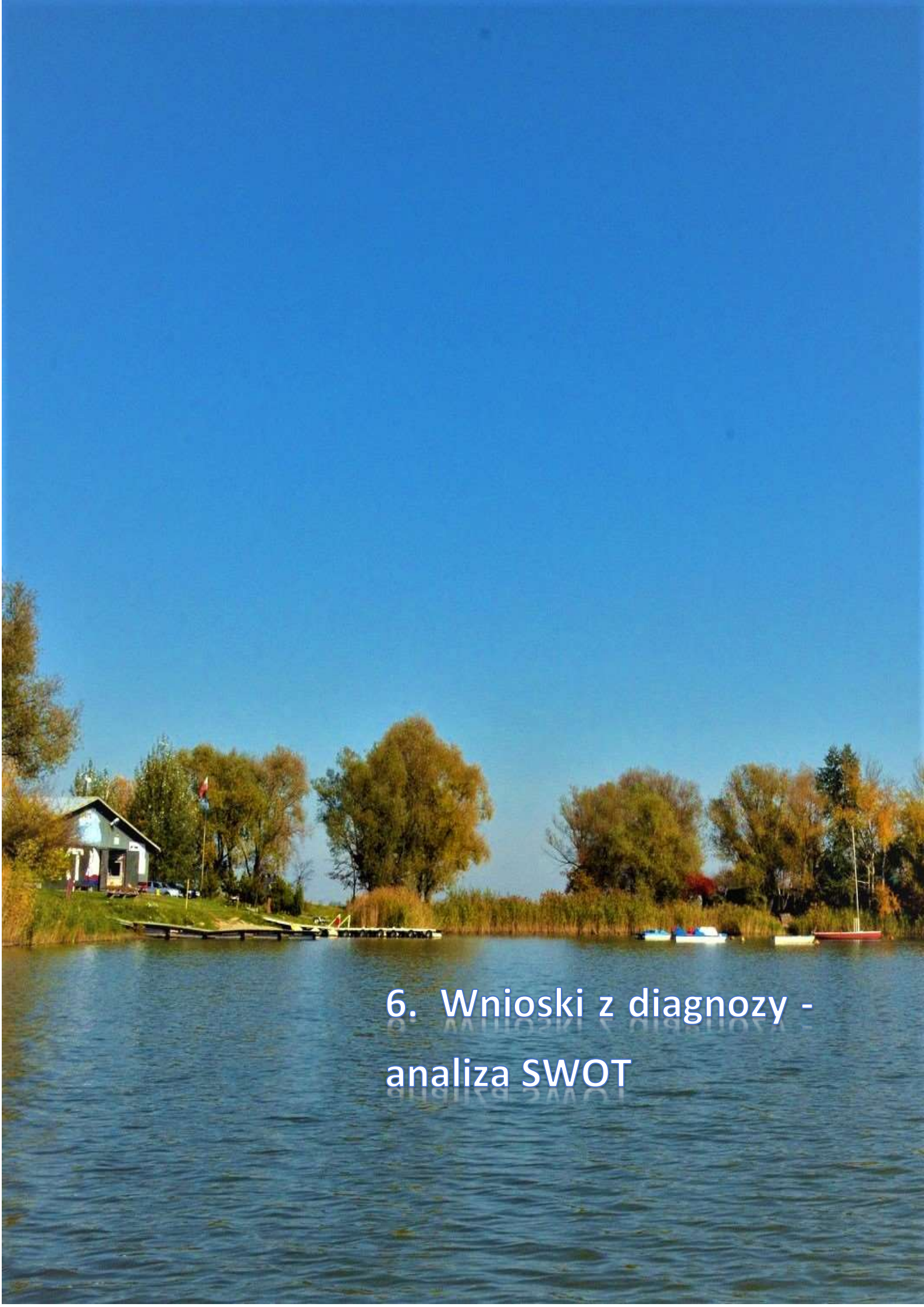
W przeprowadzonym badaniu, niemal połowę ankietowanych stanowiły osoby w wieku od 18 do 35 lat, a także mających wykształcenie wyższe lub średnie. Najwięcej spośród ankietowanych pracuje w sektorze publicznym bądź prowadzi własną działalność. Znacznie ponad połowę badanych stanowili mężczyźni.

Wykres 21 Informacje dot. ankietowanych mieszkańców miasta Radymna

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

6. Wnioski z diagnozy -
analiza SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej, jako narzędzie diagnozy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Analizy dokonano w oparciu o:

- 1) wnioski z opisu charakterystyki Miasta;
- 2) dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z Miasta oraz ze źródeł zewnętrznych;
- 3) wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w dniach od 14 czerwca do 06 lipca 2021;
- 4) spotkania strategicznych.

SILNE STRONY		SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • wysokie walory turystyczne i wypoczynkowe – ZEK Radymno, • wysoki stopień zwodociągowania Miasta • wydajne stacje uzdatniania wody • brak większych instalacji obciążających środowisko • stosunkowo niski poziom bezrobocia na tle powiatu jarosławskiego, • duża aktywność Miejskiego Ośrodka Kultury oraz włączenie placówki w integrację mieszkańców • bogata oferta kulturalna • akcentowanie przez Miasto lokalnej historii, kultywowanie tradycji • wysoka dostępność infrastruktury sportowej • duża aktywność klubów sportowych • dbałość o estetykę centrum miasta • funkcjonowanie Komisariatu Policji na terenie Miasta • duża aktywność lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych • stacja PKP 		<ul style="list-style-type: none"> • rozlewanie się zabudowy na skutek niskiego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz duża ilość wniosków o wydanie warunków zabudowy • średnia jakość dróg miejskich • duża ilość dróg wewnętrznych • niewiele dużych zakładów pracy • dostateczny stopień skanalizowania Miasta • zmniejszający się udział odpadów segregowanych w ogólnej ilości odpadów • zwiększająca się ilość produkowanych odpadów na mieszkańca • brak monitoringu stanu jakości powietrza • niski stopień upowszechnienia edukacji żłobkowej • utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów • zmniejszanie się liczby lokali komunalnych
SZANSE		ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • dodatni przyrost naturalny • dostępność terenów inwestycyjnych, • współpraca z Polską Grupą Gazowniczą w zakresie gazyfikacji Miasta • duża liczba turystów odwiedzających Miasto 		<ul style="list-style-type: none"> • spadek liczby mieszkańców (duża liczba wymeldowań) • starzejące się społeczeństwo • ucieczka osób młodych do większych miast • zmiany klimatyczne powodujące ryzyko wystąpienia suszy i powodzi

- trendy w prowadzeniu aktywnego trybu życia (bieganie, wycieczki pieszo-rowerowe)
- zwiększająca się świadomość ekologiczna i rozwój alternatywnych źródeł energii
- duże zainteresowanie mieszkańców odnawialnymi źródłami energii
- dofinansowania wspierające rozwój OZE (pro-gram „Czyste powietrze”) i wymianę pieców
- dofinansowanie zewnętrzne inwestycji dotyczących małej retencji
- dofinansowania zewnętrzne związane z rozszerzaniem oferty dla najmłodszych i seniorów (programy „Maluch+”, Senior+”)
- funkcjonowanie Klubu Seniora

- trudność w znalezieniu odpowiedniego inwestora dla terenów inwestycyjnych
- długa procedura opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwagi na procedurę odrolnienia i odlesienia
- zwiększanie się kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi
- zmniejszanie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową

7. Plan operacyjny
Strategii Rozwoju Miasta
Radymna na lata 2021-
2030 oraz kierunki
interwencji rozwoju
Miasta

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Miasta Radymna, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Miasta opisanego w wizji rozwoju określono 3 obszary strategiczne, którymi są:

Obszar I: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Miasta
Obszar II: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia
Obszar III: Kompleksowa oferta społeczna, wzmacniająca aktywność mieszkańców

Cele operacyjne Miasta Radymna odwzorowują obszary rozwojowe w sferze gospodarczej, społecznej i przestrzennej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Z kolei zadania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej będą podstawą do realizacji zadań w sferze gospodarczej, rozwoju usług społecznych, a także pozytywnie wpłyną na poprawę jakości środowiska przyrodniczego. Cele osiągnięte w ramach sfery społecznej i gospodarczej wpłyną również na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

OBSZARY:		
Obszar I: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Miasta	Obszar II: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia	Obszar III: Kompleksowa oferta społeczna, wzmacniająca aktywność mieszkańców
CELE OPERACYJNE:		
1.1 Zwiększenie dostępności przestrzennej Miasta	2.1 Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach na terenie Miasta	3.1 Podniesienie jakości oświaty i opieki dziećmi
1.2 Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną	2.2 Rozbudowa sieci wodociągowo – kanalizacyjnej	3.2 Rozwój kultury fizycznej i sportu
1.3 Rozwój rowerowej infrastruktury turystycznej	2.3 Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej	3.3 Poszerzenie oferty kulturalnej wraz z upowszechnieniem wiedzy o historii i tradycji

1.4 Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej	2.4 Podniesienie poziomu czystości w mieście	3.4 Rozwój miejskiej polityki senioralnej
1.5 Poprawa jakości opieki nad zabytkami	2.5 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	3.5 Przeciwdziałanie problemom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Miasta
1.6 Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Miasta	2.6 Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu	3.6 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
OSI I Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Miasta	OSI II Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia	OSI III Kompleksowa oferta społeczna wzmacniająca aktywność mieszkańców

Obszar I: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Miasta

- 1.1. Zwiększenie dostępności przestrzennej Miasta
- 1.2. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną
- 1.3. Rozwój rowerowej infrastruktury turystycznej
- 1.4. Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej
- 1.5. Poprawa jakości opieki nad zabytkami
- 1.6. Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Miasta

Podstawą do zapewnienia wysokiej, jakości życia mieszkańców jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku. Ład przestrzenny uwzględnia, bowiem w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe,

kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Dlatego też, stanowi on niezbędny element zrównoważonego rozwoju. Obszar nr I zakłada więc stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do życia, pracy i wypoczynku poprzez zwiększenie dostępności przestrzennej, racjonalne gospodarowanie przestrzenią i ochronę ładu przestrzennego, a także rozwój infrastruktury turystycznej i tworzenie odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorstw.

Atrakcyjność każdej gminy do zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej poprawia jej korzystne położenie komunikacyjne. Położenie Radymna na szlakach komunikacyjnych oraz nieduża odległość do przejść granicznych stwarzają dogodne warunki do inwestowania i z pewnością mają kluczowy wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy miasta, znacząco podnosząc jego atrakcyjność. W pobliżu Radymna przebiega autostrada A4 Jędrzychowice-Wrocław-Katowice-Rzeszów-Korczowa, która kontynuuje bieg niemieckiej autostrady A4 z kierunku Drezna, wpisując się w ciąg europejskiej trasy bezpośredniej Wschód-Zachód E40.

Istotne znaczenie dla komunikacji mają drogi krajowe. Przez Radymno przebiega droga krajowa nr 77 Lipnik - Przemyśl i droga krajowa nr 94 Zgorzelec - Korczowa, która dociera do granicy państwa z Ukrainą i jest drogą alternatywną dla autostrady A4. Ponadto przez miasto biegnie linia kolejowa nr 91 Kraków – Medyka.

Miasto Radymno posiada wysokie walory przyrodnicze i wypoczynkowe związane z występowaniem Terenu Rekreacyjnego w Radymnie, na którym znajduje się kąpielisko, boisko do piłki siatkowej, sklepy, punkty gastronomiczne, i pole biwakowe położone obok kąpieliska ZEK Radymno.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

OBSZAR I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJU MIASTA

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030
1.1. Zwiększenie dostępności przestrzennej Miasta	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z Powiatowym Zarządem Dróg (PZD) w zakresie remontów i budowy nowej nawierzchni dróg, także dróg z wyznaczonym miejscem na ścieżkę rowerową; Współpraca z innymi gminami w celu zapewnienia i wspólnej organizacji transportu publicznego; 	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa sieci drogowej na terenie Miasta (drogi miejskie i powiatowe), w tym dróg z wyznaczonym miejscem na ścieżkę rowerową, poprawa stanu jakości dróg już istniejących na terenie Miasta, zmniejszenie natężenia ruchu drogowego na terenie Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> długość rozbudowanych dróg miejskich i powiatowych (km), 	40,83	40,83<

		<p>(w szczególności samochody ciężarowe i TIR-y),</p> <ul style="list-style-type: none">• ograniczenie emisji spalin i innych szkodliwych związków do powietrza na terenie Miasta,• ograniczenie hałasu pochodzącego z ruchu drogowego na terenie Miasta,• zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Miasta,	<ul style="list-style-type: none">• liczba przeprowadzonych spotkań w zakresie rozwoju transportu publicznego (szt.),	2	2<
--	--	--	---	---	----

<p>1.2. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sukcesywne sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w celu objęcia nimi jak największego obszaru Miasta; Zmiana obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem dopracowania zapisów; Monitoring i kontrola terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z zapisami uchwał planistycznych; Podjęcie uchwały krajobrazowej i kontrola legalności istniejących reklam; 	<ul style="list-style-type: none"> rozwój zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem ładu przestrzennego, opracowane planu budowy infrastruktury (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, sieć gazowa, drogi) na tych terenach, stanowiącego podstawę do planowania inwestycji w sektorze mieszkaniowym ochrona krajobrazu i poprawa estetyki Miasta poprzez stosowanie jednolitych standardów urbanistycznych oraz uporządkowanej polityki w zakresie reklam, zwłaszcza w 	<ul style="list-style-type: none"> stopień pokrycia MPZP powierzchni Miasta (%), 	25	25<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba zmienionych MPZP (szt.), 	4	4<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych kontroli pod kątem zgodności z zapisami uchwał planistycznych (szt.), 	0	0<

	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie wewnętrznego dokumentu określającego standardy urbanistyczne w Mieście; 	historycznej części miasta i na terenach rekreacyjnych, <ul style="list-style-type: none"> zwiększenie atrakcyjności terenów wokół kąpieliska ZEK Radymno poprzez uporządkowanie przestrzeni, zapewnienie większej estetyki miejsc wykorzystywanych do kąpieli, 	<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych kontroli legalności reklam (szt.), 	0	0<
			<ul style="list-style-type: none"> stopień realizacji opracowania standardów urbanistycznych (%), 	0	0<
			<ul style="list-style-type: none"> udział uporządkowanego terenu w ogólnej powierzchni terenów wokół kąpieliska ZEK Radymno (%), 	13,62	16,62<
1.3. Rozwój rowerowej infrastruktury turystycznej	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie i promocja sieci ścieżek i szlaków rowerowych; Wykorzystanie istniejących zasobów do „rowerowego” skomunikowania Miasta; 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie stopnia rowerowego skomunikowania Miasta, integracja przestrzenna Miasta pod względem turystycznym i rekreacyjnym, 	<ul style="list-style-type: none"> długość utworzonych sieci ścieżek i szlaków rowerowych (km), 	0	0<

		<ul style="list-style-type: none">• zwiększenie atrakcyjności turystycznej (rekreacyjnej) Miasta,• poprawa dostępu do atrakcji turystycznych Miasta,• zmniejszenie natężenia ruchu drogowego poprzez zastąpienie komunikacji samochodowej komunikacją rowerową,• poprawa stanu środowiska Miasta (np. poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, hałasu),• poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach miejskich i powiatowych (zwiększenie bezpieczeństwa			
--	--	--	--	--	--

		<p>rowerzystów na drogach),</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie rowerowej aktywności sportowej mieszkańców Miasta, • stworzenie nowego rowerowego szlaku turystycznego na terenie Miasta, 			
1.4. Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa infrastruktury bazy turystyczno-rekreacyjnej wzdłuż kąpieliska ZEK Radymno; • rewitalizacja terenów zdegradowanych w Mieście, • Stworzenie witryny online obejmującej wszystkie atrakcje Miasta; 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną i rekreacyjną Miasta wśród mieszkańców oraz odwiedzających turystów, • zwiększenie świadomości walorów turystycznych i rekreacyjnych wśród mieszkańców Miasta, odwiedzających jednodniowych turystów, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowo powstałych punktów turystyczno-rekreacyjnych (szt.), 	3	3<

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

		<ul style="list-style-type: none">• zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców Miasta oraz odwiedzających turystów,• wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców,• zwiększenie uczestnictwa w rekreacji mieszkańców Miasta,	<ul style="list-style-type: none">• liczba opisanych atrakcji turystycznych na stronie internetowej (szt.),	1	1<
--	--	--	---	---	----

		<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie poziomu aktywności fizycznej mieszkańców, również w grupie seniorów, • poprawa stanu zdrowia mieszkańców Miasta dzięki uczestnictwu w aktywności rekreacyjnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych działań promocyjnych (szt.), 	14	14<
1.5. Poprawa jakości opieki nad zabytkami	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizacja miejskiego rejestru zabytków; • Promocja zabytków oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie poprzez 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa oferty turystycznej Miasta, • aktualizacja informacji na temat zabytków, • poprawa stanu zabytków, 	<ul style="list-style-type: none"> • stopień zaawansowania prac nad aktualizacją gminnego programu opieki nad zabytkami (%), 	100	100%

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

	<p>stronę www, przewodnik;</p>	<ul style="list-style-type: none"> wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców, poprawa jakości przestrzeni i ochrona ładu przestrzennego w Mieście, zwiększenie świadomości mieszkańców i odwiedzających na temat lokalnej historii, 	<ul style="list-style-type: none"> wartość udzielonego wsparcia na renowację lokalnych zabytków (zł), 	<p>100 000,00</p>	<p>100 000,00<</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzenie klimatu sprzyjającego inwestorom poprzez udzielenie wsparcia merytorycznego i infrastrukturalnego; Tworzenie aktualnych ofert inwestycyjnych; Przygotowanie portalu oferty 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Miasta, promocja istniejących terenów inwestycyjnych wśród inwestorów (z terenu Miasta oraz z zewnątrz), 	<ul style="list-style-type: none"> liczba turystów odwiedzających zabytki (os.), 	<p>1 235</p>	<p>1 235<</p>
<p>1.6. Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Miasta</p>			<ul style="list-style-type: none"> liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w Mieście (szt.), 	<p>411</p>	<p>411<</p>

	inwestycyjnej promującego tereny inwestycyjne; <ul style="list-style-type: none"> • Wdrożenie programu ulg dla nowych przedsiębiorców; • Nawiązanie współpracy samorządu ze szkołami zawodowymi – zapewnienie kadry dla nowych przedsiębiorców; • Zwiększenie wsparcia w prowadzeniu księgowości i w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na prowadzenie działalności gospodarczej poprzez szkolenia i doradztwo. 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie liczby ofert inwestycyjnych na terenie Miasta, • zwiększenie liczby nowych inwestycji (napływ nowego kapitału inwestycyjnego) na terenie Miasta, • spadek bezrobocia wśród mieszkańców, • rozwój szkolnictwa zawodowego na terenie Miasta (w tym podniesienie jakości jego kształcenia), • dopasowanie (dostosowanie) form i kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy, • podniesienie kompetencji zarządczych osób planujących podjęcie działalności 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba ofert inwestycyjnych na terenie Miasta (szt.), 	0	0<
			<ul style="list-style-type: none"> • stopień przygotowania portalu oferty inwestycyjnej (%), 	0	0<

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

		<p>gospodarczej (prowadzących działalność gospodarczą) na terenie Miasta,</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja gospodarcza mieszkańców Miasta (np. poprzez zakładanie przez nich nowych działalności gospodarczych), • opracowanie spójnego programu (systemu) ulg i zwolnień podatkowych dla przedsiębiorców i osób prowadzących własną działalność gospodarczą, • optymalizacja polityki fiskalnej miasta (w zakresie podatków i opłat lokalnych), • rozwój kompetencji osób 	<ul style="list-style-type: none"> • kwota udzielonych ulg dla przedsiębiorców (zł), 	0	0<
			<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkół zawodowych współpracujących z Miastem (szt.), 	1	1<

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

		<p>odpowiedzialnych za kreowanie polityki gospodarczej, inwestycyjnej i pozyskiwanie inwestorów,</p> <ul style="list-style-type: none">• zwiększenie kwoty pozyskanych środków finansowych z przeznaczeniem na inwestycje (środki krajowe i europejskie).	<ul style="list-style-type: none">• liczba zorganizowanych szkoleń i spotkań z zakresu doradztwa w prowadzeniu działalności gospodarczej (szt.).	4	4<
--	--	---	--	---	----

Obszar II: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia

- 2.1. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach na terenie Gminy
- 2.2. Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej
- 2.3. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej
- 2.4. Podniesienie poziomu czystości w Mieście
- 2.5. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego
- 2.6. Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu

Wysoko rozwinięta infrastruktura techniczna wpływa na poprawę atrakcyjności danego obszaru oraz poprawia jakość życia mieszkańców. Szczególny wpływ na rozwój Miasta ma wysoka jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej, która wpływa na bezpieczeństwo i komfort zamieszkania, a także rozwinięta infrastruktura sieciowa (wodociągowo-kanalizacyjna, gazowa) oddziałująca również na jakość środowiska przyrodniczego. Miasto posiada wysoką jakość infrastruktury wodociągowej, jednak problemem jest średni stopień skanalizowania Miasta oraz średnia dostępność do sieci gazowej. Elementem podnoszącym jakość życia mieszkańców jest również zapewnienie lepszej jakości Internetu oraz poprawa jego dostępności. Rozwinięta infrastruktura techniczna stanowi również podstawę do rozwoju gospodarczego Miasta, który powinien opierać się na zasadach zrównoważonego rozwoju. Oznacza on dążenie do równowagi pomiędzy potrzebami gospodarczymi a wymaganiami ochrony środowiska. Inaczej mówiąc, zapewnienie takiej skali działalności gospodarczej, która nie będzie powodować negatywnych konsekwencji ujawniających się w środowisku. Z tego względu obszar II zakłada również poprawienie efektywności gospodarki odpadami, poprawę jakości powietrza atmosferycznego m.in. poprzez rozwój alternatywnych źródeł energii, a także przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu w oparciu o nowoczesne rozwiązania i istniejące zasoby. Obydwa elementy: rozwój gospodarczy i poprawa stanu środowiska stanowiąc będą źródło systematycznego podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli.

OBSZAR II: ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA GWARANTUJĄCA WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030
2.1. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa stanu dróg miejskich; Rozbudowa chodników przy kluczowych odcinkach dróg; Uzupełnienie oświetlenia drogowego; Rozbudowa monitoringu miejskiego na drogach wylotowych do i z miasta; 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa jakości dróg miejskich wraz z rozwiniętą infrastrukturą towarzyszącą, poprawa bezpieczeństwa pieszych poprzez rozbudowę oświetlenia i chodników przy kluczowych odcinkach dróg, stała kontrola dróg i kluczowych miejsc na terenie Miasta poprzez punkty monitoringu miejskiego, poprawa jakości pracy Posterunku 	<ul style="list-style-type: none"> długość rozbudowanych dróg miejskich (km), 	16,493	16,493<
			<ul style="list-style-type: none"> długość wybudowanych chodników (km), 	0	0<

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

		<p>Policji w Radymnie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie liczby wypadków drogowych, • zmniejszenie stopnia przestępczości w Mieście, • zwiększenie poczucia bezpieczeństwa przez mieszkańców Miasta, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wybudowanych punktów oświetleniowych (szt.), 	10	10<
			<ul style="list-style-type: none"> • liczba powstałych punktów monitoringu (szt.), 	1	1<
2.2. Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie koncepcji rozbudowy sieci kanalizacyjnej i etapowe skanalizowanie Miasta; • Stała kontrola jakości przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • usprawnienie procesu inwestycyjnego rozbudowy sieci kanalizacyjnej, • regularne kontrole jakości przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej (km), 	25,7	25,7<
			<ul style="list-style-type: none"> • długość wybudowanej sieci wodociągowej (km) 	21,7	21,7<

		<ul style="list-style-type: none">• zwiększenie ilości odprowadzonych ścieków systemem kanalizacji sanitarnej oraz poprawa jakości oczyszczonych ścieków,• poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,• poprawa organizacji systemu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej na terenie Miasta,• optymalizacja kosztów sytemu zaopatrywania mieszkańców w wodę i odprowadzania ścieków,	<ul style="list-style-type: none">• liczba przeprowadzonych kontroli (szt.)	0	0<
--	--	---	---	---	----

2.3. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej	<ul style="list-style-type: none"> Współpraca z Polską Spółką Gazownictwa sp. z o.o. w zakresie rozbudowy sieci gazowej; Zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców; Uzupełnienie sieci światłowodowej; Stworzenie punktów dostępu do Internetu w miejscach publicznych; Utworzenie stacji ładowania samochodów elektrycznych a także rowerów oraz hulajnóg na terenie Miasta Radymna. Montaż koszy na śmieci, ławek w ogólnodostępnych miejscach; 	<ul style="list-style-type: none"> stworzenie rozbudowanej sieci gazowej na terenie Miasta, dającej możliwość podłączenia się do niej mieszkańców i przedsiębiorstw, zwiększenie atrakcyjności Miasta pod względem tworzenia oferty dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców, ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery z tradycyjnych źródeł ciepła, 	<ul style="list-style-type: none"> długość wybudowanej sieci gazowej (km), 	28,86	28,86<
			<ul style="list-style-type: none"> udział mieszkańców korzystającej z sieci internetowej (%), 	89	89<

	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa nowych alejek w parkach, miejscach zalesionych, centrach miejscowości z obszaru Miasta Radymna. • Niwelacja barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznych • Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta Radymna. 	<ul style="list-style-type: none"> • wysokiej jakości sieć internetowa dostępna na terenie miasta, • poprawa dostępu mieszkańców do załatwiania podstawowych spraw w sposób zdalny, cyfrowy, • stworzenie na terenie Miasta punktów, w których mieszkańcy i turyści mogą uzyskać dostęp do darmowego Internetu, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba utworzonych punktów dostępu do Internetu (szt.), 	1	1<
2.4. Podniesienie poziomu czystości w Mieście	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacja ekologiczna mieszkańców, w szczególności poprzez prowadzenie warsztatów edukacyjnych dla każdej z grup wiekowych na temat segregacji odpadów, recyklingu i ochrony środowiska; 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska oraz postępowania z odpadami, • poprawa estetyki Miasta poprzez zmniejszenie 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych warsztatów w zakresie ekologii (szt.), 	10	10<

	<ul style="list-style-type: none"> Likwidacja dzikich wysypisk śmieci oraz działania informacyjne, prewencyjne w tym zakresie; Prowadzenie kontroli w zakresie złożonych deklaracji na odbiór odpadów komunalnych oraz prawidłowej segregacji śmieci; 	<p>zanieczyszczenia terenów Miasta odpadami komunalnymi,</p> <ul style="list-style-type: none"> spełnienie wymaganych poziomów recyklingu, weryfikacja liczby mieszkańców wytwarzających odpady komunalne na terenie Miasta oraz włączenie pozostałych mieszkańców Miasta do systemu gospodarki odpadami, zwiększenie stopnia segregacji odpadów, 	<ul style="list-style-type: none"> liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci (szt.), 	2	2>
			<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych kontroli (szt.), 	0	0<

		<ul style="list-style-type: none"> optymalizacja kosztów systemu gospodarki odpadami, 	<ul style="list-style-type: none"> liczba punktów monitoringu jakości powietrza na terenie Miasta (szt.), 	12	12<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie OZE (szt.), 	1	1<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych spotkań z inwestorami w zakresie OZE (szt.), 	0	0<

2.6. Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu	<ul style="list-style-type: none"> Rozważanie uruchomienia programu dotacji do działań związanych z magazynowaniem wody deszczowej w zbiornikach nadziemnych i podziemnych; Rozważenie budowy zbiornika retencyjnego wspólnie z instytucjami nadrzędnymi; Zakładanie zielonych ogrodów na dachach budynków użyteczności publicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> integracja systemu zbierania i dystrybucji wody opadowej, zwiększenie ilości wody zatrzymywanej na terenie Miasta, zmniejszenie odpływu powierzchniowego wód oraz zmniejszenie dotkliwych skutków suszy, zatrzymywanie znacznej ilości wód opadowych w ekosystemach na obszarze Miasta, poprawa ekologicznego wizerunku miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> kwota udzielonej dotacji w zakresie małej retencji (zł), 	0	0<
			<ul style="list-style-type: none"> stopień realizacji prac w zakresie budowy zbiornika retencyjnego (%) 	0	0<

Obszar III: Kompleksowa oferta społeczna wzmacniająca aktywność mieszkańców

3.1. Podnoszenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi

3.2. Rozwój kultury fizycznej i sportu

3.3. Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji

3.4. Rozwój miejskiej polityki senioralnej

3.5. Przeciwdziałanie problemom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Miasta

3.6. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Czynnikami poprawiającymi jakość życia mieszkańców jest również rozwój oferty edukacyjnej i innych usług społecznych. W Mieście Radymnie, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się starzenie się społeczeństwa. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym corocznie się zwiększa i w najbliższym okresie może przewyższyć liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Powoduje to zmianę zapotrzebowania na usługi społeczne. W tym celu potrzebna jest rozbudowana oferta społeczna, która będzie odpowiadać na potrzeby każdej grupy społeczności miejskiej: zawodowej, wiekowej, czy zróżnicowanej ze względu na płeć, sytuację rodzinną lub materialną, a także osób narażonych na wykluczenie społeczne. Poprawę jakości usług społecznych powinna również dostarczać infrastruktura społeczna i techniczna uwzględniająca potrzeby osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością. Ważnym elementem do osiągnięcia celu jest również zwiększenie świadomości i aktywności mieszkańców w życiu Miasta.

Obszar III zakłada zatem działania w zakresie poprawy jakości oświaty i opieki nad dziećmi, rozwoju kultury fizycznej i sportu, podnoszeniem oferty społecznej i kulturalnej ze szczególnym uwzględnieniem upowszechniania wiedzy o tradycji i pamięci historycznej oraz troską o patriotyzm lokalny. Działania te mają na celu również kształtowanie postaw i zachowań międzyludzkich, tożsamości lokalnej, a także integrują wszystkich uczestników życia społecznego. Kapitał społeczny to przede wszystkim więzi międzyludzkie, stopień zaufania między nimi, a także umiejętność i chęć współdziałania. Wpływa to na jakość rządzenia w Mieście, zwiększa poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu Miasta, a także przyczynia się do ograniczenia patologii i wykluczenia społecznego.

Powyzsze cele operacyjne stanowic beda podstawa do realizacji konkretnych dzialan, ktore zamieszono w ponizszej tabeli

OBSZAR III: KOMPLEKSOWA OFERTA SPOŁECZNA WZMACNIAJĄCA AKTYWNOŚĆ MIESZKAŃCÓW					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030
3.1. Podnoszenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> Wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych (zajęcia informatyczne, tematyczne, sportowe); Modernizacja przestrzeni szkolnej (baza dydaktyczna, dywany dźwiękoszczelne, wyposażenie, estetyka sal); Pozyskiwanie nowej kadry pedagogicznej; Zwiększenie systemu wsparcia nauczycieli; Poprawa wyposażenia przedszkoli; Zbadanie zapotrzebowania i opracowanie koncepcji rozwój usług w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3; 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa jakości edukacji dzięki nowo zdobytym przez nauczycieli kompetencjom, powrót rodziców, a w szczególności kobiet na rynek pracy dzięki możliwości zapewnienia przez Miasto miejsc opieki dla dzieci do lat 3, przyciągnięcie nowych mieszkańców z małymi dziećmi dzięki zapewnieniu ścieżki rozwoju dziecka od 3 roku życia, aż do momentu zakończenia szkoły podstawowej, poprawa warunków nauczania w szkołach podstawowych i przedszkolach, wspieranie rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży pełnienie poprzez pomocniczej roli w nawiązywaniu relacji społecznych oraz przeciwdziałaniu 	<ul style="list-style-type: none"> liczba prowadzonych zajęć pozalekcyjnych (szt.), 	21	21<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba zmodernizowanych pomieszczeń szkolnych (szt.), 	3	3<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba zakupionych pomocy dydaktycznych w przedszkolach (szt.), 	52	52<

		zjawiskom patologicznym.			
3.2. Rozwój kultury fizycznej i sportu	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przy szkole i przedszkolu (boiska, bieżnie, lekkoatletyka); • Rozbudowa infrastruktury sportowej w oparciu o nowe rozwiązania (m.in. skatepark, pumptrack, streetworkout); 	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie nawyku podejmowania aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, • wspieranie rozwoju psychofizycznego dzieci i młodzieży pełnienie poprzez pomocniczej roli w nawiązywaniu relacji społecznych oraz przeciwdziałaniu zjawiskom patologicznym, • zwiększenie poziomu aktywności sportowo-rekreacyjnej mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, a dzięki temu 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wydarzeń prowadzonych w hali widowiskowo-sportowej (szt.), 	2	2<
			<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowych i zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (szt.), 	1	1<

		<p>przeciwdziałanie chorobom cywilizacyjnym, uzależnieniom,</p> <ul style="list-style-type: none"> poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego mieszkańców Miasta o charakterze sportowo rekreacyjnym, a w konsekwencji podniesienie jakości życia, dzięki poprawie kondycji psychofizycznej oraz wzmacnianiu więzi społecznych, 	<ul style="list-style-type: none"> liczba nowoczesnych obiektów sportowych (szt.), 	1	1<
3.3. Poszerzanie oferty kulturalnej wraz z upowszechnianiem wiedzy o historii i tradycji	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej; Stworzenie przystanków kulturalnych; Wykorzystanie hali sportowej na stałe zajęcia i jednorazowe wydarzenia; Kultywowanie tradycji i historii poprzez unikalne obchody rocznic i wydarzeń historycznych oraz 	<ul style="list-style-type: none"> poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturowym, mające wpływ na świadomość dziedzictwa kulturowego, skutkujące wzmacnianiem więzi i „lokalnym patriotyzmem”, budowanie relacji międzyludzkich, w konsekwencji kapitału 	<ul style="list-style-type: none"> liczba wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej (szt.), 	25	25<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba wydarzeń kulturalnych prowadzonych w budynkach użyteczności publicznej (szt.), 	12	12<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba wydarzeń organizowanych w hali widowiskowo-sportowej (szt.), 	4	4<

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

	pamięć postaci historycznych;	<p>społecznego i tożsamości lokalnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • integracja mieszkańców, • zwiększenie poziomu wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego Miasta i regionu, wpływające na tożsamość lokalną, lokalny patriotyzm, promocja Miasta na zewnątrz, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba organizowanych uroczystości historycznych (szt.), 	3	3<
			<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych działań w zakresie badania historii lokalnej (szt.), 	3	3<
3.4. Rozwój miejskiej polityki senioralnej	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie bazy służącej osobom starszym i z niepełnosprawnością (Klub Senior+); • Wdrożenie Miejskiej Karty Seniora; • Opracowanie oferty zajęć tematycznych dla seniorów (robótki ręczne, warsztaty kulinarne, zajęcia informatyczne oraz wspierające aktywność zawodową emerytów); 	<ul style="list-style-type: none"> • dopasowanie oferty usług do zmieniającej się struktury demograficznej, • walka z marginalizacją seniorów, włączenie społeczne osób starszych, • poprawienie jakości życia poprzez nowe możliwości spędzania czasu wolnego przez seniorów i zapewnienia oferty dostosowanej do wieku i interesów tych osób, • wsparcie psychologiczne dla opiekunów faktycznych osób starszych, którzy 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba seniorów uczestniczących w zajęciach (os.), 	50	50<

		<p>dzięki formom pomocy dla osób starszych, mają możliwość aktywności zawodowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • integracja osób starszych, możliwość spędzania czasu wolnego z osobami o podobnym wieku i zainteresowaniach, • realizacja polityki krajowej nastawionej na wsparcie rodzin i osób starszych oraz niesamodzielnych • digitalizacja wszystkich grup wiekowych, dzięki czemu możliwym jest szybsze wdrożenie e-usług w Mieście, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba prowadzonych zajęć dla seniorów (szt.), 	8	8<
3.5. Przeciwdziałanie problemom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Miasta	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie przestrzeni publicznej, architektury i usług do wymagań wszystkich obywateli, w tym likwidacja barier 	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób o 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.), 	1	1<

	<ul style="list-style-type: none"> architektonicznych (podjazdy, windy); Zwiększenie liczby lokali komunalnych i socjalnych poprzez adaptację wolnych pomieszczeń, Przygotowanie oferty spotkań terapeutycznych dla osób potrzebujących wsparcia (kampanie profilaktyczne, edukacyjne); Organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym; 	<p>szczególnych potrzebach,</p> <ul style="list-style-type: none"> zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym dzięki zwiększonemu wsparciu tych osób, zmniejszenie liczby osób bezrobotnych na terenie Miasta, zwiększenie zakresu zadań zlecanym podmiotom zewnętrznym, m.in. organizacjom pozarządowym, a przy tym odciążenie pracowników Urzędu Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> liczba utworzonych mieszkań komunalnych i socjalnych (szt.) 	0	0<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba przeprowadzonych spotkań terapeutycznych (szt.), 	5	5<

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój polityki prorodzinnej (m.in. wyprawka dla każdego noworodka z Miasta Radymna); • Uruchomienie wolontariatu dla potrzebujących oraz angażowanie ludzi chętnych do pomocy; • Utworzenie wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego dla osób z niepełnosprawnością; • Opracowanie programu badań profilaktycznych dla mieszkańców zgodnie ze zdiagnozowanymi problemami zdrowotnymi; 	<ul style="list-style-type: none"> • działanie bezdomności, w tym zmniejszenie osób zagrożonych bezdomnością między innymi ze względu na brak możliwości opłat za lokale stanowiące zasoby mieszkaniowe Miasta, • zmniejszenie liczby zachorowań i zgonów z powodu problemów zdrowotnych dzięki wcześniejszemu wykryciu chorób w ramach badań profilaktycznych, • poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością, • stworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin z dziećmi, • „zatrzymywanie” mieszkańców w Mieście dzięki rozwiniętej bazie mieszkań komunalnych i socjalnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych (szt.), 	6	6<
--	---	--	--	---	----

3.6. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	<ul style="list-style-type: none"> Wzmocnienie współpracy z organizacjami integrującymi działania lokalne; Cyfryzacja Urzędu Miejskiego i wzrost dostępności usług publicznych drogą internetową; 	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie poziomu włączenia społecznego, zwiększenie dostępności usług publicznych, zwiększenie poziomu uczestnictwa mieszkańców w „życiu miasta”, dzięki zasięgom udostępnianych informacji w mediach społecznościowych, zwiększenie świadomości wachlarza możliwości korzystania z usług publicznych, dzięki dostępności informacji, zwiększenie poziomu uczestnictwa społeczności w wydarzeniach o różnym charakterze, dzięki dostępności informacji. 	<ul style="list-style-type: none"> liczba wydarzeń współorganizowanych z organizacjami (szt.), 	4	4<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba usług publicznych w Mieście objętych cyfryzacją (szt.), 	3	3<
			<ul style="list-style-type: none"> liczba informacji publikowanych na profilu społecznościowym Miasta (szt.). 	100	100<

**8. Wieloletni
Plan
Inwestycyjny**

Nieodzownym elementem każdej Strategii Rozwoju jest Wieloletni Plan Inwestycyjny zawierający kluczowe i strategiczne inwestycje planowane do wykonania w celu realizacji założeń i priorytetów wskazanych w dokumencie strategicznym. Poniżej zamieszczono tabelę z kartami zadań, zawierającymi wybrane inwestycje kluczowe dla mieszkańców i władz miasta, których realizacja w szczególny sposób wpłynie na zmianę standardu życia mieszkańców.

Wybrane inwestycje, przedstawione poniżej nie wyczerpują katalogu przedsięwzięć możliwych do realizacji w ramach niniejszej strategii, lecz będą bezpośrednio wpisywać się w realizację wskazanych w rozdziale **7 Plan operacyjny**.

Tabela 44 Kluczowe przedsięwzięcia planowane do realizacji w latach 2021-2030

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia i zakres	Okres realizacji	Szacunkowa wartość inwestycji w zł	Źródła finansowania	Cel operacyjny (oznaczenie)
Karta zadania nr 1	Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan: - Modernizacja sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej. - modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie Miasta Radymna. - Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Miasta Radymna.	2021-2030	5 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	2.2
Karta zadania nr 2	Budowa, sieci dróg (ścieżek rowerowych) rowerowych na obszarze Miasta Radymna.	2021-2030	2 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	1.3
Karta zadania nr 3	Budowa, przebudowa modernizacja, sieci dróg na obszarze Miasta Radymna.	2021-2030	3 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	2.1

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

Karta zadania nr 4	Pozyskiwanie terenów pod inwestycje oraz ich uzbrojenie	2021-2030	800 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Polski Ład	1.6
Karta zadania nr 5	Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp) na obszarze Miasta Radymna.	2021-2030	2 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, NFOŚiGW, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	2.1
Karta zadania nr 6	Modernizacja i budowa dróg lokalnych i chodników na obszarze Miasta Radymna.	2021-2030	2 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	2.1
Karta zadania nr 7	Utworzenie stacji ładowania samochodów elektrycznych a także rowerów oraz hulajnóg na terenie Miasta Radymna.	2021-2030	400 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet RP, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	2.3
Karta zadania nr 8	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych wokół ZEK Radymno	2021-2030	3 500 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	1.4
Karta zadania nr 9	Modernizacja obiektów sportowo – rekreacyjnych na obszarze Miasta Radymna.	2021-2030	1 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, Budżet RP (np. Sportowa Polska), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	3.2

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

Karta zadania nr 10	Rewitalizacja Centrum Miasta Radymna.	2021-2030	2 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	1.4
Karta zadania nr 11	Montaż Odnawialnych źródeł Energii na terenie Miasta Radymna.	2021-2030	1 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy NFOŚiGW, Programy WFOŚiGW Rzeszów, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	2.5
Karta zadania nr 12	Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków na obszarze Miasta Radymna.	2021-2030	1 400 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, PROW 2021-2027	1.5
Karta zadania nr 13	Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Miasta Radymna.	2021-2030	300 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy WFOŚiGW w Rzeszowie	2.5
Karta zadania nr 14	Montaż koszy na śmieci, ławek w ogólnodostępnych miejscach	2021-2030	120 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027, budżet JST	2.3
Karta zadania nr 15	Budowa zaplecza sportowo-rekreacyjnej na terenie Miasta Radymna. (m.in. place zabaw, boiska wielofunkcyjne, ławki, budowa przystani kajakowej, budowa miejsc postojowych dla kamperów wraz z infrastrukturą towarzyszącą, smart ławki itp.)	2021-2030	1 800 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, PROW 2021-2027	3.2

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

Karta zadania nr 16	Budowa nowych alejek w parkach, miejscach zalesionych, centrach miejscowości z obszaru Miasta Radymna.	2021-2030	1 200 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027, PROW 2021-2027	2.3
Karta zadania nr 17	Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznych	2021-2030	1 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027	2.3
Karta zadania nr 18	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta Radymna.	2021-2030	1 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy NFOŚiGW, Programy WFOŚiGW Rzeszów, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	2.3

Źródło: Opracowanie własne

9. Część planistyczna

9.1 Struktura Strategii

Opracowana Strategia jest dokumentem o wyrazistej, logicznej strukturze.

Najważniejszym, wyjściowym elementem jest wizja Miasta, która określa pożądany przez mieszkańców jej wizerunek w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” Miasta.

Kolejnym elementem jest misja rozwoju Miasta, która określa, jaki powinien być kierunek rozwoju Miasta w perspektywie następnych kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, czyli osiągnięcia stanu, określonego w wizji. Misja jest sentencją, która najlepiej ujmuje główne kierunki działania samorządu, jednocześnie wskazuje priorytety działalności w najbliższych latach, ale przede wszystkim jest najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach; strukturą swoją przypomina piramidę, której wierzchołek stanowi wizja. Następnie wyróżniono niższe poziomy planowania:

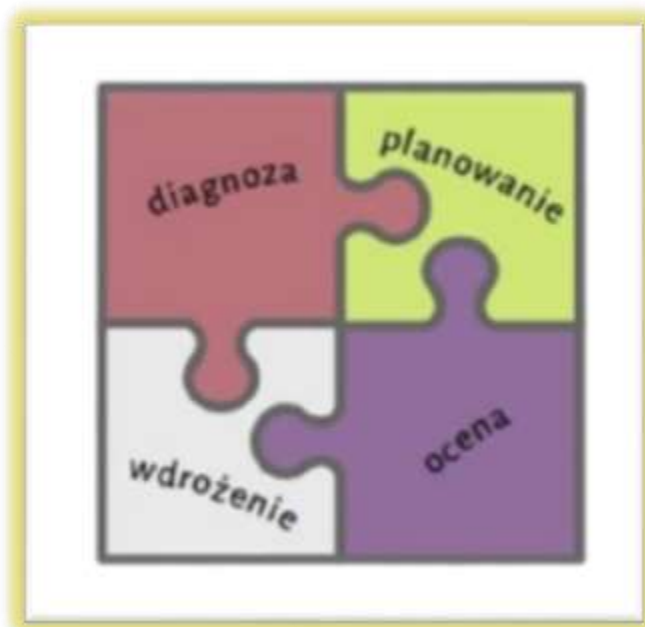

Następnym, po misji poziomem, planowania są **cele strategiczne**. Definiują kierunki rozwoju Miasta, jednocześnie pozwalają na zachowanie jasnego podziału Strategii, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Miasta, określonego w jej wizji. Z kolei programy strategiczne są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów. Programy strategiczne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy

działania samorządu. Projekty realizacyjne to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu Strategii. Projekty te zostały w niniejszym dokumencie szczegółowo rozpisane. Każdy projekt opatrzone opisem, w którym przedstawiono uzasadnienie jego wyboru oraz inne, ważne dla jego realizacji, informacje. Dodatkowo dla projektów opracowano zestaw niezbędnych danych, obejmujących przede wszystkim zadania, czyli czynności do wykonania w ramach każdego projektu. Zostały tutaj również określone inne informacje – opis beneficjentów i celu, dla którego projekt jest realizowany, informacje o jednostce odpowiedzialnej za jego wykonanie oraz jednostkach współpracujących, a także daty realizacji poszczególnych zadań.

W pracy nad wszystkimi powyższymi elementami Strategii uwzględniono wymagania pryncypiów zarządzania strategicznego, które składa się z czterech zasadniczych faz działania:

Kluczowym elementem w przygotowaniu Strategii rozwoju jest planowanie, ale o sukcesie realizacji planu decyduje sposób jego wdrożenia. Ponieważ większość problemów, związanych z realizacją Strategii, wynika najczęściej z niezbyt precyzyjnego zdefiniowania celów i zadań, jakie mają zostać wykonane, dlatego w przedstawionym dokumencie starano się stworzyć jak najbardziej przejrzysty schemat programów i projektów realizacyjnych, ułatwiający zrozumienie ich zasadności.

Należy podkreślić, że Strategia jest tzw. planem maksymalnym, to znaczy obejmuje ona zdecydowaną większość przedsięwzięć, jakie mieszkańcy chcieliby, aby były zrealizowane do 2030 roku – aby tak się stało, muszą być w pełni spełnione wszystkie warunki, związane z pozyskaniem środków własnych, środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem zdolności technicznych i organizacyjnych.

W rzeczywistości cele, zapisane w Strategii, nigdy nie są osiągnięte dokładnie w takim zakresie, w jakim są za pierwszym razem zaplanowane, bowiem w ciągu wielu lat realizacji przedsięwzięć strategicznych zmienia się zarówno samorząd, jak i jego otoczenie – pojawiają się nowe koncepcje, wyzwania, oczekiwania i możliwości, których konsekwencją jest zmiana lub nawet zaniechanie części pierwotnych planów, a w ich miejsce wprowadzane są inne.

9.2 Wizja Miasta Radymna

Wizja Miasta Radymna to:

Miasto Radymno to dynamicznie rozwijające się miasto łączące tradycję z nowoczesnością, otwarte na inwestorów i związany z nimi rozwój gospodarczy, o silnym zaangażowaniu społecznym i trosce o historię oraz lokalne dziedzictwo, przejawiające dbałość o przestrzeń, środowisko i bezpieczeństwo mieszkańców.

Najważniejszą wartością dla rozwoju Miasta Radymna jest połączenie tradycji z nowoczesnością. Cel ten będzie osiągnięty poprzez rozwój gospodarczy, społeczny i przestrzenny. Rozwój gospodarczy będzie wiązał się z rozwojem infrastruktury technicznej poprzez wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych oraz stwarzanie warunków do rozwoju przedsiębiorczości. Rozwój społeczny opierał się będzie na stworzeniu oferty społecznej, która zwiększy poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu Miasta, a także wzmocni tożsamość i patriotyzm lokalny. Ważnym aspektem jest również stworzenie atrakcyjnej, otwartej i zadbanej przestrzeni do zamieszkania i wypoczynku oraz wysoka jakość środowiska przyrodniczego.

9.3 Misja Miasta Radymna

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację społeczno-gospodarczą. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie tworzenia i realizacji strategii istotne jest również określenie misji i wizji. Są to dwa elementy strategii ukazujące najważniejsze kierunki rozwoju.

Misja koncentruje się na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom miasta i jego mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje również na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości, jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedzi na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Dlaczego? Co jest naszym priorytetem?

Z kolei wizja to obraz miasta, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Ukazuje Miasto Radymno w perspektywie strategicznej – do 2030 roku, zmienioną poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez samorząd celów.

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Miasta Radymna brzmi:**

<p>Miasto Radymno</p> <p>Wierna tradycjom</p> <p>Ludźmi silna</p> <p>Krajobrazowo różnorodna</p> <p>Przedsiębiorczo prężna</p>

9.4 Model strukturalny funkcjonalno – przestrzennej Miasta

Podrozdział odnosi się do przepisów wskazujących, iż Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030 określa w szczególności „model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta”, na podstawie art. 10e ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządnie gminnym.

Model struktury przestrzenno – funkcjonalnej służy będzie zobrazowaniu przestrzennej struktury miasta, wpisując w model poszczególne zadania inwestycyjne Miasta. Przedstawione zadania inwestycyjne posiadają wyłącznie charakter przestrzenny, jednak stworzone zostały na podstawie szacowanych zadań inwestycyjnych, które Miasto chciałaby zrealizować w perspektywie 2021-2030.

W ramach najważniejszych zadań inwestycyjnych można wymienić:

1. Infrastruktura komunikacyjna:

- Budowa, sieci dróg rowerowych (ścieżek rowerowych) na obszarze Miasta Radymna,
- Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp) na obszarze Miasta Radymna,
- Budowa, przebudowa modernizacja, sieci dróg na obszarze Miasta Radymna,
- Modernizacja i budowa dróg lokalnych i chodników na obszarze Miasta Radymna,

2. Infrastruktura rekreacyjno sportowa:

- Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych wokół ZEK Radymno
- Modernizacja obiektów sportowo – rekreacyjnych na obszarze Miasta Radymna,
- Budowa zaplecza sportowo-rekreacyjnej na terenie Miasta Radymna (m.in. place zabaw, boiska wielofunkcyjne, ławki, budowa przystani kajakowej, budowa miejsc postojowych dla kamperów wraz z infrastrukturą towarzyszącą, smart ławki itp.)

3. Infrastruktura techniczna:

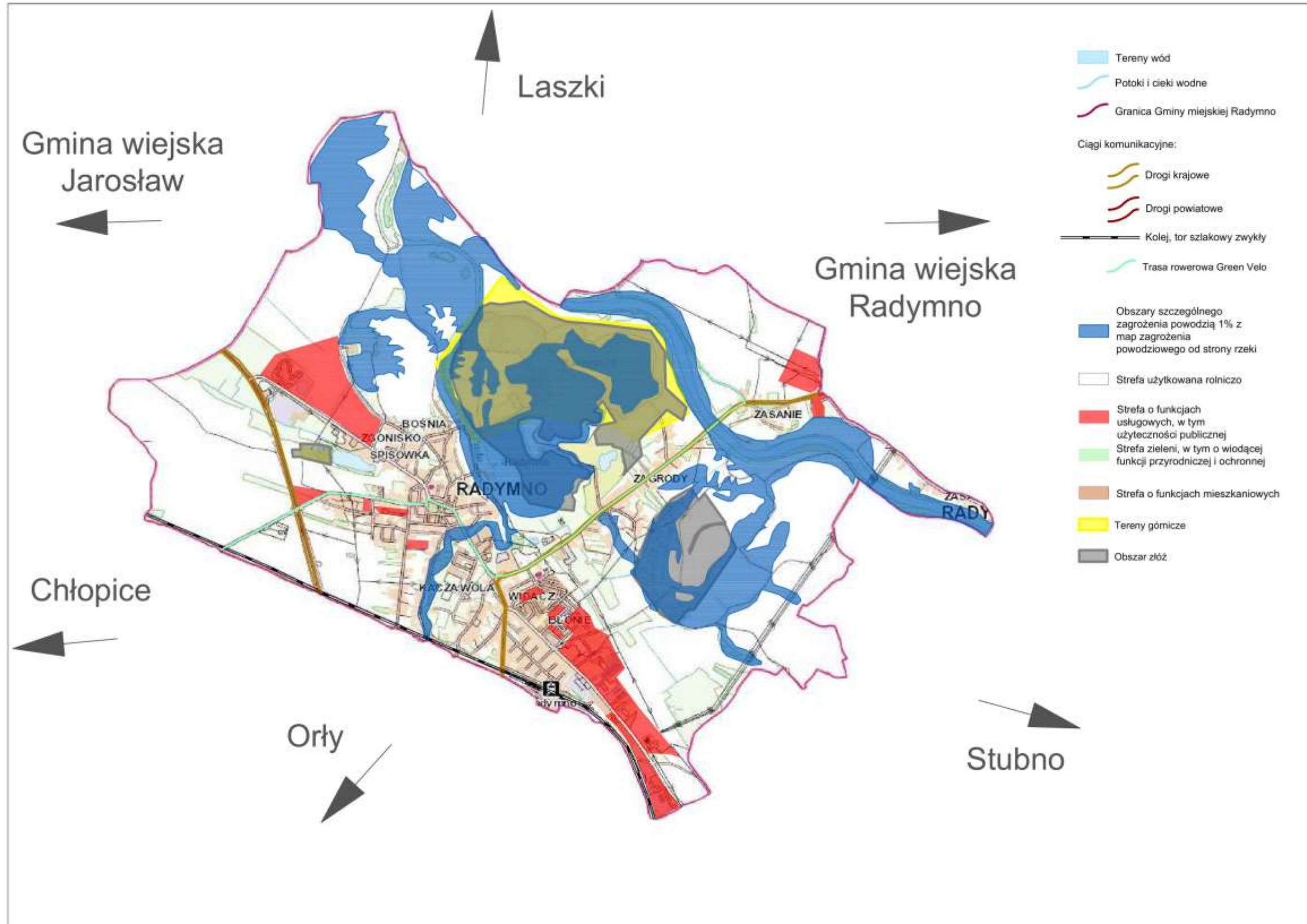
- Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan:
 - budowa kanalizacji i sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejących.
 - modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Miasta Radymna,
- Rewitalizacja Centrum Radymna,
- Montaż Odnawialnych źródeł Energii na terenie Miasta Radymna.
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Miasta Radymna,

4. Infrastruktura społeczna:

- Utworzenie stacji ładowania samochodów elektrycznych a także rowerów oraz hulajnóg na terenie Miasta Radymna,
- Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznych.

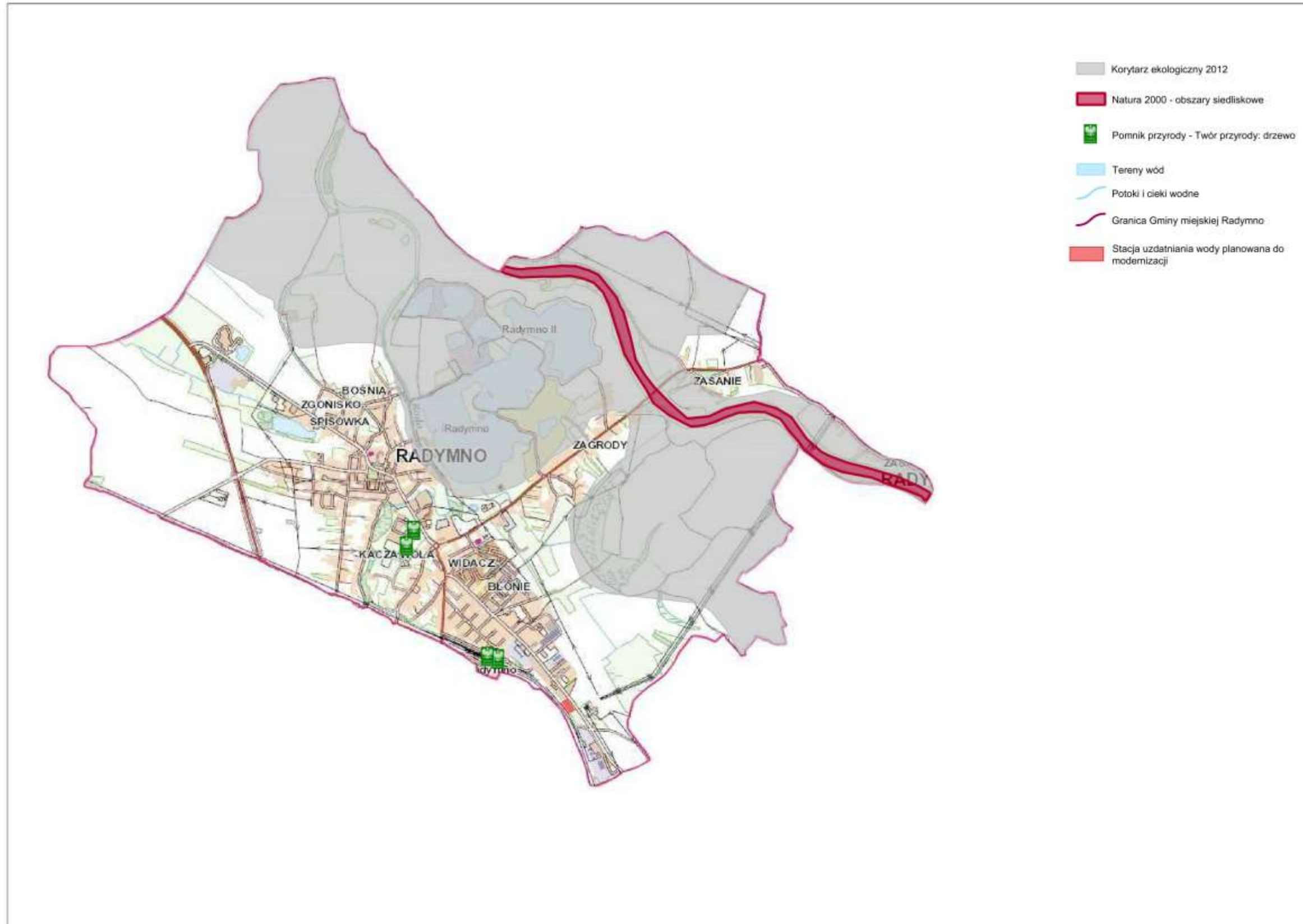
Mapa 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy miejskiej Radymno

Źródło: Opracowanie własne

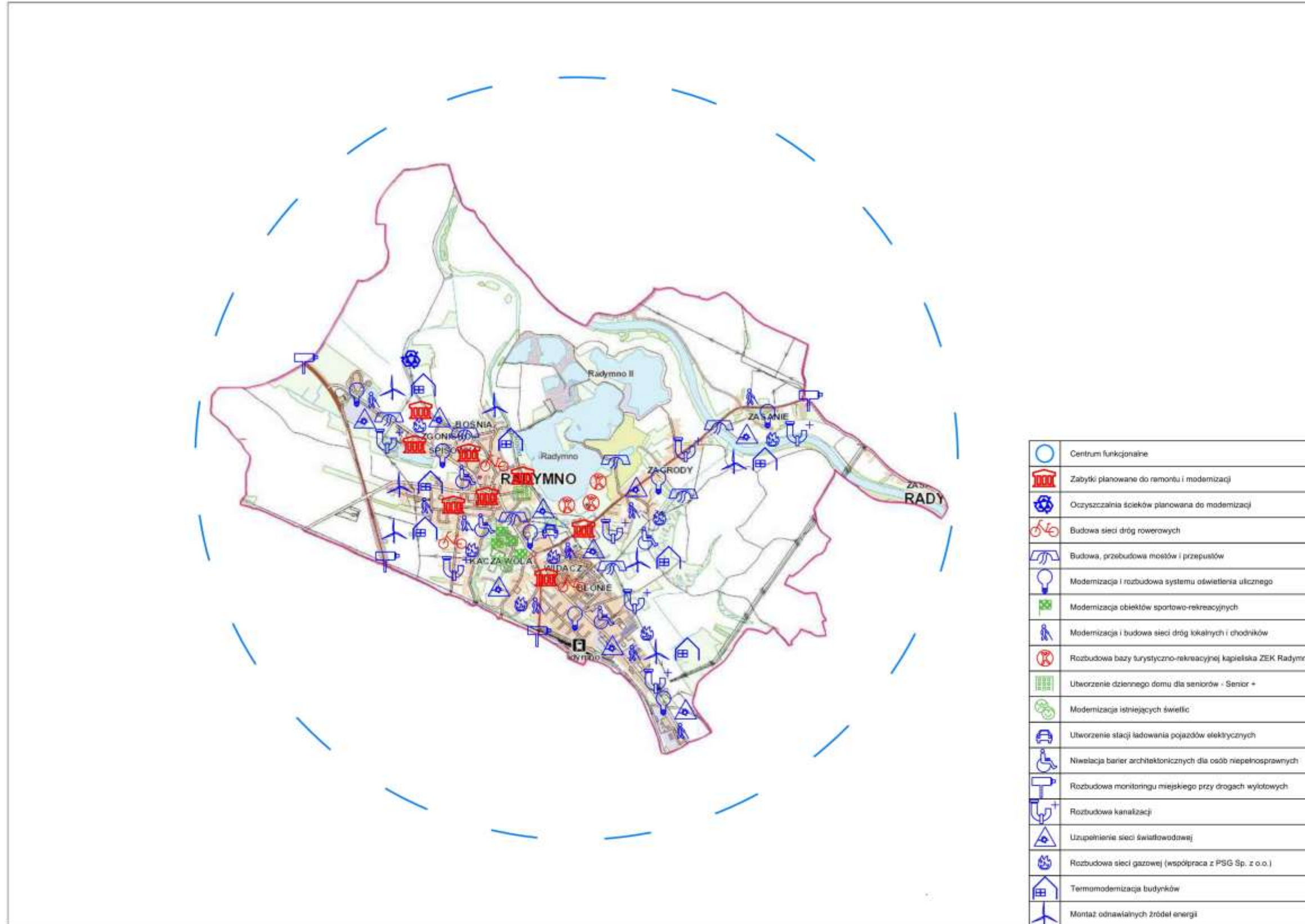
Mapa 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy miejskiej Radymno

Źródło: Opracowanie własne

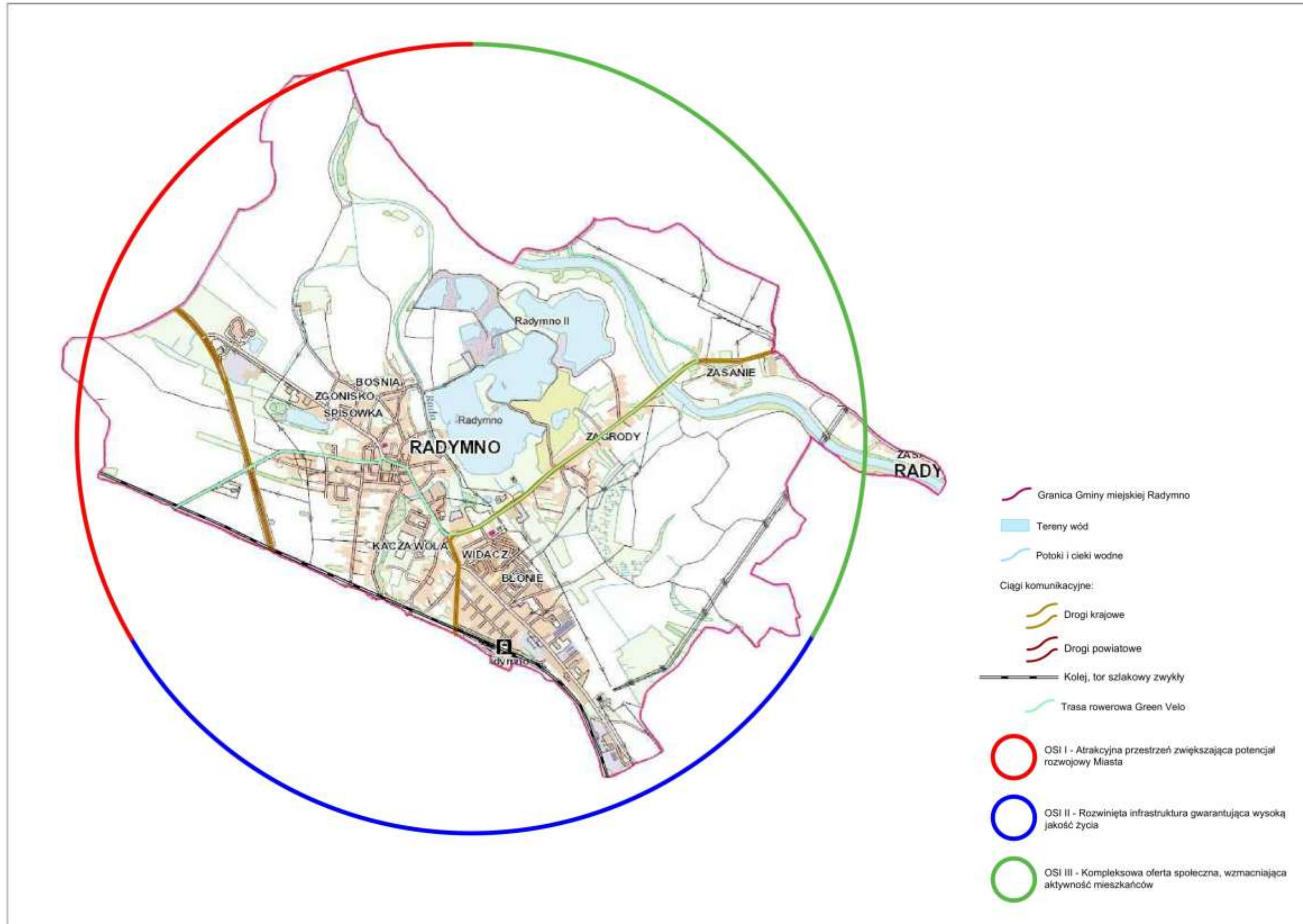
Mapa 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy miejskiej Radymno

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy miejskiej Radymno

Źródło: Opracowanie własne

9.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście

Polityka przestrzenna miasta skupia się na kilku zasadniczych aspektach związanych z rozwojem turystyki, eliminacją potencjalnych konfliktów przestrzennych, kontrolą rozwoju zabudowy oraz zapewnieniem ładu przestrzennego. Rekomendacje dla polityki przestrzennej opracowano z zachowaniem spójności z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Podkarpackie 2030 i brzmią następująco:

Miasto Radymno, jest główną jednostką osadniczą, a zarazem centrum administracyjno-usługowym. Zakłada się dalszą aktywizację inwestycyjną tego obszaru, związaną z rozwojem zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. W centrum miasta, w historycznej przestrzeni publicznej, kontynuowane i wzmacniane będą istniejące funkcje usługowe o znaczeniu miejskim. Istotną rolę w systemie osadniczym Miasta w kolejnych latach pełnić będą ośrodki podstawowe, które wyróżniają się potencjałem demograficznym, wyposażeniem w obiekty usługowe z zakresu obsługi dla ludności, dają perspektywę rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Pozostałe jednostki osadnicze nadal pełnić będą funkcje mieszkaniowe, usługowe i gospodarcze, proporcjonalnie do swojej skali i zasięgu oddziaływania.

Rozwój przestrzenny Miasta powinien opierać się o istniejący układ komunikacyjny, wiążący wszystkie jednostki osadnicze, którego podstawę tworzą drogi krajowe: nr 94 relacji Zgorzelec – Korczowa oraz nr 77 relacji Lipnik – Przemyśl.

Zgodnie z bilansem terenów przeznaczonych pod zabudowę rozwój przestrzenny Miasta odbywał się będzie poprzez lokalizację zabudowy w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę. Dopiero w dalszej kolejności rozwój ten będzie możliwy na pozostałych obszarach zgodnie z określonym zapotrzebowaniem na nową zabudowę. Nowe tereny przeznaczone pod zabudowę wyznaczone są w Studium głównie w istniejących ciągach po jednej lub po obu stronach istniejących dróg obsługujących miasto (drogi krajowe), czyli w miejscach, gdzie istnieje lub planowana jest budowa podstawowej sieci infrastruktury technicznej: sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i elektroenergetycznej. Osadnictwo rozwijać się będzie na bazie istniejącego zainwestowania poprzez: wymianę istniejącej zużytej zabudowy, uzupełnienia na wolnych działkach lub w nowych obszarach zlokalizowanych w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania. W pierwszej kolejności nowa zabudowa lokalizowana będzie na glebach niskiej klasy bonitacji.

Dodatkowo, w ramach poszczególnych stref, zakłada się następujące kierunki kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

Strefa intensywnego osadnictwa

Rozwój strefy powinien uwzględniać konieczność racjonalnego kształtowania nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Istotnym aspektem jest rozdzielenie funkcji mieszkaniowych

i usługowych od funkcji produkcyjnych. Lokalizowanie nowych terenów zabudowy mieszkaniowej powinno uwzględniać dostępność do usług i terenów zieleni. Kluczowym elementem kształtowania struktury przestrzennej jest rozbudowa systemu komunikacyjnego w rejonie miasta, uwzględniająca wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta oraz sprawną obsługę wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Strefa rolnicza

W celu kontynuacji i wzmocnienia funkcji produkcyjnej konieczna jest ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez wyłączenie z zabudowy. Charakterystycznym elementem strefy są liczne zadrzewienia przydrożne, śródpolne i przywodne, które powinny podlegać zachowaniu. Funkcje mieszkaniowe i usługowe w poszczególnych jednostkach powinny zabezpieczać bieżące i przyszłe potrzeby lokalnej społeczności. Rozwój przestrzenny powinien być jednak dostosowany do skali poszczególnych jednostek, z uwzględnieniem zachowania dominującej funkcji rolniczej.

Strefa rolniczo-leśna

Rozwój strefy, zwłaszcza w zakresie turystyki i rekreacji, nie może naruszać istniejących zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych oraz powinien być powiązany z wprowadzaniem środków wzmocniania i ochrony środowiska naturalnego. Istotnym aspektem jest ochrona najstarszych i najcenniejszych ekologicznie drzewostanów, wyeliminowanie zrębów zupełnych, czy przebudowa monokultur.

Strefa rekreacyjno – rolnicza

Kluczowym aspektem rozwoju przestrzennego tej strefy będzie uporządkowanie istniejącego zainwestowania oraz uregulowanie gospodarki wodno – ściekowej. Jednostki osadnicze położone w strefie obok pełnienie funkcji rolniczych, wykazują istotny potencjał dla rozwoju agroturystyki.

Strefa przyrodnicza

Strefa jest predysponowana nadal do pełnienia swej ekologicznej funkcji. Gospodarcze wykorzystanie łąk i pól powinno mieć znaczenie marginalne.

Ponadto występujące na obszarze Miasta Radymna dobra kultury stanowią dużą wartość historyczną, wymagają one zachowania i wyeksponowania oraz odpowiedniego kształtowania wysokiej jakości otoczenia. Koncepcja zawarta w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Radymna wskazuje na możliwość pobudzenia większej aktywności gospodarczej, dostosowanej do zmieniających się uwarunkowań, potrzeb i możliwości rozwoju, a jednocześnie chroni i rozwija istniejące walory przyrodnicze, kulturowe i przestrzenne. Koncepcja stwarza także możliwości poprawy warunków życia mieszkańców Miasta oraz podniesienia jej rangi w skali województwa.

9.6 Spójność kierunków rozwoju miasta z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań

Miasto Radymno położona jest w obrębie wydzielonych obszarów specjalnych, które zostały wyznaczone w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich. W celu ich identyfikacji przeanalizowane zostały następujące dokumenty:

- **Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030),**
- **Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030,**
- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030**

Przez obszary specjalne rozumie się:

- **OF (obszary funkcjonalne)** – obszary, na których występuje względnie wyodrębniający się, intensywny i otwarty system powiązań społecznych, gospodarczych lub przyrodniczych, uwarunkowanych cechami środowiska geograficznego (przyrodniczego i antropogenicznego); szczególnym typem obszaru funkcjonalnego jest miejski obszar funkcjonalny
- **OSI (obszary strategicznej interwencji)** – określone w strategii rozwoju obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł lub rozwiązania regulacyjne.

1. OSI Krajowe - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030):

- **Wschodnia Polska,**

Wschodnia część kraju w największym stopniu skupia obszary zagrożone marginalizacją, a jej województwa - lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie - znajdują się w grupie regionów o zdecydowanie niższym poziomie konkurencyjności w porównaniu do średniej w Unii Europejskiej. **W zasięgu OSI Wschodnia Polska znajduje się Miasto Radymno.**

Mapa 7 Wschodnia Polska

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

2. OSI Regionalne - Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030:

Miasto Radymno wpisuje się w następujące priorytety:

- **7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego,**
- **7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju**

oraz w szczególności:

7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego:

7.1.4. Rozwój miast powiatowych i miast mniejszych

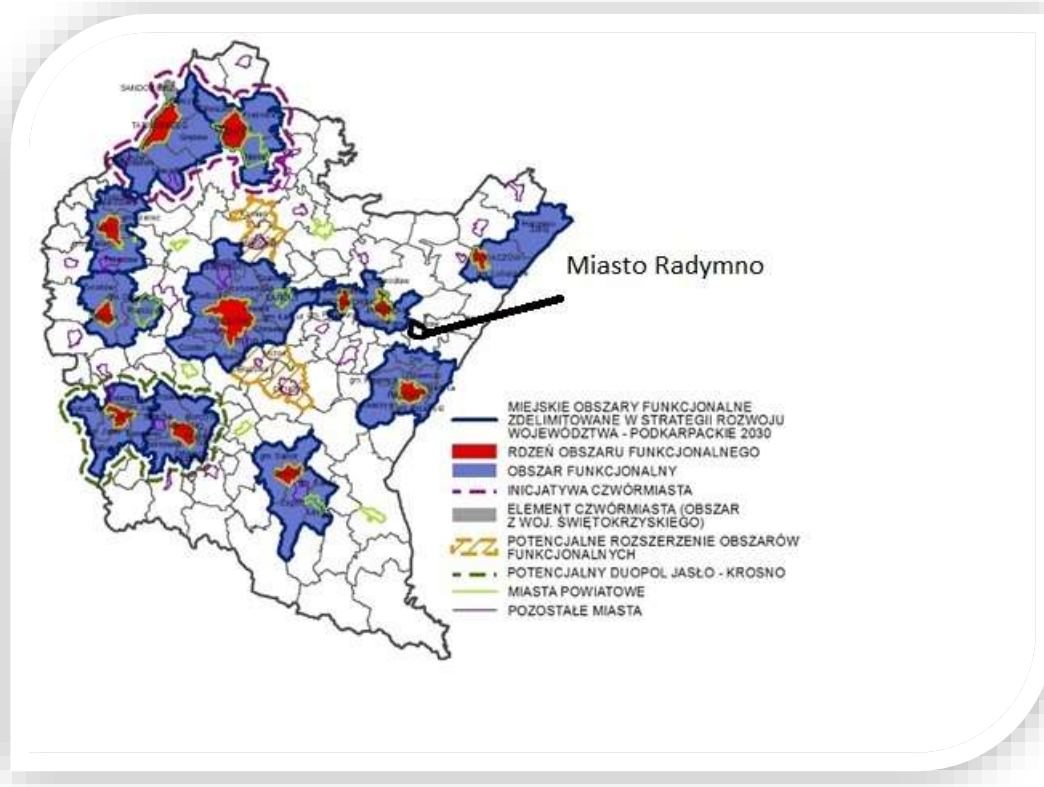
Zakładane działania:

- poprawa i rozwój warunków prowadzących do dynamizacji przedsiębiorczości w oparciu o potencjalne specjalizacje gospodarcze ośrodka miejskiego;
- wzmacnianie powiązań funkcjonalnych w celu przywrócenia roli ośrodka w układzie osadniczym;
- zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców poprzez rozwój kompetencji zawodowych;
- modernizacja przestrzeni miejskiej umożliwiającej wykorzystanie potencjałów i zasobów miast, w tym turystycznych i wypoczynkowo-rekreacyjnych;

- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wzrost dostępu do usług publicznych;
- rozwój kapitału społecznego i wzmocnienie tożsamości regionalnej poprzez zaangażowanie mieszkańców w procesy rozwojowe;
- poprawa jakości zarządzania poprzez współpracę z innymi samorządami terytorialnymi;
- podejmowanie działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu środowiska;
- poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji oraz związanego z nim zjawiska smogu;
- kreowanie instrumentów przyciągających do osiedlania się w miastach, w szczególności osób młodych i wykształconych;
- wykorzystanie możliwości programowych i finansowych UE w obszarze polityki miejskiej;
- dostosowanie sieci usług i zagospodarowania przestrzennego do zmian demograficznych;
- rozwój zintegrowanej sieci ścieżek rowerowych, tras rowerowych, jako alternatywy dla przemieszczania się.

Mapa 8 Miejskie Obszary Funkcjonalne

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

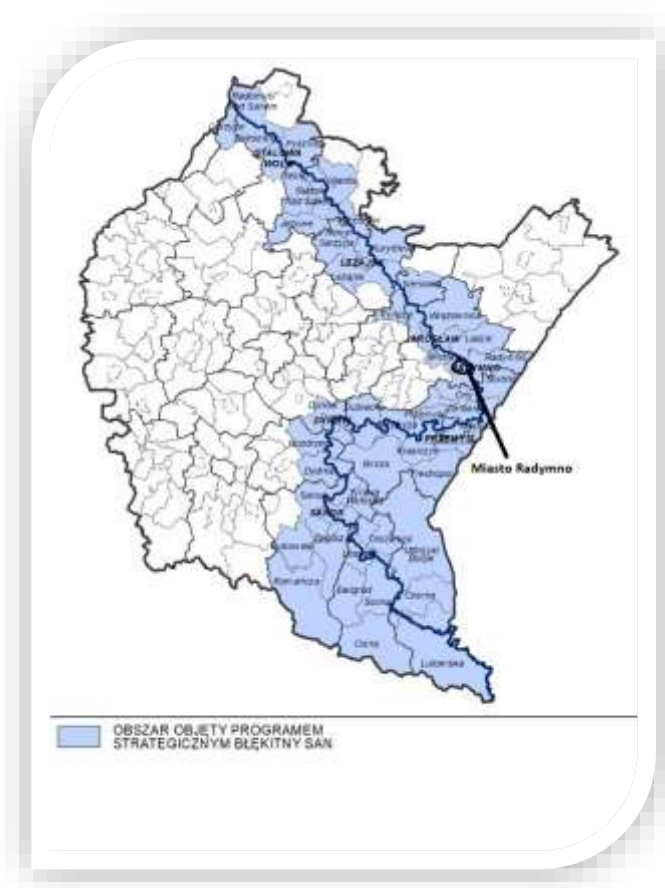
7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju:

7.3.3. Rozwój i wspieranie obszaru gmin „Błękitnego Sanu”

Zakładane działania:

- wykorzystanie biegu rzeki San dla rozwoju przedsiębiorczości i atrakcyjności turystycznej poprzez wielofunkcyjne wykorzystanie i zagospodarowanie jego brzegów i obszarów nadbrzeżnych;
- utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego w zlewni rzeki San poprzez rozwiązanie w sposób skoordynowany problemu gospodarki wodno-ściekowej i składowania odpadów;
- zabezpieczenia obszaru gmin „Błękitnego Sanu” przed zagrożeniem powodziowym.

Mapa 9 Obszar objęty Programem Strategicznym „Błękitny San”

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030:

- **Przygraniczny obszar funkcjonalny**

Wiodące kierunki zagospodarowania:

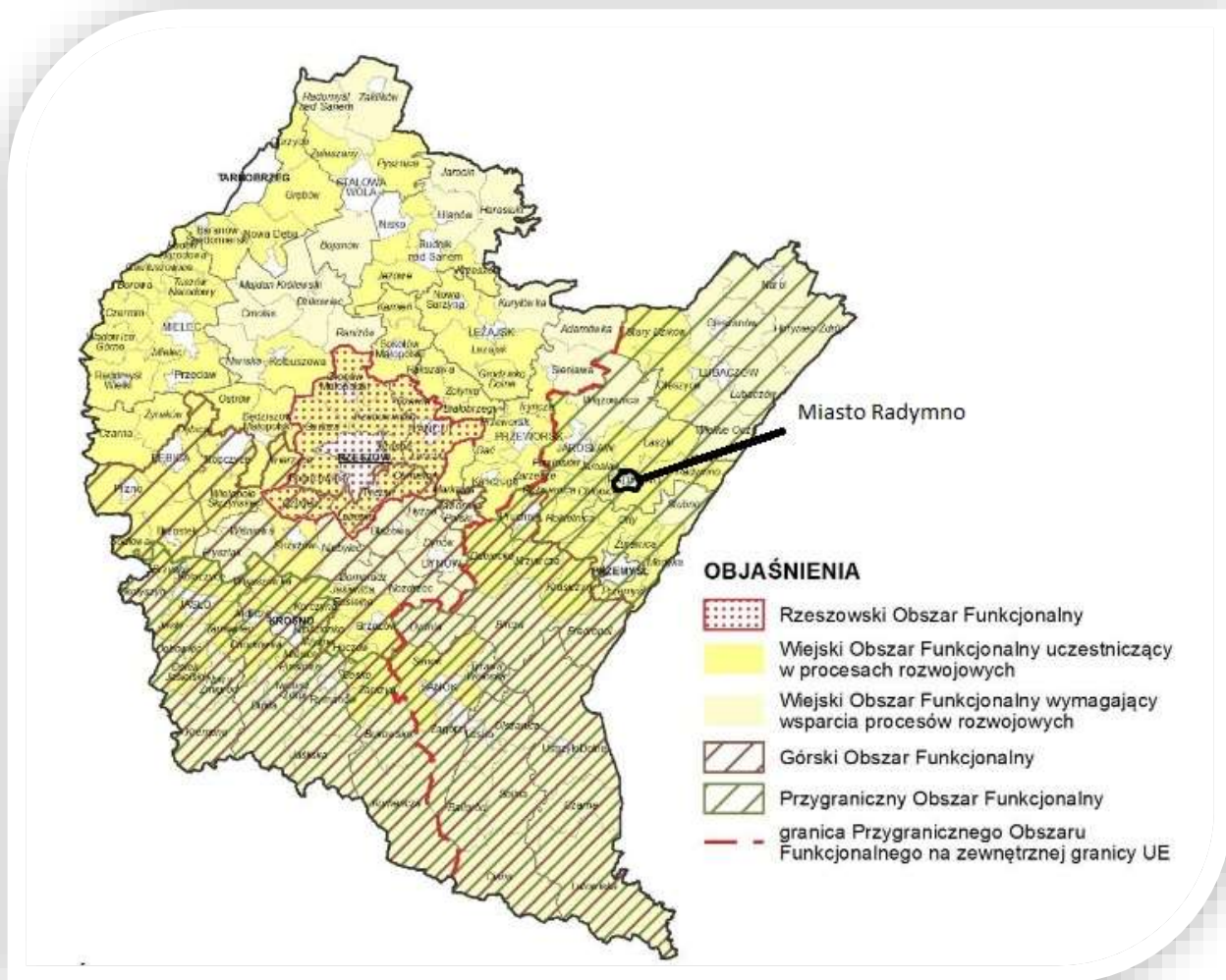
- 1) poprawa dostępności komunikacyjnej w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 2) wzmocnienie funkcjonalne ośrodków miejskich;
- 3) rozwój gospodarki rolnej i leśnej;
- 4) rozwój funkcji turystycznej w dostosowaniu do zasad ochrony obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo,
- 5) rozwój w infrastruktury technicznej i transportowej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) zagospodarowanie przestrzenne obszaru z uwzględnieniem potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem publicznym;
- 2) rozwój i modernizacja infrastruktury granicznej, transportowej i logistycznej;
- 3) integrowanie systemów komunikacyjnych i usprawnienie powiązań transportowych;
- 4) wspieranie rozwoju nowych funkcji, zwiększających zakres świadczonych usług o charakterze ponadlokalnym, w tym logistycznych;
- 5) poprawa dostępu do usług publicznych zlokalizowanych w miastach i na obszarach wiejskich;
- 6) współpraca transgraniczna w zakresie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego, realizacja i koordynacja wspólnych działań i projektów, zapewniających integrację planowania w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz infrastruktury transgranicznej,
- 7) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.

Mapa 10 Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym - Przygraniczny obszar funkcjonalny

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030

- **Obszar funkcjonalny gospodarki rolno-spożywczej:**

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) utrzymanie i wzmocnienie zrównoważonej gospodarki rolnej, opartej na zdywersyfikowanym wykorzystaniu ziemi;
- 2) zachowanie funkcji przemysłowych ośrodków miejskich oraz rozwój „zielonego przemysłu” tj. przemysłu opartego o produkty i surowce regionalne, funkcjonującego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;
- 3) rozwój stref aktywności gospodarczej oraz instytucji otoczenia biznesu;
- 4) rozwój bazy przetwórstwa rolno-spożywczego oraz usług związanych z obsługą rolnictwa;
- 5) utrzymanie i rozbudowa infrastruktury transportowej oraz technicznej, w tym energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii;

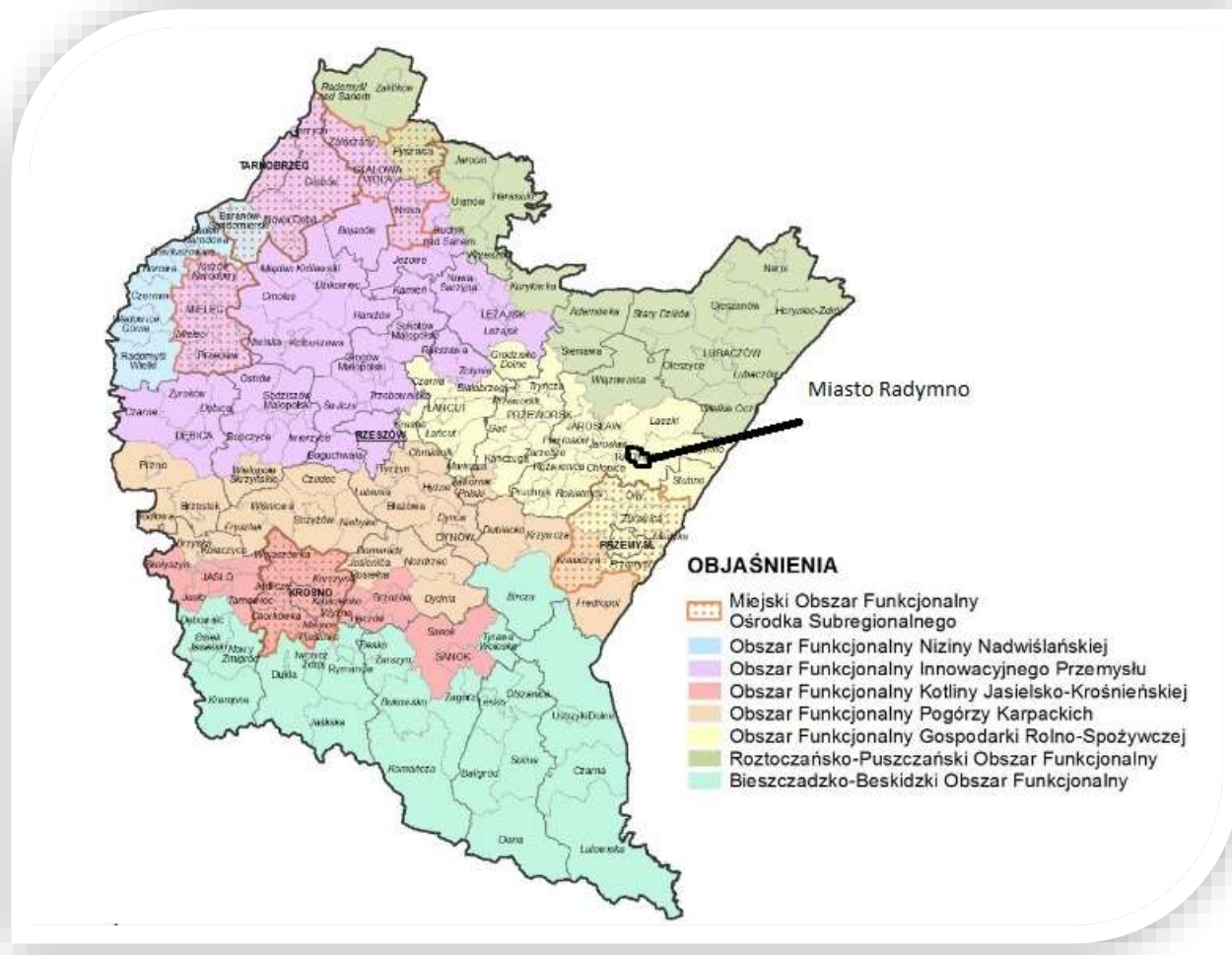
6) rozwój turystyki, w tym agroturystyki, w oparciu o bogate zasoby dziedzictwa kulturowego.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) utrzymanie dotychczasowego użytkowania terenów rolniczych, przy jednoczesnym tworzeniu warunków do rozwoju rolnictwa towarowego;
- 2) zachowanie walorów krajobrazu kulturowego, w tym tradycyjnego krajobrazu rolniczego;
- 3) rozwój rolnictwa ekologicznego, w szczególności na terenach o dobrym stanie środowiska;
- 4) uwzględnienie ochrony terenów o wysokim wskaźniku waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej przy lokalizacji inwestycji;
- 5) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;
- 6) utrzymanie istniejących urządzeń melioracyjnych oraz budowa zbiorników małej retencji dla celów gospodarczych;
- 7) przy zagospodarowaniu terenów uwzględnienie ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- 8) zachowanie i ochrona walorów dziedzictwa kulturowego, w tym rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych świadczących o unikatowej historii i kulturze obszaru;
- 9) rozwój infrastruktury turystycznej.

Mapa 11 Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030

3. OSI – Lokalne - Strategia rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

W ramach Strategii Rozwoju Wyodrębniono 3 obszary priorytetowe, które są względem siebie równoważne i uzupełniające się:

- Obszar I: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Miasta,
- Obszar II: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia,
- Obszar III: Kompleksowa oferta społeczna wzmacniająca aktywność mieszkańców

Obszary te powiązane są z zidentyfikowanymi lokalnymi obszarami strategicznej interwencji, co zostało przedstawione w załączniku graficznym, stanowiącym mapę nr 11 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Radymna w rozdziale 9.4 Model strukturalny funkcjonalno – przestrzennej Miasta.

Tabela 45 Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy miejskiej Radymno na lata 2021 – 2030 z celami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

Cele Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030	Cele Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	Cele Strategii Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021 – 2030
<p>1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p> <p>2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</p>	OBSZAR TEMATYCZNY 1. GOSPODARKA I NAUKA	<p>Obszar I</p> <p>Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Miasta</p>
<p>2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 1.3. Zapewnienie dobrych warunków i systemu wsparcia podmiotów gospodarczych i rolnictwa w dostosowaniu do wymagań i potrzeb współczesnej otwartej gospodarki</p>	<p>Cel operacyjny 1.6. Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Miasta</p>
<p>1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p> <p>2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</p>	OBSZAR TEMATYCZNY 2. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	<p>Obszar I</p> <p>Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Miasta</p> <p>Obszar II</p> <p>Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia</p>

		Obszar III Kompleksowa oferta społeczna wzmacniająca aktywność mieszkańców
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.1. Podniesienie jakości edukacji i jej dostosowanie do wyzwań społeczeństwa przyszłości	Cel operacyjny 1.6. Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Miasta Cel operacyjny 3.1. Podniesienie jakości oświaty i opieki nad dziećmi
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.2 Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez poprawę dostępności i jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia	Cel operacyjny 3.5. Przeciwdziałanie problemom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Miasta
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.3 Rozwój form i instytucji kultury z uwzględnieniem dziedzictwa oraz wymagań nowoczesności	Cel operacyjny 1.5. Poprawa jakości opieki nad zabytkami Cel operacyjny 3.3. Poszerzenie oferty kulturalnej wraz z upowszechnieniem wiedzy o historii i tradycji
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.4 Wsparcie rynku pracy w zakresie aktywizacji zawodowej oraz tworzenia dobrej jakości miejsc pracy	Cel operacyjny 1.6. Zapewnienie warunków do rozwoju gospodarczego Miasta

<p>2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 2.5 Wzmocnienie podmiotowości obywateli, rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie ich wpływu na życie publiczne</p>	<p>Cel operacyjny 3.5. Przeciwdziałanie problemom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Miasta</p>
<p>2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 2.6 Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie</p>	<p>Cel operacyjny 2.3. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej Cel operacyjny 3.4. Rozwój miejskiej polityki senioralnej Cel operacyjny 3.5. Przeciwdziałanie problemom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców Miasta Cel operacyjny 3.6. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego</p>
<p>2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 2.7 Kształtowanie postaw prozdrowotnych, promocja aktywności fizycznej i wsparcie sportu kwalifikowanego</p>	<p>Cel operacyjny 3.2. Rozwój kultury fizycznej i sportu</p>
<p>1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym 2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</p>	<p>OBSZAR TEMATYCZNY 3. INFRASTRUKTURA DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I ŚRODOWISKA</p>	<p>Obszar I Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Miasta Obszar II</p>

		Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia Obszar III Kompleksowa oferta społeczna wzmacniająca aktywność mieszkańców
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 3.1 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu oraz optymalizacji wykorzystania energii i zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym województwa	Cel operacyjny 2.3. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej Cel operacyjny 2.5. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego
1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 3.3 Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej zapewniającej spójność przestrzenną regionu oraz integrację obszarów funkcjonalnych	Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie dostępności przestrzennej Miasta Cel operacyjny 2.1. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach na terenie Miasta
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 3.4 Rozbudowa wysokiej jakości sieci informacyjno-komunikacyjnej dla zapewnienia możliwości rozwojowych województwa oraz dostępności do usług	Cel operacyjny 2.3. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej

Strategia Rozwoju Miasta Radymna na lata 2021-2030

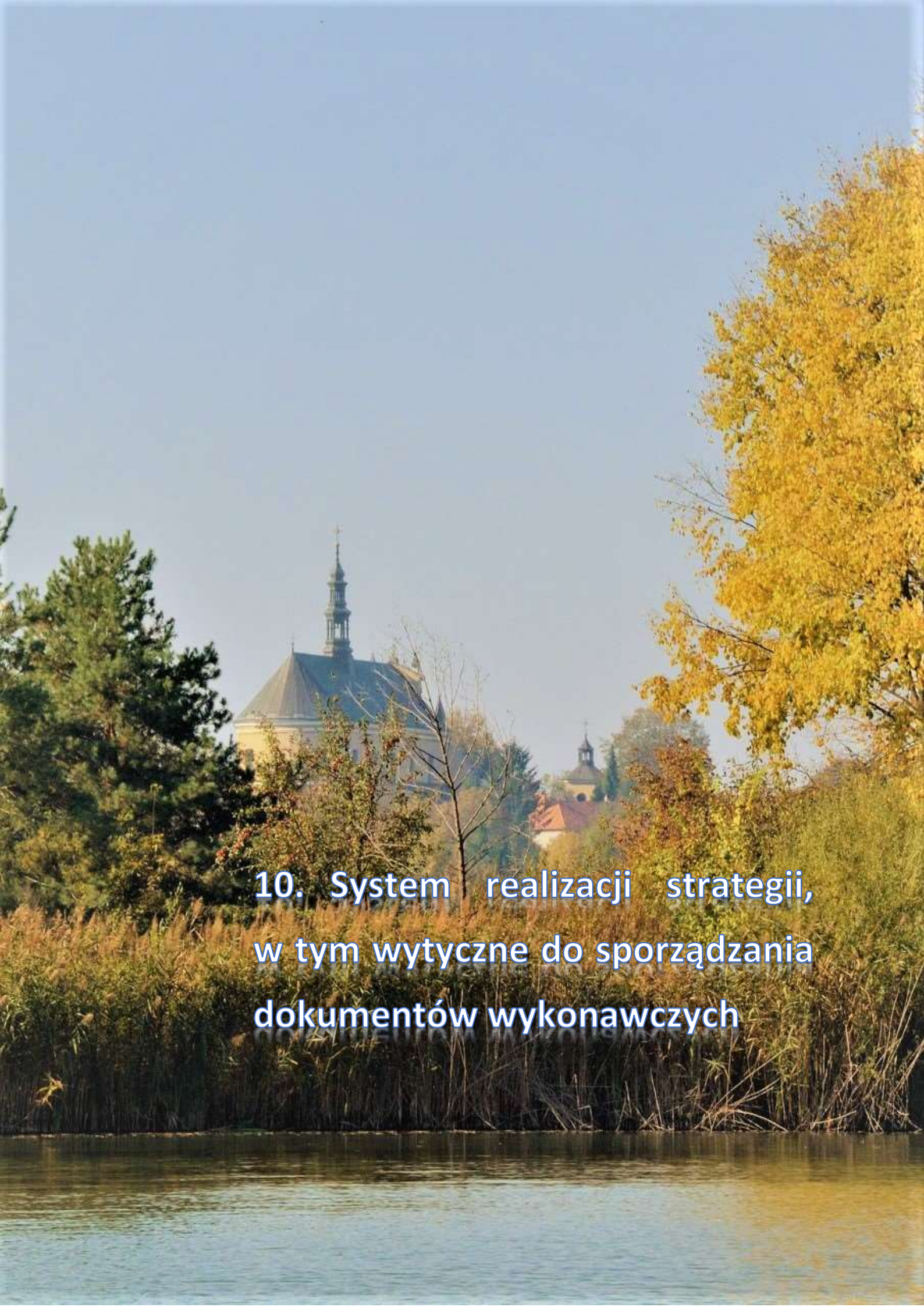

<p>2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego</p> <p>2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnymi i lokalnym</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 3.5 Tworzenie miejsc umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej i rozwój usług turystycznych</p>	<p>Cel operacyjny 1.3. Rozwój rowerowej infrastruktury turystycznej</p> <p>Cel operacyjny 1.4. Rozwój tematycznej infrastruktury turystycznej</p>
<p>1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 3.6 Zwiększenie odporności wszystkich struktur regionalnych na zagrożenia wynikające ze zmian klimatycznych</p>	<p>Cel operacyjny 2.6. Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu</p>
<p>1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 3.7 Ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania rozwoju cywilizacyjnego na stan środowiska</p>	<p>Cel operacyjny 2.2. Rozbudowa sieci wodociągowo-kanalizacyjnej</p> <p>Cel operacyjny 2.4. Podniesienie poziomu czystości w Mieście</p>
<p>1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją</p>	<p>Cel szczegółowy priorytetu 3.8 Ochrona środowiska oraz zachowanie różnorodności biologicznej w regionie</p>	<p>Cel operacyjny 2.4. Podniesienie poziomu czystości w Mieście</p> <p>Cel operacyjny 2.6. Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu</p>
<p>1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p>	<p>OBSZAR TEMATYCZNY 4. DOSTĘPNOŚĆ USŁUG</p>	<p>Obszar I</p> <p>Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Miasta</p> <p>Obszar II</p>

		Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia Obszar III Kompleksowa oferta społeczna wzmacniająca aktywność mieszkańców
1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 4.1 Poprawa dostępności mieszkańców do usług publicznych oraz zwiększenie ich kompleksowości i podniesienie standardu dzięki wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych	Cel operacyjny 2.3. Rozbudowa pozostałej infrastruktury technicznej Cel operacyjny 3.6. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 4.2 Poprawa zarządzania przestrzenią oraz przeciwdziałanie występowaniu wykluczenia osób i obszarów ze względu na ograniczenia ekonomiczne czy infrastrukturalne	Cel operacyjny 1.2. Osiągnięcie ładu przestrzennego poprzez świadomą i aktywną politykę przestrzenną
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 4.3 Rozwijanie infrastruktury i integrowanie systemów zapewniających wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	Cel operacyjny 2.1. Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach na terenie Miasta

Źródło: Opracowanie własne

**10. System realizacji strategii,
w tym wytyczne do sporządzania
dokumentów wykonawczych**

10.1 Wdrażanie zapisów Strategii

Wspólny wysiłek wielu osób, które przyczyniły się najpierw do opracowania szczegółowej diagnozy stanu Miasta, a następnie Strategii jej rozwoju na następnych 10 lat, pójdzie na marne, jeżeli zaproponowane w niniejszym dokumencie projekty nie będą realizowane. Niestety, często zdarza się, że strategia po uchwaleniu staje się martwym dokumentem, do którego nigdy więcej już się nie sięga.

Strategia powinna być dokumentem żywym – powinna być po prostu podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i wskazującym sposoby ich osiągnięcia.

Aby zaakceptowane przez Radę Miejską zapisy Strategii były realizowane, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za rozdzielanie zadań, śledzenie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, nanoszenie korekt i uzupełnień oraz wprowadzanie do dokumentu nowych propozycji. W przypadku Miasta Radymna organem tym jest Burmistrz Miasta Radymna.

Zespół pracowników Urzędu Miasta na potrzeby corocznego obowiązkowego Raportu o stanie miasta (do końca maja) będzie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii w poprzednim roku, zawierające informacje o zadaniach ukończonych, zadaniach będących w trakcie wykonywania oraz zadaniach nierozpoczętych wraz z wyjaśnieniem przyczyn ewentualnych opóźnień. Konsekwencją wniosków, zawartych w sprawozdaniu może być propozycja nanoszenia zmian w dokumencie, polegających na przykład na zmianach terminów, usuwaniu, czy też dodawaniu określonych zapisów.

10.2 System monitorowania i ewaluacji Strategii Miasta Radymna

W systemie realizacji Strategii ważną rolę odgrywa proces monitorowania i ewaluacji dokumentu. Proces monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć i działań. Celem monitoringu jest:

- efektywna ocena realizacji zawartych w Strategii założeń,
- dostarczenie informacji na temat rzeczowego i finansowego stopnia realizacji poszczególnych celów,
- ocena procesu realizacji poszczególnych działań,
- wskazanie występujących trudności.

Podstawą systemu monitorowania będą raporty monitoringowe z postępów w realizacji działań uwzględnionych w Strategii, uwzględniające poziom operacyjny wdrażania Strategii i przyjęte wskaźniki osiągnięcia działań. Za koordynację prac nad raportem odpowiada Sekretarz Miasta. Raport zawierać będzie informacje: opis stanu realizacji działań, dotychczas osiągnięte wskaźniki realizacji

działań, napotkanie problemy i metody ich rozwiązania, planowane działania konieczne do pojęcia na nadchodzące 2 lata, niezbędne do wdrażania Strategii zasoby. Na koniec okresu wdrażania Strategii przeprowadzony zostanie monitoring strategiczny, odnoszący się do rezultatów wdrażania Strategii i stopnia osiągnięcia celów.

Efekty Strategii będą opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym.

Proces ewaluacji Strategii to systematyczne badanie prowadzone z użyciem zróżnicowanych metod. Celem badania jest oszacowanie, jakości i efektów wdrażania Strategii. Prowadzona ewaluacja spełniać ma następującą rolę:

- weryfikować efektywność wdrażania – zapewniać, że wdrażane działania są uzasadnione, a środki są efektywnie alokowane,
- wskazywać, w jakim stopniu wdrażanie Strategii wpłynęło na osiągnięcie celów, jak dobrze zostały wykorzystane środki i jakie było oddziaływanie działań rozwojowych przez doniesienie m.in. do założonych rezultatów,
- poprawiać wydajność, skuteczność wdrażania i zarządzania Strategią,
- poprawiać i rozwijać potencjał osób odpowiedzialnych za wdrażanie Strategii, ich relacji i kultury organizacyjnej,
- włączać interesariuszy, w tym grup dotychczas marginalizowanych we współdecydowanie o szczegółach wdrażania Strategii.

Ewaluacja opierać będzie się na powszechnie stosowanej metodzie ewaluacji hybrydowej. Metoda ta, jest kombinacją ewaluacji wewnętrznej dokonywanej przez pracowników urzędu miasta i zewnętrznej – realizowanej przez zewnętrznego eksperta. W praktyce oznaczać będzie to, że podmioty odpowiedzialne za wdrażanie Strategii samodzielnie planują i realizują badanie, ale jego elementy (np. realizacja ankiety, wywiady, zaangażowanie interesariuszy) zlecane są na zewnątrz. Wnioski i rekomendacje z tak realizowanej ewaluacji również są wynikiem współpracy pracowników i eksperta zewnętrznego. Ewaluacja prowadzona będzie z następującą częstotliwością, uwzględniającą typy ewaluacji:

1. ewaluacja mid-term – realizowana w połowie okresu realizacji, jej celem jest sprawdzenie, czy osiągnięte do tego momentu efekty gwarantują realizację celów, a jeśli nie, przedstawiać ma rekomendacje w zakresie działania naprawczych koniecznych do wdrożenia oraz zakresu wymaganej modyfikacji i aktualizacji Strategii,
2. ewaluacja ex-post – realizowana po zakończeniu wdrażania Strategii, jej celem jest ocena wszystkich efektów wdrażania oraz przedstawienie rekomendacji w zakresie aktualizacji polityki rozwoju Miasta.

W trakcie prowadzonej ewaluacji zaangażowani zostaną interesariusze Strategii, tj. mieszkańcy, podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe, rolnicy, inwestorzy, jednostki pomocnicze (pracownicy biblioteki, MOPS-u, szkół, sołtysi).

Wzory kart monitoringowych, raportów monitoringowych i raportów ewaluacyjnych zostaną opracowane i przyjęte Zarządzeniem Burmistrza, po uchwaleniu Strategii przez Radę Miasta Radymna.

10.3 Raport z realizacji Strategii Rozwoju Miasta Radymna

Monitoring jest rodzajem alarmu, który informuje, gdy wdrażanie przebiega niezgodnie z planem. Dzięki niemu można:

- podjąć działania zaradcze
- skorygować plany
- zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Proces monitorowania powinien objąć następujące etapy:

Planując system monitoringu należy pamiętać, że plany to tylko prognozy i nie gwarantują one pełnego wykonania. Trzeba zdawać sobie sprawę, że mogą się zdarzyć odchylenia i określić, jaka skala tych odchyień będzie dla nas akceptowalna.

Monitoringiem w przypadku Miasta Radymna zajmować się będzie Zespół pracowników Urzędu Miasta. W przypadku identyfikacji poważnych problemów w realizacji któregoś z projektów (mogących skutkować całkowitym lub częściowym niezrealizowaniem, albo opóźnieniem), Koordynator Zespołu będzie zgłaszał ten fakt Burmistrzowi w celu omówienia zaistniałej sytuacji i podjęcia środków zaradczych.

Po to, aby dokument Strategii pełnił faktyczną rolę podstawowego narzędzia zarządzania Miastem, powinien on być zaopatrzony w mierniki, za pomocą, których będzie można śledzić, czy realizowane zadania faktycznie przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju, zapisanego w wizji Miasta.

Dla Miasta Radymna do podstawowego zestawu mierników, będących odzwierciedleniem zmian poziomu życia na jej terenie powinny należeć, co najmniej następujące wskaźniki:

1. Liczba mieszkańców Miasta,
2. Poziom dochodów Miasta na 1 mieszkańca,
3. Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach Miasta,
4. Długość utwardzonych dróg miejskich,
5. Odsetek środowisk, korzystających z pomocy społecznej,
6. Liczba przestępstw,
7. Liczba wykroczeń,
8. Powierzchnia Miasta, objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego,
9. Liczba podmiotów gospodarczych (REGON) ,
10. Stopa bezrobocia,
11. Wyniki sprawdzianu uczniów klas VIII.

Oceniając w kolejnych latach skutki realizacji Strategii należy wziąć pod uwagę to, że:

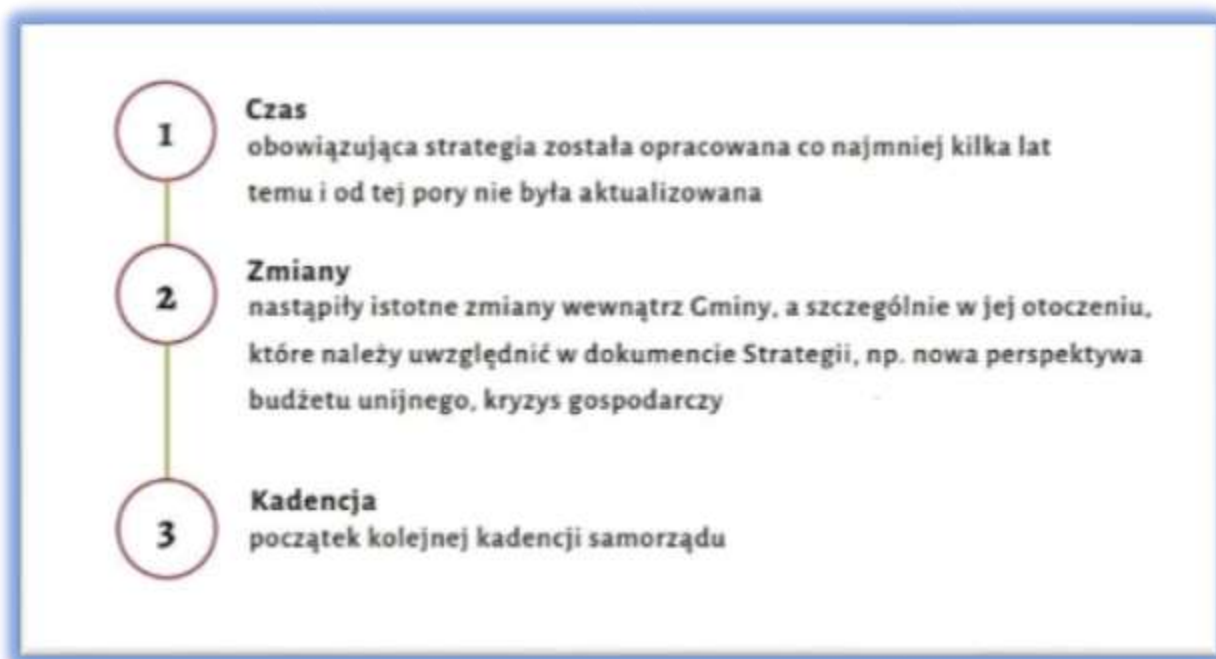
- Wartości mierników 1, 2, 4, 8, 9 powinny się sukcesywnie zwiększać. Istotne są tu również dane jakościowe, gdyż zbyt gwałtowna dynamika np. w zakresie demografii nie jest zjawiskiem pożądanym.
- Wartości mierników 5, 6, 7 i 10 powinny się sukcesywnie zmniejszać.
- Jeżeli chodzi o miernik 11, czyli wyniki testów uczniów klas VIII szkół, to nie powinny one być gorsze niż średnia dla województwa podkarpackiego.

10.5 Zasady aktualizacji

Zapisane w Strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – co jakiś czas powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych potrzeb.

Przesłankami aktualizacji dokumentu Strategii mogą być:

Niniejszy dokument planistyczny powinien mieć charakter kroczący. Najbardziej na początku każdej kolejnej kadencji Rady Miejskiej powinien być dokonany jego gruntowny przegląd i aktualizacja wraz z przesunięciem okresu programowania. Ewentualne korekty bądź uzupełnienia powinny być dokonywane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź identyfikowanych potrzeb.

Rolę koordynatora procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Radymna będą pełnić wyznaczeni pracownicy Urzędu Miasta Radymna. Będą oni zbierać propozycje zmian od szefów poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta, przewodniczących komisji Rady Miejskiej oraz szefów jednostek miejskich, a następnie przedstawiać je Burmistrzowi.

10.6 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej („Strategia rozwoju gminy – poradnik praktyczny” luty 2021 r.), jako dokumenty wykonawcze względem strategii rozwoju należy rozumieć obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy funkcjonujące w mieście.

Strategia, jako dokument kierunkowy, przede wszystkim powinna być spójna z Wieloletnią prognozą finansową miasta oraz corocznymi uchwałami budżetowymi. Tylko zapewnienie przez Radę Miejską środków na realizację przedsięwzięć strategicznych da możliwość osiągnięcia najważniejszych celów, zidentyfikowanych w wielokierunkowym procesie strategicznym.

Należy także pamiętać, iż podczas tworzenia nowych bądź aktualizacji istniejących sektorowych gminnych planów i programów, powinny być one spójne ze Strategią Rozwoju Miasta – przynajmniej odnośnie kluczowych przedsięwzięć oraz kierunków działań. Do takich dokumentów należą m.in.:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta,
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- Miejski program ochrony środowiska,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej,
- Program budowy dróg miejskich,
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Plany odnowy miejscowości.

10.7 Informowanie lokalnej społeczności

Naczelnym celem przygotowania, a następnie wdrażania Strategii jest, zapisane w wizji i misji, zapewnienie mieszkańcom Miasta Radymna i jak najbardziej dogodnych warunków do życia, pracy i wypoczynku.

Realizacja Strategii ma służyć lokalnej społeczności i wobec tego powinna ona zostać powiadomiona o jej kluczowych zapisach, bowiem uchwalony przez Radę Miejską dokument jest nie tylko „przewodnikiem” dla działań samorządu, ale pełni również funkcję informacyjną dla mieszkańców – powinni oni dowiedzieć się z niej, jakie działania będą w perspektywie kolejnych kilku lat podejmowane przez Urząd Miasta i podległe jemu jednostki.

Oprócz publikacji pełnej wersji raportu i Strategii w Biuletynie Informacji Publicznej, najważniejsze tezy Strategii zostaną zaprezentowane poprzez stronę internetową Miasta i media lokalne.

Ważne jest także cykliczne informowanie lokalnej społeczności o postępach we wdrażaniu Strategii, przede wszystkim poprzez publikację corocznych, syntetycznych sprawozdań.

11. Ramy finansowe oraz źródła finansowania

Ramy finansowe Strategii Rozwoju Miasta Radymna 2021-2030 posiadają jedynie charakter prognostyczny oraz zależą od szeregu zmiennych, które w praktyce mogą zupełnie zmieniać dane kwoty. Po analizie zebranych danych z **rozdziału 8 Wieloletni Plan Inwestycyjny** szacunkowo określono ramy finansowe w poszczególnych obszarach:

Obszar I: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Miasta 10 200 000,00 zł	Obszar II: Rozwinięta infrastruktura gwarantująca wysoką jakość życia 19 020 000,00 zł
Obszar III: Kompleksowa oferta społeczna wzmacniająca aktywność mieszkańców 3 300 000,00 zł	

Bogaty wachlarz działań realizowanych w celu urzeczywistnienia zamierzeń Strategii przez różnego rodzaju podmioty i instytucje, będzie wymagał zaangażowania środków finansowych pochodzących z różnych źródeł. Niezwykle istotne dla sfinansowania działań przewidzianych w ramach niniejszego dokumentu strategicznego ma katalog środków publicznych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych (w tym szczególną rolę będą odgrywały środki budżetu UE w perspektywie finansowej 2021-2027). Sukces wdrażania zakładanych celów Strategii zależny będzie od zapewnienia odpowiednich źródeł finansowania planowanych zadań/przedsięwzięć/kierunków działań. Jednoznaczne określenie tych źródeł, w kontekście zapewnienia spójności i efektywności realizowanych przedsięwzięć, jest zadaniem złożonym, ponieważ system finansowania zadań publicznych charakteryzuje się wielopoziomowością i hierarchicznością (poziom regionalny, krajowy i europejski), a za jego rozwój i właściwą organizację odpowiedzialnych jest wiele różnych podmiotów z różnych szczebli zarządzania. Występują również różne formy finansowania przedsięwzięć: dotacje, instrumenty finansowe, formuła partnerstwa publiczno-prywatnego.

Skuteczny proces pozyskiwania środków finansowych wymaga wypracowania odpowiedniego systemu organizacji i koordynacji. Przedmiotowy proces powinien przede wszystkim uwzględniać zróżnicowanie wariantów finansowania przedsięwzięć wskazanych w Strategii (źródła i formy). Niezwykle istotną kwestią jest odejście od typowego systemu grantowego oraz wypracowanie zasad korzystania z funduszy zwrotnych. Niebagatelne znaczenie ma również korzystanie z funduszy bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską. Podstawy stanowią: dywersyfikacja oraz ciągłość działań, które pozwolą na wypracowanie długoterminowego planu finansowego, a także wdrażanie inwestycji bardziej ryzykownych, często o charakterze innowacyjnym czy eksperymentalnym.

Zakres działań przewidzianych w Strategii jest szeroki i wielowątkowy oraz obejmuje ich realizację przez różnego rodzaju podmioty (z sektora publicznego i prywatnego). Wobec tego niezbędne będzie poszukiwanie różnych źródeł finansowania zaplanowanych działań, w tym m.in.

środki w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i innych. Kluczową rolę przypisać należy również krajowym środkom publicznym.

Zasady finansowania przedsięwzięć Strategii:

1. Wykorzystywanie różnych form finansowania – dotacje oraz różnego rodzaju instrumenty finansowe, w tym zwrotne (pożyczki, poręczenia, gwarancje),
2. Dywersyfikacja i łączenie różnych źródeł finansowania przedsięwzięć,
3. Wykorzystywanie ze środków europejskich na różnych poziomach - program regionalny, programy krajowe, programy współpracy międzynarodowej i transgranicznej (Program Współpracy Transgranicznej PL – BA – UA),
4. Udział w międzynarodowych projektach sieciowych np. programy Interreg, Central Europe,
5. Wykorzystywanie funduszy bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską np. LIFE, Horyzont, COSME, itp.

Wśród głównych źródeł finansowania Strategii znajdują się:

- Środki własne Miasta Radymna – budżet jednostki samorządu terytorialnego będzie stanowić jedno z podstawowych źródeł finansowania przedsięwzięć zawartych w Strategii,
- Środki z budżetu Unii Europejskiej w ramach pakietu legislacyjnego polityki spójności na lata 2021-2027 – środki z budżetu UE w ramach pakietu legislacyjnego polityki spójności na lata 2021-2027 przewidziane w ramach krajowych programów operacyjnych, regionalnych programów operacyjnych, środków na rozwój obszarów wiejskich dostępne w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej,
- Środki z budżetu UE dostępne w ramach instrumentów (programów) bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską (dotyczą one głównie następujących zagadnień: wsparcie MŚP, kształcenie, w tym kształcenie ustawiczne, współpraca międzyregionalna i transgraniczna, szkolenie, a także energetyka i kwestie klimatyczne),
- Środki budżetu państwa (instrumenty wspierające działania prorozwojowe na poziomie i lokalnym) oraz środki budżetu Województwa Podkarpackiego - środki budżetu państwa lub samorządu województwa dostępne w ramach istniejących oraz nowych instrumentów takich, jak porozumienie terytorialne (art. 14rb ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju),
- Środki pochodzące z krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych,
- Program Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030,
- Mechanizmy finansowe EOG i Norweski Mechanizm finansowy,
- Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Środki pochodzące od partnerów publicznych (inne jednostki samorządu terytorialnego) zaangażowanych we wspólną realizację przedsięwzięć (środki przeznaczone na sfinansowanie zadań w całości lub stanowiące wkład własny do projektów wspartych środkami zewnętrznymi),
- Dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykryzysowych,
- Kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe.
- Krajowy Plan Odbudowy
- Polski Ład.

12. Spis tabel

Tabela 1 Ludność, średnia gęstość zaludnienia oraz powierzchnia gmin powiatu jarosławskiego	14
Tabela 2 Liczba urodzeń i zgonów oraz przyrost naturalny w mieście Radymnie oraz w powiecie jarosławskim na przestrzeni lat 2016-2020.....	15
Tabela 3 Przyrost naturalny na terenie gmin powiatu jarosławskiego na przestrzeni lat 2016-2020 ..	17
Tabela 4 Stan ludności miasta Radymna w podziale na płeć w latach 2016-2020.	19
Tabela 5 Struktura wiekowa mieszkańców miasta Radymna w 2020 roku.	20
Tabela 6 Struktura ludności miasta Radymna wg ekonomicznych grup wiekowych w roku 2016 oraz 2020.....	21
Tabela 7 Pracujący na terenie miasta Radymna w latach 2016 - 2019.....	22
Tabela 8 Udział zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców miasta Radymna w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na tle powiatu jarosławskiego według płci.....	23
Tabela 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Radymnie w latach 2016 - 2020	23
Tabela 10 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według wieku w latach 2016 - 2020.....	24
Tabela 11 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gmin powiatu jarosławskiego	24
Tabela 12 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie miasta Radymna	25
Tabela 13 Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD oraz sektorów własnościowych zarejestrowane na terenie miasta Radymna.....	26
Tabela 14 Wskaźniki w zakresie podmiotów gospodarki narodowej dla obszaru miasta Radymna za lata 2016 i 2020.....	28
Tabela 15 Klasyfikacja gruntów na terenie miasta Radymna (2020 rok)	29
Tabela 16 Rodzaje gospodarstw na terenie miasta Radymna (2020 rok).....	30
Tabela 17 Liczba dzieci według wieku uczęszczających do przedszkoli na terenie miasta Radymna w roku szkolnych 2020/2021	32
Tabela 18 Liczba uczniów w poszczególnych klasach uczęszczających do szkoły podstawowej	33
Tabela 19 Liczba uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej na przestrzeni lat 2016-2020.....	33
Tabela 20 Szczegółowe dane dotyczące klubów sportowych w roku 2016 i 2020	34
Tabela 21 Szczegółowe dane dotyczące działalności kulturalnej Miejskiego Ośrodka Kultury w mieście Radymnie w zakresie organizowanych imprez i funkcjonujących grup artystycznych w 2020 roku	36
Tabela 22 Szczegółowe dane dotyczące czytelnictwa w mieście Radymnie w roku 2016 oraz 2020... ..	37
Tabela 23 Struktura czytelników według wieku w 2020 roku.....	38
Tabela 24 Struktura czytelników według zajęcia w 2020 roku	38
Tabela 25 Liczba rodzin oraz osób korzystających z wsparcia MOPS w latach 2016-2020.....	51
Tabela 26 Skala dominujących problemów w środowiskach w 2020 r.....	52
Tabela 27 Działania ratownicze podejmowane przez OSP w mieście Radymnie na przestrzeni lat 2018-2020.....	56
Tabela 28 Wykaz dróg powiatowych na terenie miasta Radymna	57

Tabela 29 Wykaz dróg miejskich na terenie miasta Radymna	58
Tabela 30 Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta Radymna	63
Tabela 31 Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne	63
Tabela 32 Budownictwo mieszkaniowe w latach 2016 - 2020.....	64
Tabela 33 Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania w latach 2016 - 2020	64
Tabela 34 Wybrane dane dotyczące sieci wodociągowej w roku 2016 oraz 2020	66
Tabela 35 Wybrane dane dotyczące instalacji kanalizacyjnej w mieście Radymnie	67
Tabela 36 Korzystający z sieci gazowej w % ogółu mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu jarosławskiego	67
Tabela 37 Wybrane dane dotyczące instalacji gazowej w mieście Radymnie	69
Tabela 38 Dane dotyczące odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie miasta Radymna w 2020 roku.....	72
Tabela 39 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Radymna.....	73
Tabela 40 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego na przestrzeni lat 2016-2020	75
Tabela 41 Realizacja budżetu miasta Radymna na przestrzeni lat 2016-2020	76
Tabela 42 Źródła dochodów miasta Radymna w roku 2019 oraz 2020	77
Tabela 43 Udział wydatków majątkowych (inwestycyjnych) w wydatkach budżetowych na przestrzeni lat 2016-2020	79
Tabela 44 Kluczowe przedsięwzięcia planowane do realizacji w latach 2021-2030.....	132
Tabela 45 Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy miejskiej Radymno na lata 2021 – 2030 z celami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030.....	156

13. Spis map

Mapa 1 Położenie miasta Radymna na tle powiatu jarosławskiego	12
Mapa 2 Układ osadniczy miasta Radymna	13
Mapa 3 Trasy rowerowe biegnące z miasta Radymna	42
Mapa 4 Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo oraz inne szlaki znajdujące się w pobliżu miasta Radymna	44
Mapa 5 Mapa zagrożenia i ryzyka powodziowego na obszarze miasta Radymna	47
Mapa 6 Sieć dróg powiatowych na terenie miasta Radymna	57
Mapa 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy miejskiej Radymno	142
Mapa 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy miejskiej Radymno	143
Mapa 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy miejskiej Radymno	144
Mapa 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy miejskiej Radymno	145
Mapa 11 Wschodnia Polska	149
Mapa 12 Miejskie Obszary Funkcjonalne	150
Mapa 13 Obszar objęty Programem Strategicznym „Błękitny San”	151
Mapa 14 Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym - Przygraniczny obszar funkcjonalny	153
Mapa 15 Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym	155

14. Spis Wykresów

Wykres 1 Liczba urodzeń, zgonów oraz przyrost naturalny na terenie gmin powiatu jarosławskiego w roku 2020	16
Wykres 2 Liczba zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji w mieście Radymnie na przestrzeni lat 2016-2020.	18
Wykres 3 Stan ludności w mieście Radymnie na przestrzeni lat 2016-2020	19
Wykres 4 Struktura ludności w mieście Radymnie według ekonomicznych grup wiekowych na przestrzeni lat 2016-2020.....	21
Wykres 5 Podmioty gospodarki narodowej wg klas wielkości	28
Wykres 6 Struktura ilości gospodarstw wg powierzchni na terenie miasta Radymna.....	31
Wykres 7 Skala dominujących problemów w środowiskach w 2020 r.....	52
Wykres 8 Poziom gazyfikacji w miastach i na wsi w 2019 roku	68
Wykres 9 Odebrane zmieszane odpady komunalne oraz odpady zebrane w sposób selektywny z terenów miasta Radymna w latach 2019-2020.....	71
Wykres 10 Źródła dochodów i ich udział w dochodach ogółem	77
Wykres 11 Udział wydatków bieżących oraz majątkowych (inwestycyjnych) w wydatkach ogółem na przestrzeni lat 2016-2020.....	78
Wykres 12 Udział wydatków bieżących oraz majątkowych (inwestycyjnych) w wydatkach ogółem na przestrzeni lat 2016-2020.....	79
Wykres 13 Wysokość pozyskanych środków z funduszy europejskich w latach 2014-2020	80
Wykres 14 Środowisko geograficzne – ocena sfery funkcjonalnej.....	85
Wykres 15 Gospodarka – ocena sfery funkcjonalnej	86
Wykres 16 Infrastruktura techniczna – ocena sfery funkcjonalnej	87
Wykres 17 Infrastruktura społeczna – ocena sfery funkcjonalnej	88
Wykres 18 Wybrane problemy społeczne	89
Wykres 19 Ocena miasta Radymna w wybranych kategoriach.....	89
Wykres 20 Tożsamość miasta Radymna w 2030 roku.....	90
Wykres 21 Informacje dot. ankietowanych mieszkańców miasta Radymna	91

15. Spis zdjęć

Zdjęcia 1 Rynek w mieście Radymnie.....	40
Zdjęcia 2 Hala targowa w mieście Radymnie	41
Zdjęcia 3 Kościół parafialny pw. Św. Wawrzyńca w mieście Radymnie	41
Zdjęcia 4 Plaża miejska przy Zbiorniku wodnym ZEK w mieście Radymnie	45
Zdjęcia 5 Infrastruktura rekreacyjna przy Zbiorniku wodnym ZEK w mieście Radymnie.....	45
Zdjęcia 6 Dworzec kolejowy w Radymnie – ujęcie z zewnątrz.....	61
Zdjęcia 7 Dworzec kolejowy w Radymnie – ujęcie wewnątrz	62